การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยวพันธุ์หวานแม่โจ้ 72 เพื่อผลผลิตและคุณภาพ

สุมาฆมาศ รวยทรัพย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโลยีเมล็ดพันธุ์
สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้
พ.ศ. 2550

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีเมล็ดพันธุ์

ชื่อเรื่อง

การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยวพันธุ์หวานแม่โจ้ 72 เพื่อผลผลิตและคุณภาพ

โดย

สุมาฆมาศ รวยทรัพย์

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา .....
(รองศาสตราจารย์ประวิตร พุทธานนท์)
วันที่ 21 เดือน พ.ย. พ.ศ. 2550

กรรมการที่ปรึกษา .....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย อุ่นศรีส่ง)
วันที่ 21 เดือน พ.ย. พ.ศ. 2550

กรรมการที่ปรึกษา .....
(อาจารย์วราภรณ์ จำปา)
วันที่ 21 เดือน พ.ย. พ.ศ. 2550

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร .....
(อาจารย์ ดร.เสกสันต์ อุสสหตานนท์)
วันที่ 21 เดือน พ.ย. พ.ศ. 2550

สำนักงานบัณฑิตศึกษารับรองแล้ว .....
(รองศาสตราจารย์ ดร.เทพ พงษ์พานิช)
ประธานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
วันที่ 28 เดือน พ.ย. พ.ศ. 2550

ชื่อเรื่อง	**การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว พันธุ์หวานแม่โจ้ 72 เพื่อผลผลิตและคุณภาพ**
ชื่อผู้เขียน	**นางสาวสุมาฆมาศ รวยทรัพย์**
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีเมล็ดพันธุ์
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ประวิตร พุทธานนท์

บทคัดย่อ

การทดลองผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" เพื่อผลผลิตและคุณภาพ เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2547-2549 ณ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จ.เชียงใหม่ ประกอบด้วย 4 การทดลอง ได้แก่ การขยายสายพันธุ์พ่อแม่ใน ปี 2547 ฤดูปลายฝน พบว่า สายพันธุ์แม่มีคะแนนความแข็งแรงของต้นกล้าน้อยกว่าสายพันธุ์พ่อ มีค่าเท่ากับ 4.0 และ 4.5 คะแนน โดยสายพันธุ์แม่ออกดอกเกสรตัวผู้และออกไหม 50 เปอร์เซ็นต์เร็วกว่าสายพันธ์พ่อ 6 วัน ทั้งสายพันธุ์แม่และสายพันธุ์พ่อมีเปอร์เซ็นต์กะเทาะเมล็ดไม่แตกต่างกัน เท่ากับ 71.9 และ 68.2 เปอร์เซ็นต์ ได้ผลผลิตจากการสุ่ม 100 ฝัก เท่ากับ 2.6 และ 2.5 กิโลกรัม ในปี 2548 ฤดูแล้ง ทำการศึกษาระยะเวลาปลูก และอัตราส่วนแถวต้นตัวผู้ : แถวต้นตัวเมียที่เหมาะสมต่อการผลิตเมล็ดพันธุ์เพื่อผลผลิตและคุณภาพของเมล็ดพันธุ์สูงสุด โดยวางแผนการทดลอง 2 X 3 Factorial in Stripe Block จำนวน 4 ซ้ำ พบว่า การปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน อัตรา 1:3 เหมาะสมที่สุดสำหรับการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" และได้ผลผลิต 44.3 กิโลกรัมต่อไร่

ส่วนความแตกต่างของลักษณะทางการเกษตรระหว่างพันธุ์หวานแม่โจ้ 72 กับสายพันธุ์พ่อแม่ พบว่า ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1 มีอายุสั้นกว่าสายพันธุ์พ่อแม่และมีค่าความดีเด่นของลูกผสม (heterosis) เหนือระดับกว่าค่าเฉลี่ยพ่อแม่ในลักษณะความแข็งแรงของต้นกล้า ความสูงต้น ความสูงฝัก ความยาวก้านช่อดอก จำนวนก้านช่อดอก ความยาวฝัก และจำนวนแถวต่อฝักเท่ากับ 14.3, 59.2, 124.2, 17.1, 11.0, 60.6 และ 35.3 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

การคาดคะเนอายุการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1 พบว่า สมการความสัมพันธ์ระหว่างความงอกกับอายุการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1 ในสภาพการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ที่อุณหภูมิห้องก่อนทำการเร่งอายุ มีสมการ $y = 99.737 - 3.082x$ โดยที่ x คือ อายุการเก็บรักษา (สัปดาห์) และ y คือ เปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐาน มีค่า $R^2 = 0.908$ และหลังทำการเร่งอายุมีสมการ $y = 57.895 - 1.875x$ มีค่า $R^2 = 0.898$ ส่วนสภาพการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิก่อนทำ

การเร่งอายุ มีสมการ y = 93.317 – 1.045x โดยที่ x คือ อายุการเก็บรักษา (สัปดาห์) และ y คือ เปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐาน มีค่า $R^2 = 0.790$ และหลังทำการเร่งอายุมีสมการ y = 63.522 – 0.990x มีค่า $R^2 = 0.791$ ผลการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ในห้องควบคุมอุณหภูมิจะรักษาความมีชีวิตของเมล็ดพันธุ์ได้ 10.5 เดือน ยาวนานกว่าการเก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการที่ 7.5 เดือน โดยเมล็ดยังมีความงอก 75 เปอร์เซ็นต์

Title	Sweet Corn F_1 Hybrid Seed Production of "Wan Maejo 72" for Yield and Quality
Author	Miss Sumakamas Ruaysup
Degree of	Master of Science in Seed Technology
Advisory Committee Chairperson	Associate Professor Prawit Puddhanon

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate the yield and quality of sweet corn F_1 hybrid seed production "Wan Maejo 72". A series of four seed production experiments had been conducted from 2004 to 2006 at Maejo University, Chiangmai province. In one study, results of the parental line seed multiplication in the late of rainy season of 2004 showed that female line obtained less scores on vigor of seedling than that of the male line with scores of 4.0 and 4.5, respectively. It was also found that the female line initiated 50 percent silking faster for six days than that of male line. Both male and female lines had no difference on seed shelling percentage by 71.9 and 68.2 percent, respectively. Yields obtained from 100 sampling ears were 2.6 and 2.5 kg, respectively. In the dry season of 2005, F_1 seed production study was conducted on different dates of planting and ratio of male row : female row in a 2 x 3 Factorial in Stripe Block Design using four replications. It was found that growing of male plants eight days before female plants (1:3 ratio) was the most appropriate for seed production of "Wan Maejo 72" with yield of 44.3 kg of F_1 seeds/rai.

The study on the differences of agronomic characteristics between "Wan Maejo 72" F_1 and parental lines, found that the single cross "Wan Maejo 72" F_1 had an earlier 50 percent silking date than their parental lines and had high midparent heterosis of the vigor of seedlings, plant height, ear height, length of tassel branches, number of tassel branches, ear length and number of row per ears (14.3, 59.2, 124.2, 17.1, 11.0, 60.6 and 35.3 percent, respectively.).

For the storage period and quality study of "Wan Maejo 72" F_1, it was found that the regression equation between seed germination and storage period in room temperature before accerelated aging was equal to $y = 99.737 - 3.082x$, where x was storage period in week and y was percentage of seed germination with $R^2 = 0.908$. After accerelated aging, the regression

equation was $y = 57.095 - 1.875x$ with R^2 value of 0.898. For the storage period in controlled temperature before accerelated aging, the equation was $y = 93.317 - 1.045x$, where x was storage period in weeks and y was percentage of seed germination where R^2 value of 0.790. After accerelated aging, the equation was $y = 63.522 - 0.990x$ with R^2 value of 0.791. Thus, seed storage in a controlled temperature could help maintain 75 percent seed germination and seed viability as long as 10.5 months as compared to 7.5 months in room temperature.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ประวิตร พุทธานนท์ 'อาจารย์ผู้ให้โอกาสกับศิษย์' ที่ได้ชี้แนะแนวทางการวางแผนการทดลองและสนับสนุนอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้กำลังใจ และข้อคิดอันนำไปสู่การปฏิบัติหน้าที่เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีตลอดระยะเวลาที่ข้าพเจ้าศึกษาอยู่

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย อุ่นศรีส่ง อาจารย์วราภรณ์ จำปากรรมการที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขจนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จด้วยดี

ขอน้อมรำลึกพระคุณครู อาจารย์ ทุกท่านผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้ตั้งแต่เยาว์วัย ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์นิตย์ ศกุนรักษ์ ที่เอื้อเฟื้อสถานที่และอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการเมล็ดพันธุ์ ขอขอบคุณคุณไพบูรณ์ เปรียบยิ่ง คุณอาทิตย์ จองแดง และคุณสายัณห์ สมณะที่ช่วยเหลืองานในด้านปฏิบัติงานแปลง งานในห้องปฏิบัติการ และงานวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

และสำคัญที่สุดเหนือสิ่งอื่นใดที่ทำให้ข้าพเจ้ามีชีวิต มีวันนี้ ก็ด้วยความรัก ความปรารถนาดีอย่างไม่มีที่สิ้นสุดจากคุณพ่อวิศิษฐ์ คุณแม่รัตนา รวยทรัพย์ ขอขอบคุณ คุณป้าฐิติรัตน์ หนุนทรัพย์ คุณเอ อ้น น้องปอ น้องจูนและน้องออมที่ทำให้ข้าพเจ้ายิ้มได้ในภาวะที่วิกฤต และท้อแท้ สุดท้ายนี้ประโยชน์ใดอันเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ข้าพเจ้าขอมอบคุณประโยชน์นั้นให้บุคคลทั้งหมดที่กล่าวมา

สุมาฆมาศ รวยทรัพย์

พฤศจิกายน 2550

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(12)
สารบัญตารางภาคผนวก	(13)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตของการวิจัย	3
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	4
พฤกษศาสตร์ของข้าวโพด	4
การจำแนกชนิดของข้าวโพด	4
พันธุศาสตร์ของข้าวโพดหวาน	5
ประเภทของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด	6
ชั้นของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดพันธุ์ผสมเปิด	7
ชั้นของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดพันธุ์ลูกผสม	7
ความหมายของพันธุ์ลูกผสม	8
ความดีเด่นของลูกผสม	9
การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมเดี่ยว	10
การตรวจแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์	11
สถานการณ์การใช้เมล็ดพันธุ์ลูกผสม	12
ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว พันธุ์หวานแม่โจ้ 72	12
การทดสอบความงอกของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด	13

หน้า

การทดสอบความแข็งแรงของเมล็ดพันธุ์ 14
วิธีการทดสอบความแข็งแรงของเมล็ดพันธุ์ 14
การเร่งอายุของเมล็ดพันธุ์ 15
การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ 16
บทที่ 3 วิธีการทดลอง 18
อุปกรณ์และวิธีการ 18
วิธีการดำเนินการทดลอง 20
ระยะเวลาและสถานที่ในการวิจัย 35
บทที่ 4 ผลการทดลอง 36
บทที่ 5 วิจารณ์ผลการทดลอง 79
บทที่ 6 สรุปผลการทดลอง 85
บรรณานุกรม 86
ภาคผนวก 90
ภาคผนวก ก ตารางผลการทดลอง 91
ภาคผนวก ข ประวัติผู้วิจัย 115

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	ขั้นตอนในการผลิตและทดสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1	19
2	แผนการจัดสิ่งทดลองลงในแปลงย่อยแต่ละซ้ำ (Master sheet) ของการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยวพันธุ์ "หวานแม่โจ้ 72" F_1	21
3	แผนการจัดสิ่งทดลองลงในแปลงย่อยแต่ละซ้ำ (Master sheet) ของการเปรียบเทียบพันธุ์/สายพันธุ์	24
4	แผนการสุ่มสิ่งทดลองลงในแปลงย่อยแต่ละซ้ำ (Master sheet) ของการทดลองการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมพันธุ์ "หวานแม่โจ้ 72" F_1	26
5	แผนการปฏิบัติงานในการทดสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1	27
6	ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบแฟกทอเรียล (Factorial in RCB)	29
7	สรุปลักษณะประจำพันธุ์ของสายพันธุ์แม่ (Sg) และสายพันธุ์พ่อ (No.40)	36
8	ค่าเฉลี่ยของลักษณะต่างๆ ทางพืชไร่ของสายพันธุ์พ่อและสายพันธุ์แม่ ระยะเวลาการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 และ 8 วัน	40
9	ค่าเฉลี่ยของลักษณะต่างๆ ทางพืชไร่ของสายพันธุ์พ่อและสายพันธุ์แม่ อัตราการปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้ : จำนวนแถวต้นตัวเมียอัตรา 1:2, 1:3 และ 1:4	45
10	ค่าเฉลี่ยของลักษณะต่างๆ ทางพืชไร่ของสายพันธุ์พ่อและสายพันธุ์แม่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมียและอัตราส่วนแถวต้นตัวผู้ : แถวต้นตัวเมีย	50
11	ค่าเฉลี่ยข้อมูลลักษณะทางการเกษตรของสายพันธุ์แม่ (Sg) สายพันธุ์พ่อ (No.40) และพันธุ์หวานแม่โจ้ 72 F_1 ปี 2549 ฤดูแล้ง (MJU 2002D)	55
12	ค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐานก่อนเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72"	58
13	ค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐานหลังเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72"	58

ตาราง		หน้า
14	ค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐาน ก่อนและหลังการเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว “พันธุ์หวานแม่โจ้ 72”	59
15	ค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติก่อนเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว “พันธุ์หวานแม่โจ้ 72”	65
16	ค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติหลังเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว “พันธุ์หวานแม่โจ้ 72”	65
17	ค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติก่อนและหลังการเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว “พันธุ์หวานแม่โจ้ 72”	66
18	ค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์เมล็ดตายก่อนเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว “พันธุ์หวานแม่โจ้ 72”	72
19	ค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์เมล็ดตายหลังเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว “พันธุ์หวานแม่โจ้ 72”	72
20	ค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติก่อนและหลังการเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว “พันธุ์หวานแม่โจ้ 72”	73

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	แผนผังแปลงทดลองการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว พันธุ์ "หวานแม่โจ้ 72" F_1	22
2	แผนผังแปลงทดลองการเปรียบเทียบพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยวพันธุ์ " หวานแม่โจ้ 72" F_1 กับสายพันธุ์พ่อแม่	24
3	แผนผังการทดลองการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสม พันธุ์ "หวานแม่โจ้ 72" F_1	26
4	ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐาน (y) ก่อนทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0)	60
5	ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐาน (y) ก่อนทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)	60
6	ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ความงอก มาตรฐาน (y) หลังทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0)	61
7	ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐาน (y) หลังทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)	61
8	ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐาน (y) ก่อนทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0) และสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)	62
9	ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐาน (y) หลังทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0) และสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)	62
10	ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติ (y) ก่อนทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0)	67

ภาพ		หน้า
11	ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติ (y) ก่อนทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)	67
12	ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติ (y) หลังทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0)	68
13	ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติ (y) หลังทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)	68
14	ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติ (y) ก่อนทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0) และสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)	69
15	ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติ (y) หลังทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0) และสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)	69
16	ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์เมล็ดตาย (y) ก่อนทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0)	74
17	ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์เมล็ดตาย (y) ก่อนทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)	74
18	ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์เมล็ดตาย (y) หลังทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0)	75
19	ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์เมล็ดตาย (y) หลังทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)	75
20	ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์เมล็ดตาย (y) ก่อนทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0) และสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)	76

ภาพ		หน้า
21	**ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์เมล็ดตาย (y) หลังทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0) และสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)**	76
22	ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐาน (y) ก่อนทำการเร่งอายุและหลังทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0)	77
23	ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐาน (y) ก่อนทำการเร่งอายุและหลังทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)	77
24	ปฏิสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4, 8 วันและอัตราส่วนแถวต้นตัวผู้ : ต้นตัวเมีย อัตรา 1:2, 1:3 และ 1:4	80

สารบัญตารางภาคผนวก

ตาราง		หน้า
1	ค่าเฉลี่ยลักษณะต่างๆ ทางพืชไร่ของสายพันธุ์แม่ (Sure gold) ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ขยาย (foundation seed) ที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ปี 2547 ฤดูปลายฝน (MJU2004 LR)	92
2	ค่าเฉลี่ยลักษณะต่างๆ ทางพืชไร่ของสายพันธุ์พ่อ (No.40) ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ขยาย (foundation seed) ที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ปี 2547 ฤดูปลายฝน (MJU2004LR)	98
3	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความแข็งแรงต้นกล้าของสายพันธุ์พ่อ จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว “พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72” F_1	103
4	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความแข็งแรงของต้นกล้าสายพันธุ์แม่ จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว “พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72” F_1	104
5	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของจำนวนต้นสายพันธุ์พ่อ จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว “พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72” F_1	104
6	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของจำนวนต้นสายพันธ์แม่ จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว “พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72” F_1	105
7	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของวันออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์ (สายพันธุ์พ่อ) จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว “พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72” F_1	105
8	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของวันกำจัดเกสรตัวผู้ต้นสายพันธุ์แม่ จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว “พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72” F_1	106
9	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของวันออกไหม 50 เปอร์เซ็นต์ (สายพันธุ์แม่) จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว “พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72” F_1	106
10	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความสูงต้นสายพันธุ์พ่อ จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว “พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72” F_1	107
11	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความสูงต้นสายพันธุ์แม่ จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว “พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72” F_1	107
12	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของจำนวนช่อดอกตัวผู้ (สายพันธุ์พ่อ) จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว “พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72” F_1	108

ตาราง		หน้า
13	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความยาวช่อดอกตัวผู้ (สายพันธุ์พ่อ) จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1	108
14	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของจำนวนแถว จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1	109
15	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของจำนวนฝัก จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1	109
16	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของเปอร์เซ็นต์การติดเมล็ด จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1	110
17	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความยาวฝัก จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1	110
18	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของเปอร์เซ็นต์กะเทาะเมล็ด จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1	111
19	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของน้ำหนักเมล็ด (ความชื้น 15 เปอร์เซ็นต์) จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1	111
20	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความชื้นเมล็ด จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1	112
21	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของผลผลิตต่อไร่ จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1	112
22	การวิเคราะห์ความแปรปรวนน้ำหนัก 1,000 เมล็ด (ความชื้น 15 เปอร์เซ็นต์) จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1	113
23	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความงอกมาตรฐาน จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1	113
24	การวิเคราะห์ความแปรปรวนความแข็งแรงของเมล็ดพันธุ์ (การวัดค่าเฉลี่ยความยาวยอด จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1	114

บทที่ 1
บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ข้าวโพดหวาน (*Zea mays* L. *saccharata*) เป็นพืชอุตสาหกรรมชนิดหนึ่งที่กำลังได้รับความสนใจอย่างแพร่หลายในวงการการเกษตร ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการปรับปรุงพันธุ์ การผลิตเมล็ดพันธุ์ ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ปัจจุบันการส่งออกข้าวโพดหวานของไทยขึ้นมาอยู่อันดับที่ 4 ของโลก ในปี 2547 สามารถนำเงินตราเข้าประเทศสูงถึง 2,500 ล้านบาท (วีระศักดิ์, 2548) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวโพดหวานเพื่อการส่งออก ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ข้าวโพดหวานเป็นวัตถุดิบ ได้แก่ เมล็ดข้าวโพดหวานบรรจุกระป๋อง ครีมข้าวโพด ข้าวโพดหวานแช่แข็งและข้าวโพดหวานในน้ำเกลือซึ่งมีความต้องการวัตถุดิบถึงปีละกว่า 50,000 ตัน และมีแนวโน้มการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้การผลิตวัตถุดิบที่ป้อนเข้าสู่ โรงงานนั้นมีไม่เพียงพอ ซึ่งปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการ คือ ภาวะการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ที่เป็นตัวจำกัดปริมาณวัตถุดิบ และคุณภาพของวัตถุดิบที่ทางโรงงานอุตสาหกรรมต้องการ

ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยวพันธุ์หวานแม่โจ้ 72 เป็นข้าวโพดหวานอีกพันธุ์หนึ่งที่มีคุณภาพตามที่อุตสาหกรรมแปรรูปข้าวโพดหวานต้องการ ที่ได้มาจากการผสมพันธุ์ระหว่างสายพันธุ์แท้ 2 สายพันธุ์ คือ สายพันธุ์แม่ Sure Gold S_3–2–1 และ สายพันธุ์พ่อ Inbred No.40–7 # 1 ที่มีฐานพันธุกรรมและอายุแตกต่างกัน ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมจึงต้องมีการวางแผนให้ระยะเวลาปลูกระหว่างสายพันธุ์พ่อและแม่ที่เหมาะสม เพื่อให้ละอองเกสรตัวผู้ของต้นพ่อนั้นฟุ้งกระจายในช่วงที่ฝักของต้นแม่นั้นพร้อมที่จะผสมพันธุ์พอดี ซึ่งจะส่งผลให้การติดเมล็ดในฝักนั้นสูงสุด นอกจากนี้ อัตราส่วนระหว่างแถวของสายพันธุ์พ่อต่อแถวของสายพันธุ์แม่ก็มีความสำคัญในการผลิตเมล็ดพันธุ์ไม่น้อยกว่าระยะเวลาปลูก เนื่องจากจะต้องพิจารณาปริมาณของละอองเกสรตัวผู้ในแถวตัวผู้และระยะห่างระหว่างแถวของสายพันธุ์พ่อมายังแถวของสายพันธุ์แม่ ดังนั้น การศึกษาระยะเวลาปลูก และอัตราส่วนแถวตัวผู้ : แถวตัวเมียที่เหมาะสมในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสม "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" จึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการให้ผลผลิตเมล็ดพันธุ์และคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในโครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว พันธุ์หวานแม่โจ้ 72 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ขยายของสายพันธุ์พ่อและสายพันธุ์แม่ (parent seed) ของข้าวโพดหวานลูกผสม พันธุ์หวานแม่โจ้ 72 ให้ได้ปริมาณเพียงพอสำหรับผลิตเป็นพันธุ์ลูกผสมชั่วที่ 1 (F_1)

2. เพื่อศึกษาระยะเวลาปลูก และอัตราส่วนแถวตัวผู้ : แถวตัวเมีย ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว พันธุ์หวานแม่โจ้ 72 F_1 ที่มีต่อผลผลิตและคุณภาพ

3. เพื่อศึกษาความแตกต่างของลักษณะทางพืชไร่ระหว่างพันธุ์หวานแม่โจ้ 72 กับสายพันธุ์พ่อแม่

4. เพื่อศึกษาและคาดคะเนอายุการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว พันธุ์หวานแม่โจ้ 72 F_1

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้เมล็ดพันธุ์ขยายของสายพันธุ์พ่อและสายพันธุ์แม่ (parent seed) ที่มีปริมาณเพียงพอสำหรับการผลิตเมล็ดพันธุ์ลูกผสม

2. ได้ระยะเวลาปลูกและอัตราส่วนแถวตัวผู้ : แถวตัวเมียที่เหมาะสม ที่ให้ผลผลิตเมล็ดพันธุ์และคุณภาพของเมล็ดพันธุ์สูงสุด เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในโครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสม "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" ต่อไป

3. ทราบถึงลักษณะทางพืชไร่ที่แตกต่างกันระหว่างพันธุ์หวานแม่โจ้ 72 กับสายพันธุ์พ่อแม่

4. ได้สมการความสัมพันธ์ระหว่างความงอกและความแข็งแรงกับอายุการเก็บรักษาเพื่อคาดคะเนอายุการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ (seed storability) ข้าวโพดหวาน "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1

ขอบเขตของการวิจัย

1. นำเมล็ดพันธุ์สายพันธุ์แท้ (inbred line) ที่เป็นสายพันธุ์พ่อและแม่ 2 สายพันธุ์ มาปลูกเพื่อขยายปริมาณเมล็ดพันธุ์ (seed multiplication) แล้วทำการผสมภายในเครือญาติ (sibbing) ให้ได้เมล็ดพันธุ์ขยายของสายพันธุ์พ่อและสายพันธุ์แม่ (parent seed)

2. ศึกษาระยะเวลาปลูก และอัตราส่วนแถวตัวผู้ : แถวตัวเมียที่มีผลต่อผลผลิตและคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ลูกผสม (F_1 hybrid seed) ในแผนการทดลอง 2 X 3 Factorial in Stripe Block จำนวน 4 ซ้ำ และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

3. นำเมล็ดพันธุ์สายพันธุ์แท้ (inbred line) ที่เป็นสายพันธุ์พ่อและแม่ 2 สายพันธุ์ กับเมล็ดพันธุ์ลูกผสม "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" มาปลูกเพื่อเปรียบเทียบลักษณะทางการเกษตร

4. นำเมล็ดพันธุ์ลูกผสมชั่วที่ 1 ที่ได้ (F_1hybrid seed) มาทดสอบความงอก ทดสอบการเร่งอายุของเมล็ดพันธุ์ และอายุการเก็บรักษา

บทที่ 2
การตรวจเอกสาร

ข้าวโพด (corn) เป็นธัญพืชที่สำคัญชนิดหนึ่งของโลก รองจากข้าวสาลีและข้าว โดยนำไปใช้เป็นแหล่งคาร์โบไฮเดรทและโปรตีนของมนุษย์และสัตว์ นอกจากนี้ยังนำข้าวโพดมาใช้ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ เช่น แป้ง น้ำมัน น้ำตาล สีทาบ้านและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นต้น ข้าวโพดมีแหล่งกำเนิดแถบบริเวณตอนใต้ของเม็กซิโกและอเมริกากลาง (ดำเนิน, 2541)

พฤกษศาสตร์ของข้าวโพด

ข้าวโพดเป็นพืชดิพพลอยด์ (diploid) มีจำนวนโครโมโซม 2n = 20 มีระบบรากเป็นแบบรากฝอย (fibrous root system) ที่มีการเจริญของราก 2 ส่วนได้แก่ รากที่เจริญมาจากแรดิเคิล (radicle) ของคัพภะ เรียกว่า primary root และมีรากแตกแขนงออกมาเรียกว่า secondary root ส่วนรากที่เจริญจากส่วนข้อของลำต้น เรียกว่า adventitious root ลำต้นของข้าวโพดประกอบด้วยข้อ (node) และปล้อง (internode) ใบ ประกอบด้วย กาบใบ (leaf sheath) และแผ่นใบ (leaf blade) แผ่นใบมีเส้นกลางเรียกว่า midrib และมีเส้นใบขนานไปกับเส้นกลางใบ ข้าวโพดเป็นพืชที่มีช่อดอกตัวผู้และช่อดอกตัวเมียอยู่บนต้นเดียวกันแต่แยกอยู่คนละตำแหน่ง ช่อดอกตัวผู้ (tassel หรือ staminate inflorescence) เจริญมาจากปล้องสุดท้ายของลำต้น ช่อดอกตัวเมีย (ear หรือ pistillate inflorescence) เกิดจากตาที่มุมใบของข้อที่ 7 หรือ 8 บนลำต้นนับจากใบธงลงมา ผลหรือเมล็ดเป็นแบบ caryopsis ที่มีเยื่อหุ้มผล (pericarp) ติดอยู่กับเยื่อหุ้มเมล็ด (seed coat หรือ testa) มีลักษณะเป็นเยื่อบางๆ ใสไม่มีสี (Hancock, 1992)

การจำแนกชนิดของข้าวโพด

ข้าวโพดสามารถจำแนกออกได้เป็น 7 ชนิด โดยใช้ลักษณะของเอ็นโดสเปิร์มและเยื่อหุ้มเมล็ด ดังนี้

1. Flint corn จัดเป็นพวก *indurata* ข้าวโพดชนิดนี้มีส่วนของแป้งอ่อนอยู่บริเวณกลางเมล็ด และมีปริมาณแป้งแข็งที่อยู่รอบเมล็ดมาก เมื่อเมล็ดแห้งจะแข็งมาก ลักษณะเมล็ดเรียบกลม ไม่พบส่วนปุ่มบนเมล็ด

2. Dent corn จัดเป็นพวก *indentata* เมล็ดข้าวโพดชนิดนี้ มีแป้งอ่อนอยู่ส่วนบนของเมล็ดและมีแป้งแข็งอยู่ด้านข้างของเมล็ด เมื่อเมล็ดแห้งส่วนบนของเมล็ดจะบุ๋ม เนื่องจากการหดตัวที่ไม่เท่ากันของแป้งอ่อนและแป้งแข็ง

3. Pop corn จัดเป็นพวก *everta* เมล็ดของข้าวโพดชนิดนี้มีลักษณะเหมือน flint corn แต่มีขนาดเมล็ดเล็กกว่า มีลักษณะพิเศษ คือ เมื่อเมล็ดได้รับความร้อนจะเกิดความดันภายในเมล็ดทำให้เมล็ดระเบิดออกมีลักษณะเป็นปุยสีขาวรับประทานได้ ในบางพันธุ์เมื่อคั่วแล้วอาจมีปริมาตรเพิ่มขึ้น 25-30 เท่า

4. Flour corn จัดเป็นพวก *amylacea* ที่มีเมล็ดประกอบด้วยแป้งอ่อนเกือบทั้งหมด มีส่วนแป้งแข็งเพียงชั้นบางๆ ที่ด้านข้างของเมล็ด เมื่อเมล็ดแห้งแป้งจะหดตัวเท่ากันหมดและไม่พบรอยบุ๋ม จัดเป็นข้าวโพดชนิดที่เก่าแก่ชนิดหนึ่ง และปลูกอย่างกว้างขวางในพื้นที่แห้งแล้งของประเทศสหรัฐอเมริกา แถบตะวันตกของอเมริกาใต้และแอฟริกาใต้ (Grubben and Partohardjono, 1996)

5. Waxy corn จัดเป็นพวก *ceratina* ข้าวโพดชนิดนี้มีเอ็นโดสเปิร์มที่ค่อนข้างอ่อนและมีลักษณะคล้ายขี้ผึ้ง ทำให้เมล็ดมีลักษณะขุ่น (uniformly dull)

6. Pod corn จัดเป็นพวก *tunicata* ข้าวโพดชนิดนี้มีเมล็ดแตกต่างไปจากข้าวโพดชนิดอื่น คือ เมล็ดจะมีเปลือก (glume หรือ pod) หุ้ม ไม่มีการปลูกเป็นการค้า แต่จะใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดของข้าวโพด

7. Sweet corn หรือ supersweet จัดเป็นพวก *saccharata* หรือที่เรียกว่าข้าวโพดหวาน สามารถคงความหวานของเมล็ดได้มากกว่าเมล็ดข้าวโพดชนิดอื่น เมื่อเมล็ดแก่จะมีลักษณะเหี่ยวย่น (wrinkle) (เรวัต และ คณะ, 2541)

พันธุศาสตร์ของข้าวโพดหวาน

ข้าวโพดหวานมีจุดเริ่มต้นมาจากการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรมของยีน Su บนโครโมโซมแท่งที่ 4 โดยเปลี่ยนจากยีนข่ม *Su* มาเป็น *su* ทำให้ข้าวโพดสามารถสะสมน้ำตาลในเมล็ดได้สูงกว่าข้าวโพดไร่ ข้าวโพดหวานเมื่อสดจะมีรสหวานอร่อยเนื่องจากมีน้ำตาลซูโครสและฟรุกโตส อันเป็นผลมาจากการควบคุมของยีนแฝง (recessive gene) ที่แสดงออกต่อกระบวนการสังเคราะห์คาร์โบไฮเดรทในเอ็นโดสเปิร์มไม่สมบูรณ์ ทำให้ขั้นตอนการเปลี่ยนน้ำตาลซูโครสไปเป็นแป้งถูกจำกัด จึงเกิดการสะสมน้ำตาลซูโครสภายในเมล็ดมากขึ้น (Flora and Wiley, 1974) เมื่อแก่ฝักจะแห้งและเมล็ดเหี่ยวย่นและใส (CIBA-GEIGY, 1979) ข้าวโพดหวานมีหลายชนิดและให้

รสชาติที่แตกต่างกัน นำไปใช้เป็นวัตถุดิบตอบสนองการบริโภคที่ต่างกัน นักพันธุศาสตร์ได้ค้นพบยีนที่มีผลต่อการสะสมแป้งและน้ำตาลในเมล็ดข้าวโพดหวานอีกหลายยีน คือ

- *su* (sugary gene) มีอยู่สองคู่ คือ *su* และ su_2 ยีน *su* ทำให้เกิดการสะสม polytoglycogen ซึ่งเป็น water soluble polysaccharide เป็นยีนตัวที่ทำให้เนื้อข้าวโพดหวานนุ่ม

- *sh* (shrunken gene) มีอยู่หลายคู่ คือ *sh* sh_2 sh_3 และ sh_4 ยีนตัวนี้มีผลทำให้แป้งลดน้อยลง และมีน้ำตาลเพิ่มขึ้น มีการค้นพบยีน *sh* ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2464 และได้ค้นพบยีน sh_2 ในปี 2487 ซึ่งเป็นยีนที่มีการนำมาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพของข้าวโพดหวานกันมาก

- *bt* (brittle gene) มีอยู่ 3 คู่ คือ *bt* bt_2 และ bt_4 เป็นยีนที่มีผลแสดงออกคล้ายกับยีน shrunken มากจนไม่สามารถแยกลักษณะเมล็ดได้ แต่อาจดูได้จากต้น ข้าวโพดหวานที่มีต้นสีเขียวมีโอกาสเป็นได้ทั้ง *sh* และ *bt* แต่ถ้ามีช่อดอกตัวผู้สีแดงจะเป็นยีน *bt* เท่านั้น

- *du* (dull gene) ไม่มีข้อมูลกล่าวถึงผลของยีนแต่มีการนำยีนชนิดนี้มาใช้ในการปรับปรุงพันธุ์ข้าวโพดหวาน

- *ae* (amylose extender gene) เป็นยีนที่ทำให้ปริมาณของ amylose เพิ่มขึ้น

- *se* (sugary enhancer gene) หรือ Everlasting Heritage (EH) (Schultheis, 2007) เป็นยีนที่ต้องแสดงออกร่วมกับ *su* เสมอ มีผลทำให้เกิดการสะสมของน้ำตาล moltose เพิ่มขึ้น (กฤษฎา, 2531)

ประเภทของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด

เมล็ดพันธุ์ที่ใช้ปลูกเพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวโพดอันเกิดจากกระบวนการการผลิตเมล็ดพันธุ์จะมีอยู่ 2 ประเภท

1. เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดพันธุ์ผสมเปิด เป็นเมล็ดพันธุ์ที่ได้จากการผลิตมาโดยวิธีการปรับปรุงพันธุ์ข้าวโพดพันธุ์ผสมเปิด ตามขั้นตอนและลำดับชั้นของเมล็ดพันธุ์ หรือบางครั้งอาจเป็นเมล็ดพันธุ์ ที่เกษตรกรเก็บไว้ทำพันธุ์เองจากแปลงปลูกฤดูที่ผ่านมา ซึ่งอาจเก็บมาจากพันธุ์ผสมเปิดหรือเป็นเมล็ดชั่วที่ 2 (F_2) ของพันธุ์ลูกผสมก็ได้

2. เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสม เป็นเมล็ดพันธุ์ที่เกิดจากนักปรับปรุงพันธุ์ได้สร้างสายพันธุ์แท้ขึ้นมา และดำเนินการผสมพันธุ์จนได้เมล็ดพันธ์ที่เป็นพันธุ์ลูกผสมชนิดต่างๆ เมล็ดพันธุ์ประเภทนี้จะสิ้นสุดเมื่อมีการขยายด้วยการผสมระหว่างต้นพ่อกับต้นแม่ ส่วนลูกที่เกิดจากการนำเมล็ดพันธุ์ลูกผสมไปปลูกจะไม่ใช่เมล็ดพันธุ์ (seed) แต่จะเรียกว่า เมล็ดพืช (grain) (ราเชนทร์, 2539)

ชั้นของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดพันธุ์ผสมเปิด

เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดพันธุ์ผสมเปิดที่จะใช้ปลูกเพื่อเป็นพันธุ์สำหรับจำหน่ายนั้น จะมีลำดับและชั้นของการผลิตเมล็ดพันธุ์ ดังนี้

1. เมล็ดพันธุ์คัด (breeder seed) เป็นเมล็ดพันธุ์ที่ได้จากการปรับปรุงพันธุ์ ผสมพันธุ์ หรือคัดพันธุ์จากนักปรับปรุงพันธุ์ ในปัจจุบันมีที่มาจากองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่ทำหน้าที่ผสมพันธุ์หรือปรับปรุงพันธุ์โดยตรง เมล็ดพันธุ์คัดจะมีจำนวนน้อย มีประโยชน์สำหรับการนำมาใช้เป็นเชื้อพันธุกรรมเพื่อการปรับปรุงพันธุ์ส่วนหนึ่ง และเพื่อการผลิตเมล็ดพันธุ์อีกส่วนหนึ่ง

2. เมล็ดพันธุ์หลัก (foundation seed) เป็นเมล็ดพันธุ์ชั่วแรกที่ขยายมาจากเมล็ดพันธุ์คัด เมล็ดพันธุ์หลักยังอยู่ในการปฏิบัติงานของนักปรับปรุงพันธุ์ เพื่อให้ได้เมล็ดพันธุ์ที่ตรงตามพันธุ์และขยายจำนวนเมล็ด (seed multiplication) ให้มากพอสำหรับเป็นพันธุ์ขยาย

3. เมล็ดพันธุ์ขยาย (registered seed) ได้จากเมล็ดพันธุ์ชั่วแรกที่ขยายมาจากเมล็ดพันธุ์หลัก โดยทำการขยายในพื้นที่ค่อนข้างใหญ่ ตามปริมาณของเมล็ดพันธุ์หลักที่มีอยู่

4. เมล็ดพันธุ์จำหน่าย (certified seed) เป็นเมล็ดพันธุ์ชั่วแรกที่ขยายมาจากเมล็ดพันธุ์ขยาย หรืออาจจะมาจากเมล็ดพันธุ์หลักก็ได้ เมล็ดพันธุ์จำหน่ายเป็นชั่วสุดท้ายของการรับรองเมล็ดพันธุ์ อันเป็นเมล็ดพันธุ์ซึ่งพร้อมจะจำหน่ายให้กับเกษตรกร (จวงจันทร์, 2529 ก)

ชั้นของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดพันธุ์ลูกผสม

เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดพันธุ์ลูกผสมที่จะใช้ปลูกเพื่อเป็นพันธุ์สำหรับจำหน่ายนั้น จะมีลำดับและชั้นของการผลิตเมล็ดพันธุ์ ดังนี้

1. เมล็ดพันธุ์สายพันธุ์แท้ (inbred line) เป็นเมล็ดพันธุ์ที่ได้มาจากการพัฒนาสายพันธุ์ของนักปรับปรุงพันธุ์ ผ่านการผสมตัวเองหลาย ๆ ชั่ว และมีการทดสอบสมรรถนะในการผสมโดยการนำสายพันธุ์มาผสมแบบพบกันหมด ก็จะสามารถทราบได้ว่าสายพันธุ์แท้คู่ผสมใดให้ลูกผสมที่ดีที่สุด ในการผลิตสายพันธุ์แท้จำเป็นต้องมีการควบคุมโดยนักปรับปรุงพันธุ์พืชเป็นอย่างดี เพื่อให้ได้เมล็ดพันธุ์ที่ตรงตามสายพันธุ์

2. เมล็ดพันธุ์สายพันธุ์พ่อและแม่ (parent seed) เมล็ดพันธุ์ชั้นนี้ได้มาจากการผลิตเพื่อขยายสายพันธุ์แท้ (inbred line) โดยการผสมภายพี่น้อง (sibbing) ในพื้นที่ที่มีขนาดใหญ่กว่าการผลิตเมล็ดพันธุ์สายพันธุ์แท้ เพื่อให้มีปริมาณเพียงพอสำหรับการผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์ลูกผสม และใน

การผลิตเมล็ดพันธุ์สายพันธุ์พ่อและแม่นี้ ต้องมีการตรวจแปลงที่ดี และมีการควบคุมคุณภาพให้ตรงตามสายพันธุ์

3. เมล็ดพันธุ์ลูกผสม (F_1 hybrid seed) ได้จากการผสมข้ามพันธุ์ระหว่างสายพันธุ์แท้หรือพันธุ์ ขึ้นอยู่ว่าต้องการที่จะผลิตเมล็ดพันธุ์ให้เป็นลูกผสมชนิดใด การผลิตเมล็ดพันธุ์ลูกผสมจะทำในพื้นที่ขนาดใหญ่โดยปลูกสายพันธุ์/พันธุ์พ่อและแม่สลับกัน ต้องมีการวางแผนการปลูกให้มีช่วงเวลาในการผสมพันธุ์ที่เหมาะสม มีการตรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพและตรงตามพันธุ์นำไปจำหน่ายสู่เกษตรกร (วันชัย, 2542)

ความหมายของพันธุ์ลูกผสม

พันธุ์ลูกผสม (hybrid variety) หมายถึง ลูกผสมรุ่นแรก (F_1) จากการผสมระหว่างสองประชากรที่มีพันธุกรรมแตกต่างกัน ประชากรเหล่านี้ อาจเป็น สายพันธุ์แท้ (inbred line) พันธุ์ลูกผสมระหว่างพันธุ์ (variety hybrid) ที่ได้จากการผสมระหว่างพันธุ์ 2 พันธุ์ (Feistritzer, 1975) ซึ่งอาจเป็นพันธุ์ผสมเปิดหรือพันธุ์สังเคราะห์ ปรากฏการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นในพันธุ์ลูกผสม คือ ความดีเด่นของลูกผสม (heterosis) ที่มีผลให้พันธุ์ลูกผสมมีความแข็งแรง เจริญเติบโต ให้ผลผลิต ต้านทานต่อโรคและแมลง ทนแล้ง และให้ลักษณะอื่น ๆ ดีกว่า ซึ่งชนิดของพันธุ์ลูกผสมมีดังต่อไปนี้

ลูกผสมเดี่ยว (single cross hybrid) เป็นลูกผสมชั่วแรกที่ผลิตจากการผสมระหว่างสายพันธุ์แท้ 2 สายพันธุ์ที่มีความแตกต่างกันทางพันธุกรรม (Goulas and Galanopoulou, 1996) ลูกผสมเดี่ยวมี hybrid vigor สูง มีความสม่ำเสมอของลักษณะต่างๆ เช่น ความสูงของฝัก และอายุการเก็บเกี่ยว เป็นต้น

ลูกผสมสามทาง (three-way cross) เป็นลูกผสมชั่วแรกที่เกิดจากการผสมระหว่างลูกผสมเดี่ยวกับสายพันธุ์แท้หนึ่งสายพันธุ์ที่มีความแตกต่างกัน โดยในการผลิตนิยมใช้ลูกผสมเดี่ยวเป็นสายพันธุ์แม่

ลูกผสมคู่ (double cross) คือ ลูกผสมชั่วแรกที่เกิดจากการผสมระหว่างลูกผสมเดี่ยว 2 พันธุ์ (กฤษฎา, 2546)

ความดีเด่นของลูกผสม

กฤษฎา (2546) ได้ให้ความหมายของความดีเด่นของลูกผสม (heterosis) หรือความเหนือระดับของลูกผสมว่า เป็นลักษณะที่ลูกผสมแสดงออกได้เกินค่าเฉลี่ยของพ่อแม่ อันเนื่องมาจากผลบวกสะสมของยีนที่มีปฏิกิริยาแบบไม่เป็นผลบวก (non-additive gene) ซึ่งความดีเด่นของลูกผสมที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มาจากการผสมระหว่างข้าวโพดที่มีพันธุกรรมแตกต่างกัน (ราเชนทร์, 2539)

ในทางปรับปรุงพันธุ์พืชนั้น วิธีที่ใช้เพื่อตรวจวัดความดีเด่นของลูกผสมมี 3 วิธี คือ

1. เปรียบเทียบ F_1 – mean ของ mid parent value (ค่าเฉลี่ยระหว่างค่าของพ่อและแม่)

$$H = \frac{F_1 - MP}{MP} \times 100$$

โดยที่ F_1 = ค่าเฉลี่ยของลูกผสม

MP = ค่าเฉลี่ยระหว่างค่าของพ่อและแม่

2. เปรียบเทียบ F_1 – mean ของพ่อหรือแม่ที่สูงกว่า (higher parent)

$$H = \frac{F_1 - HP}{HP} \times 100$$

โดยที่ F_1 = ค่าเฉลี่ยของลูกผสม

HP = ค่าเฉลี่ยของพ่อหรือแม่ที่สูงกว่า

3. เปรียบเทียบ F_1 – mean ของ F_2 population ที่มาจากพ่อแม่เดียวกันกับ F_1 นั้นๆ

$$H = \frac{F_1 - F_2}{F_2} \times 100$$

โดยที่ F_1 = ค่าเฉลี่ยของลูกผสม

F_2 = ค่าเฉลี่ยของลูกผสมรุ่นที่ 2 ที่มาจากพ่อแม่เดียวกัน

(ดำเนิน, 2541)

การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมเดี่ยว

การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมเดี่ยว (single cross) ต้องปลูกสายพันธุ์แท้ (inbred line) ทั้งสองสลับแถวกัน และต้องอยู่ในแปลงที่ห่างจากพันธุ์อื่น (isolation plot) มากเพียงพอประมาณ 200-500 เมตร หากเป็นแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ลูกผสมเดี่ยวที่เป็นข้าวโพดหวานจะต้องอยู่ห่างจากข้าวโพดข้าวเหนียวและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นระยะห่างมากกว่า 1 กิโลเมตร จนว่าไม่มีการผสมข้ามกับพันธุ์อื่น (Hampton, 1999) หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือจัดการเรื่องระยะทางของ isolation ได้ ต้องปลูกเหลื่อมเวลาของแต่ละพันธุ์อย่างน้อย 3 สัปดาห์ โดยทั่วไป อัตราส่วนแถวตัวผู้ต่อแถวตัวเมียเท่ากับ 2:4, 1:3 หรือ 1:4 (วันชัย, 2542; Goulas and Galanopoulou, 1996) ที่สำคัญสายพันธุ์แท้ที่เป็นพันธุ์พ่อต้องสามารถผลิตละอองเกสรได้มากและแข็งแรงพอ และต้องทราบระยะเวลาการแทงช่อดอกตัวผู้ และการออกไหมหรือเกสรตัวเมียเพื่อให้การถ่ายละอองเกสรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และคาดคะเนวันปลูกให้เหมาะสม ตลอดจนถอดยอดเกสรตัวผู้ (detassel) ของต้นตัวเมียที่ใช้เป็นพันธุ์แม่ด้วยการตัดหรือการดึงให้หมดภายในระยะเวลา 6 - 18 ชั่วโมง หลังจากยอดเกสรตัวผู้เริ่มแทงออกมา (Airy, *et al.* 1961) ก่อนที่ดอกตัวผู้ของต้นแม่จะบาน เพื่อป้องกันการผสมตัวเองในสายพันธุ์แม่ เพราะต้องเก็บเมล็ดลูกผสมจากสายพันธุ์แม่ ในการปฏิบัติดังกล่าวจะช่วยลดปริมาณธาตุอาหารและฮอร์โมนที่จะมาเลี้ยงช่อดอกตัวผู้ ให้ไปเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ที่ส่วนเมล็ด แต่ในขณะเดียวกันการดึงช่อดอกตัวผู้จะทำให้ใบของข้าวโพดจำนวนหนึ่งหลุดติดไปกับช่อดอกด้วย ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อผลผลิตเมล็ดพันธุ์ได้ จากการทดลองของ Hunter, *et al.* (1977 อ้างโดยราเชนทร์, 2539) พบว่า การถอดยอดเกสรตัวผู้ออก จะช่วยให้ผลผลิตของเมล็ดเพิ่มขึ้น 6.9 เปอร์เซ็นต์ ในขณะเดียวกันถ้าการดึงมีใบติดไป 1, 2 และ 3 ใบ จะทำให้ผลผลิตลดลง 1.5, 4.9 และ 13.5 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ดังนั้นในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมควรมีการถอดยอดเกสรตัวผู้อย่างระมัดระวังให้ใบติดไปด้วยน้อยที่สุด

เนื่องจากพันธุ์ลูกผสมเดี่ยวได้มาจากการผสมระหว่างสายพันธุ์แท้ 2 สายพันธุ์ ซึ่งการวิจัยและพัฒนาสายพันธุ์แท้ต้องใช้ระยะเวลาประมาณ 3 ปี ใช้เวลาในการทดสอบผลผลิตและคุณภาพของลูกผสมประมาณ 3-5 ปี รวมแล้วต้องใช้เวลาอย่างน้อย 6-8 ปี จึงจะได้พันธุ์ลูกผสมเดี่ยวที่ดีเพื่อแนะนำให้เกษตรกร (สุรเชษฐ, 2543) สำหรับการขยายสายพันธุ์แท้เพื่อเป็นสายพันธุ์พ่อและแม่ มีขั้นตอนการขยายพันธุ์ดังนี้

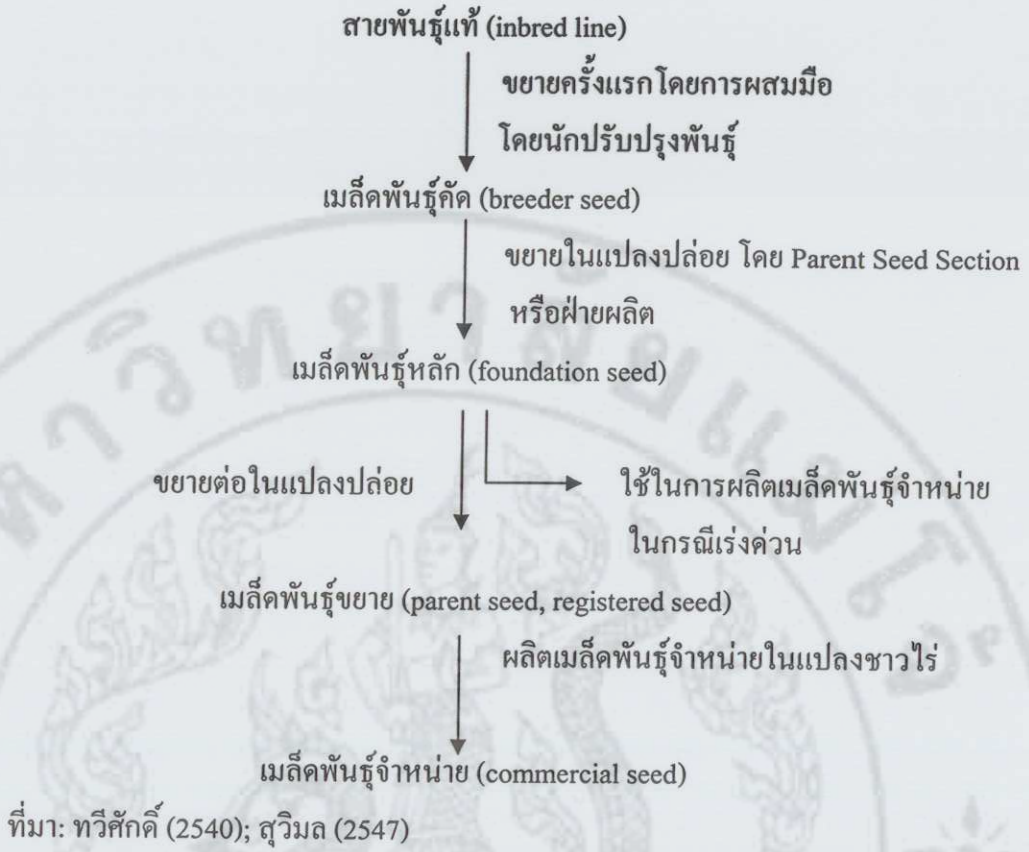

ที่มา: ทวีศักดิ์ (2540); สุวิมล (2547)

การตรวจแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์

การตรวจแปลงควรทำอย่างน้อย 2 ครั้ง ครั้งแรกก่อนออกดอกและครั้งที่ 2 ระหว่างดอกบาน ซึ่งในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมจะต้องทำการตรวจแปลงให้ละเอียดกว่าแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดผสมเปิด ในการตรวจแปลงข้าวโพดลูกผสมต้องตรวจอย่างน้อย 5 ครั้ง โดยเฉพาะในช่วงออกดอกที่ต้องมีการดึงช่อดอกตัวผู้ กิจกรรมสำคัญและมีผลกระทบต่อความบริสุทธิ์ของสายพันธุ์ (genetic purity) ที่ต้องกระทำระหว่างการตรวจแปลงได้แก่ การกำจัดต้นปลอมปน (roguing) (Duwayri, *et al.* 1996) ซึ่งผู้ทำการตรวจแปลงจะต้องกำจัดต้นที่เป็นพันธุ์ปนและต้นที่มีลักษณะผิดแผก (off-type) ออกไปจากแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ในช่วงเวลาดังกล่าวนี้ด้วย (Bradford, 2004)

สถานการณ์การใช้เมล็ดพันธุ์ลูกผสม

ปัจจุบันเกษตรกรมีความนิยมใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมกันมากขึ้น ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ลูกผสมเดี่ยว เนื่องจากพันธุ์ลูกผสมเดี่ยวมีความแข็งแรงสูง มีความสม่ำเสมอของลักษณะต่างๆ และให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูง ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2545 มีปริมาณการใช้เมล็ดพันธุ์ลูกผสม 99.12 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ปลูกข้าวโพดทั้งประเทศ 7.317 ล้านไร่ (โชคชัย, 2549) และในปี พ.ศ. 2547 มีปริมาณการใช้เมล็ดพันธุ์ลูกผสมมากกว่า 99 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ปลูกข้าวโพดทั้งประเทศ 7.039 ล้านไร่ (โชคชัยและคณะ, 2549) สำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานนั้น พาโชค (2549) รายงานว่าตลาดเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานมีอัตราเติบโตเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าปีละ 20-30 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งกลุ่มผู้ส่งออกข้าวโพดหวานบรรจุกระป๋องได้วางเป้าหมายที่จะขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้นเป็น 800,000 ไร่ ทั้งนี้เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวโพดหวานและตลาดฝักสด

ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว พันธุ์หวานแม่โจ้ 72

ข้าวโพดหวานลูกผสม พันธุ์หวานแม่โจ้ 72 เป็นลูกผสมที่เกิดจากการผสมข้ามสายพันธุ์แท้ 2 สายพันธุ์ คือ สายพันธุ์แม่ Sure Gold S_3–2–2 และ สายพันธุ์พ่อ คือ Inbred No.40–9–2 ที่ได้มาจากการคัดเลือกปรับปรุงพันธุ์ขึ้นจากโครงการปรับปรุงพันธุ์ข้าวโพดหวานของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยการเลือกเชื้อพันธุกรรมข้าวโพดหวานที่ดีภายในประเทศไทยและเชื้อพันธุกรรมจากต่างประเทศ มาทำการสกัดสายพันธุ์ การผสมพันธุ์เพื่อสร้างลูกผสม การเปรียบเทียบผลผลิตและคุณภาพกับพันธุ์มาตรฐาน จนได้พันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยวที่มีความสม่ำเสมอของทรงต้น มีความสูงประมาณ 185 เซนติเมตร มีน้ำหนักฝักสดทั้งเปลือกเฉลี่ย 350 กรัมต่อฝัก น้ำหนักฝักปอกเปลือกเฉลี่ย 240 กรัมต่อฝักและให้ผลผลิตฝักสดเฉลี่ย 2,052 กิโลกรัมต่อไร่ สามารถปรับตัวได้ดีในสภาพแวดล้อมภาคเหนือตอนบน โดยเฉพาะในฤดูปลายฝน ฤดูแล้งและฤดูฝน ตามลำดับ ออกดอกและออกไหม 40 และ 42 วัน อายุสั้นเก็บเกี่ยวได้ภายใน 59 – 60 วัน ฝักสดยาว 19 เซนติเมตร เมล็ดสีเหลืองอ่อนนุ่ม และมีความหวาน 14.0 องศาบริกซ์ เหมาะสำหรับตลาดฝักสดและอุตสาหกรรมข้าวโพดหวานแช่แข็งคุณภาพสูง (ประวิตร และคณะ, 2546) และจากการเปรียบเทียบลักษณะประจำพันธุ์ของข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว พันธุ์หวานแม่โจ้ 72 กับพันธุ์มาตรฐาน NT58 ในฤดูปลายฝน 2544 ฤดูแล้ง 2545 และฤดูฝน 2545 มีค่าเฉลี่ยจากแปลงทดลองและไร่เกษตรกรดังนี้

ลักษณะประจำพันธุ์	พันธุ์ NT58	พันธุ์หวานแม่โจ้ 72
1. อายุวันออกดอก 50% (วัน)	38.0	40.8
2. อายุวันออกไหม 50% (วัน)	39.5	41.8
3. ความสูงต้น (ซม.)	158.4	185.8
4. ความสูงฝัก (ซม.)	49.3	83.7
5. อายุการเก็บเกี่ยว (วัน)	59	59
6. เปลือกหุ้มฝักไม่มิด (open husk)	0.0	5.0
7. ต้นที่มีใบฝักจาก 10 ต้น (husk leaf)	10	9.0
8. ความยาวฝัก (ซม.)	18.5	19.1
9. ความกว้างฝัก (ซม.)	4.9	4.7
10. เปอร์เซ็นต์ความหวาน (Brix)	14.9	14.0
11. เปอร์เซ็นต์ฝักมาตรฐาน (%)	63	75
12. คุณภาพความหวานอ่อนนุ่ม (1-5)	5.0	4.0
13. ผลผลิตฝักสดทั้งเปลือก (กก./ไร่)	3,021	3,081
14. ผลผลิตฝักสดปอกเปลือก (กก./ไร่)	2.089	2,052

การทดสอบความงอกของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด

ข้าวโพดเป็นเมล็ดพืชใบเลี้ยงเดี่ยวที่มีขนาดใหญ่ จวงจันทร์ (2529 ข) ได้แนะนำวิธีการทดสอบความงอกที่ทำจากการสุ่มเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดจำนวน 400 เมล็ดได้ดังต่อไปนี้คือ

1. การเพาะในกระดาษเพาะ โดยนำกระดาษเพาะไปชุบน้ำให้ทั่วทุกด้าน รีดน้ำส่วนเกินออก วางกระดาษ 2 ชั้นลงบนพื้นราบ นับเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด 50 เมล็ด วางเรียงบนกระดาษเพาะ ให้เมล็ดอยู่ห่างกันพอประมาณ ปิดทับเมล็ดด้วยกระดาษเพาะอีกชั้นหนึ่ง ม้วนกระดาษเพาะที่มีเมล็ดอยู่ภายใน วางม้วนกระดาษลงบนภาชนะ เพาะเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดจนครบ 8 ม้วน นำไปใส่ไว้ในตู้เพาะที่มีอุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส หรือ 20-30 องศาเซลเซียส

2. กระเพาะในทราย เพาะเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดภาชนะละ 50 หรือ 100 เมล็ด ตามขนาดของภาชนะที่ใช้ โดยนำทรายที่ใส่น้ำจนเปียกชุ่มดีแล้ว มาเกลี่ยลงบนภาชนะให้สูงประมาณ 4-5 เซนติเมตร วางเมล็ดเรียงบนทราย แล้วกลบด้วยทรายเปียกหนาประมาณ 1-2 เซนติเมตร นำไปไว้ในตู้เพาะจนครบกำหนดการตรวจนับประเมินผล ในระหว่างการทดสอบ หากวัสดุเพาะแห้ง ต้องรดน้ำให้ชุ่มอยู่เสมอ

ในการทดสอบความงอกของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด โดยทั่วไปอาจไม่จำเป็นต้องใช้ตู้เพาะเมล็ดที่มีการควบคุมอุณหภูมิ การทดสอบที่ทำในห้องที่มีอุณหภูมิปกติ ได้ผลใกล้เคียงกับการทดสอบในตู้เพาะ กำหนดการตรวจนับครั้งแรก คือ 4 วันหลังทำการเพาะเมล็ด และครั้งสุดท้าย คือ 7 วันหลังทำการเพาะเมล็ด โดยตรวจนับต้นกล้าปกติ ต้นกล้าผิดปกติ และเมล็ดตาย แล้วรายงานผลการทดสอบความงอกของเมล็ดเป็นเปอร์เซ็นต์ความงอก

การทดสอบความแข็งแรงของเมล็ดพันธุ์

ความแข็งแรงของเมล็ดพันธุ์ คือ ลักษณะบางอย่างที่หลบซ่อนอยู่ในเมล็ดพันธุ์ ซึ่งจะแสดงให้เห็นเมื่อสภาพแวดล้อมแปรปรวนหรือผิดปกติ การทดสอบความแข็งแรงของเมล็ดพันธุ์จึงกระทำได้หลายวิธีทั้งทางตรงและทางอ้อม การทดสอบความแข็งแรงของเมล็ดพันธุ์โดยทางตรงนั้น เป็นการเลียนแบบหรือดัดแปลงสภาพแวดล้อมในห้องปฏิบัติการให้คล้ายคลึงกับสภาพแวดล้อมในแปลงปลูก ส่วนการทดสอบความแข็งแรงโดยทางอ้อมนั้น เป็นการตรวจสอบคุณสมบัติบางประการของเมล็ดพันธุ์ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับความแข็งแรงของเมล็ดพันธุ์ ดังนั้น การตรวจสอบความแข็งแรง ซึ่งเป็นวิธีการตรวจวัดหรือคาดคะเนคุณสมบัติต่าง ๆ ของเมล็ดพันธุ์ จึงมีความจำเป็น เพื่อใช้ประเมินความสามารถของเมล็ดพันธุ์ที่จะงอกในสภาพแปลงปลูก ตลอดจนถึงการประเมินค่าความสามารถในการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ (seed storability) (McDonald and Copeland, 1989)

วิธีการทดสอบความแข็งแรงของเมล็ดพันธุ์

ศิริชัย (2531) ได้แนะนำวิธีการทดสอบความแข็งแรงของเมล็ดพันธุ์ ที่ได้รับการยอมรับจากสมาคมนักทดสอบเมล็ดพันธุ์ (ISTA และ AOSA) มีดังนี้คือ

1. Cold test
2. Accelerated aging test
3. Conductivity test
4. Cool germination test หรือ Texas cool test (ชยพร, 2546)
5. Seedling growth rate test
6. Seedling vigor classification test
7. Tetrazolium test

8. Speed of germination

การเร่งอายุของเมล็ดพันธุ์

การเร่งอายุของเมล็ดพันธุ์ (Accelerated Aging Technique หรือ AA test) เป็นการทดสอบเพื่อประเมินหาค่าความสามารถในการเก็บรักษาของเมล็ดพันธุ์ ซึ่งคิดค้นขึ้นโดย J. C. Delouche และ C. C. Baskin โดยการนำเอาเมล็ดไปไว้ในที่ที่มีอุณหภูมิตั้งแต่ 40 – 45 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 100% เป็นเวลา 3 – 5 วัน ซึ่งสภาพเช่นนี้จะเท่ากับการเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 75% เป็นเวลา 12 – 18 เดือน และเนื่องจากสภาพที่มีอุณหภูมิ และความชื้นสูงนั้น เป็นสภาพที่ไม่เหมาะสมกับเมล็ดพันธุ์ เมล็ดพันธุ์ที่มีความแข็งแรงสูงจะสามารถงอกได้ในสภาพที่ไม่เหมาะสม (OSU Seed laboratory, 2005) ดังนั้น เปอร์เซ็นต์ ความงอกของเมล็ดพันธุ์ภายหลังการเร่งอายุจึงสามารถบอกความแข็งแรงของเมล็ดพันธุ์ได้ การวัดความสามารถในการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์แบบนี้ทำได้ง่ายและสะดวก

สุรัตน์ (2545) ได้รายงานเกี่ยวกับอุณหภูมิและระยะเวลาที่ใช้เร่งอายุของเมล็ดพันธุ์พืชชนิดต่างๆ มีดังนี้

ชนิดพืช	อุณหภูมิ(องศาเซลเซียส)	เวลา (ชั่วโมง)
ข้าวโพด	42	84
ถั่วเหลือง	41 – 42	72
แตงโม	45	144
ข้าวฟ่าง	45	72
หอมหัวใหญ่	40	120

AOSA (1983 อ้างโดย McDonald and Copeland, 1989) กำหนดให้ใช้อุณหภูมิในการเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด 42 องศาเซลเซียส ระยะเวลา 96 ชั่วโมง สำหรับข้าวโพดหวาน ISTA (1999) ได้กำหนดอุณหภูมิและความยาวนานของการเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ไว้ที่ 41 องศาเซลเซียส 72 ชั่วโมง ในขณะที่ วิภาวรรณ (2529) ได้ประสบความสำเร็จในการเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ โดยการปรับใช้บรรจุเมล็ดในตะแกรงลวด แล้ววางไส้ในขวดมีฝาปิดอัดแน่นด้วยชั้นของยางแล้ววางในตู้อบธรรมดาทั่วไป ซึ่งใช้อุณหภูมิในการเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานที่ 42 องศาเซลเซียส นาน 84 ชั่วโมง

ภาณี (2546) ได้นำผลไปปรับใช้กับการทดสอบความงอกในสภาพไร่นา พบว่าผลการงอกของเมล็ดที่ผ่านกระบวนการเร่งอายุจะมีความสัมพันธ์มากกับการงอกในไร่นา โดยเป็นในทางบวก ที่มีสภาพวิกฤตต่อการเจริญเติบโตของต้นอ่อน โดยมีผลของเปอร์เซ็นต์ความงอกของเมล็ดปกติถือเป็นเปอร์เซ็นต์เมล็ดที่แข็งแรง

การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์

การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์นั้นเริ่มตั้งแต่ที่ระยะที่เมล็ดสุกแก่ทางสรีรวิทยาไปจนถึงการนำไปปลูกในฤดูถัดไป ในขณะที่การเสื่อมคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ก็เริ่มขึ้นหลังจากเมล็ดสุกแก่ทางสรีรวิทยาเช่นกัน การเสื่อมของเมล็ดพันธุ์จะเกิดขึ้นเร็วหรือช้านั้นขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ และตัวเมล็ดพันธุ์เอง ในปัจจุบันยังไม่มีวิธีการใด ๆ ที่จะป้องกันหรือยับยั้งไม่ให้เกิดการเสื่อมคุณภาพ แต่สามารถทำให้เมล็ดเกิดการเสื่อมคุณภาพช้า หรือทำให้ความมีชีวิตของเมล็ดยืดยาวออกไปเท่านั้น ดังนั้นการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์จึงเป็นการกระทำเพื่อชะลอการเสื่อมคุณภาพของเมล็ดให้ช้าลง ความชื้นของเมล็ดและอุณหภูมิเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ (Thomson, 1979) อิทธิพลของอุณหภูมิจะรุนแรงขึ้นหากเมล็ดมีความชื้นสูง แฮร์ริงตัน (J. F. Harrington) ได้ตั้งกฎ Rule of Thumb ไว้ว่า ถ้าอุณหภูมิ (องศาฟาเรนไฮต์) ในการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ และค่าความชื้นสัมพัทธ์ (%) รวมกันแล้วไม่เกิน 100 เป็นสภาพการเก็บรักษาที่ดี (ชยพร, 2546) อย่างไรก็ตามกฎนี้นำไปใช้ได้อย่างจำกัด

เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานที่ทำการเก็บรักษาขณะที่เมล็ดมีความชื้นสูง คือ มีความชื้น 16 เปอร์เซ็นต์ จะสามารถเก็บรักษาไว้ได้นาน 12 เดือน ที่อุณหภูมิต่ำกว่า 12 องศาเซลเซียส ในขณะที่เมล็ดพันธุ์ที่มีความชื้นต่ำ คือ 12 เปอร์เซ็นต์ ที่อุณหภูมิ 30-35 องศาเซลเซียส จะสามารถการเก็บรักษาไว้นาน 12 เดือนเช่นกัน โดยไม่สูญเสียความมีชีวิตของเมล็ดพันธุ์ไป และที่ความชื้นเมล็ด 12 เปอร์เซ็นต์ ความชื้นสัมพัทธ์ 74 เปอร์เซ็นต์ จะสามารถเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานได้อย่างปลอดภัยเป็นเวลาไม่เกิน 12 เดือน (Hill, 1999) ในขณะที่บุญมี (2546) ได้เสนอว่า ในการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ธัญพืชอย่างปลอดภัยในระยะเวลาสั้น 1 – 9 เดือนนั้น เมล็ดพันธุ์ควรมีความชื้น 12 เปอร์เซ็นต์ เก็บรักษาที่อุณหภูมิ 30 องศาเซลเซียสและมีความชื้นสัมพัทธ์ 50 เปอร์เซ็นต์ หากเมล็ดพันธุ์มีความชื้น 13 เปอร์เซ็นต์ ควรเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 20 องศาเซลเซียส และมีความชื้นสัมพัทธ์ 60 เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้ในการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ธัญพืชในระยะยาว 18 เดือน เมล็ดพันธุ์มีความชื้น 10 เปอร์เซ็นต์ ควรเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 30 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 40 เปอร์เซ็นต์ สำหรับเมล็ดพันธุ์ที่มีความชื้น 12 เปอร์เซ็นต์ ควรเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 20

องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 50 เปอร์เซ็นต์หรืออุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียสและมีความชื้นสัมพัทธ์ 60 เปอร์เซ็นต์

ราเชนทร์ (2539) แนะนำสภาพการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดให้คงความมีชีวิตและความแข็งแรงเป็นเวลาเกินกว่า 1 ปีนั้น ต้องลดความชื้นของเมล็ดพันธุ์ให้ต่ำกว่า 14 เปอร์เซ็นต์ ควรเก็บรักษาที่อุณหภูมิต่ำกว่า 10 อศาเซลเซียสและมีความชื้นสัมพัทธ์อยู่ในช่วง 45-55 เปอร์เซ็นต์

บุญมีและคณะ (2548) ได้ทำการศึกษา วิธีการเร่งอายุเมล็ดเพื่อทำนายศักยภาพในการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวาน โดยศึกษาการเปลี่ยนแปลงคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานภายใต้สภาพเร่งอายุและการเก็บรักษาในสภาพควบคุมและไม่ควบคุมสภาพแวดล้อม และนำข้อมูลหาความสัมพันธ์เพื่อทำนายอายุการเก็บรักษาของเมล็ดพันธุ์ โดยแบ่งเมล็ดพันธุ์ออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรก นำเมล็ดไปเร่งอายุที่อุณหภูมิ 42 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 100 เปอร์เซ็นต์ เป็นเวลานาน 7 วัน ส่วนที่ 2 เก็บรักษาในสภาพที่มีการควบคุมและไม่ควบคุมสภาพแวดล้อม และศึกษาการเปลี่ยนแปลง ความงอกของเมล็ดที่เพาะในห้องปฏิบัติการ และในสภาพไร่ ความเร็วในการงอกของเมล็ด พบว่า ความงอกของเมล็ดที่เพาะในห้องปฏิบัติการและในสภาพไร่ รวมถึงความเร็วในการงอกของเมล็ดลดลง การเสื่อมคุณภาพโดยการเร่งอายุและเมล็ดที่เก็บรักษาทั้ง 2 มีลักษณะเหมือนกันแบบ logistic ซึ่งอธิบายการเสื่อมของเมล็ดดังกล่าวได้จากสมการ logistic และ ค่าสัมประสิทธิ์การเสื่อมของเมล็ด โดยสัดส่วนของค่าสัมประสิทธิ์การเสื่อมของเมล็ดที่เร่งอายุกับเมล็ดที่เก็บรักษาปกติเท่ากับ 1 : 48 ของเมล็ดที่เพาะในห้องปฏิบัติการ ซึ่งชี้ว่า การเร่งอายุเมล็ดเป็นวิธีที่ประเมินความแข็งแรงและอายุการเก็บรักษาของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวาน

บทที่ 3
อุปกรณ์และวิธีการ

อุปกรณ์

การทดลองที่ 1 การขยายสายพันธุ์พ่อแม่

1.1 ใช้เมล็ดพันธุ์คัด (breeder seed) ที่ได้มาจากขั้นตอนของการปรับปรุงพันธุ์พืชที่เป็นสายพันธุ์แท้ (inbred line) ผ่านการผสมตัวเอง จำนวน 2 สายพันธุ์ ได้แก่

1) สายพันธุ์แม่ Sg S_3-2-1#B#B

2) สายพันธุ์พ่อ No.40-7#1

1.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการผสมพันธุ์ได้แก่

1) ถุงคลุมเกสรตัวเมีย (glassine bag)

2) ถุงคลุมเกสรตัวผู้ (tassel bag)

3) อุปกรณ์อื่น ๆ เช่น ภาชนะใส่ละอองเกสร มีด ดินสอดำ เครื่องเย็บกระดาษ เป็นต้น

1.3 ปุ๋ยเคมีสูตรต่างๆ ได้แก่

1) 15 – 15 – 15

2) 46 – 0 – 0

3) 13 – 13 – 21, 14 – 14 – 21

1.4 สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงและวัชพืช

1) พาราควอท

2) อะลาคอร์

3) กรัมม๊อกโซน

การทดลองที่ 2 การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72"

2.1 ใช้เมล็ดพันธุ์ที่ได้จากการทดลองที่ 1 ที่ผ่านการผสมภายในพี่น้อง (sibbing)

1) Sg S_3–2–1 #B#B#B

2) No.40-7#1#B

3) พันธุ์หวานแม่โจ้ 72 F_1

2.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการผสมพันธุ์ (เหมือนกับการทดลองที่ 1)

2.3 ปุ๋ยเคมีสูตรต่างๆ (เหมือนกับการทดลองที่ 1)

2.4 สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงและวัชพืช (เหมือนกับการทดลองที่ 1)

2.5 อุปกรณ์ที่ใช้ในห้องปฏิบัติการ

1) กระดาษเพาะเมล็ด
2) เครื่องวัดความชื้นเมล็ดพันธุ์ Stienlite SB 9000 และ DICKY-John
3) ตู้ควบคุมความชื้นและอุณหภูมิ

การทดลองที่ 3 การเปรียบเทียบพันธุ์หวานแม่โจ้ 72 กับสายพันธุ์พ่อแม่

3.1 ใช้เมล็ดพันธุ์ที่ได้จากการทดลองที่ 1 ที่ผ่านการผสมภายในพี่น้อง (sibbing)

1) Sg S_3–2–1 #B#B#B
2) No.40-7#1#B
3) พันธุ์หวานแม่โจ้ 72 F_1

3.2 ปุ๋ยเคมีสูตรต่างๆ (เหมือนกับการทดลองที่ 1)

3.3 สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงและวัชพืช (เหมือนกับการทดลองที่ 1)

การทดลองที่ 4 ทดสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

4.1 ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" ที่ผ่านการผสมข้ามระหว่างพันธุ์แท้ 2 สายพันธุ์ ซึ่งได้จากการทดลองที่ 2 (F_1 hybrid seed) นำมาทดสอบในห้องปฏิบัติการ

4.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในห้องปฏิบัติการ

1) กระดาษเพาะเมล็ด
2) เครื่องวัดความชื้นเมล็ดพันธุ์ Stienlite SB 9000 และ DICKY-John
3) ตู้ควบคุมความชื้นและอุณหภูมิ
4) กล่องพลาสติก
5) ตะแกรงอะลูมิเนียม
6) ถุงพลาสติกเก็บเมล็ดพันธุ์

วิธีการ

ตาราง 1 ขั้นตอนในการผลิตและทดสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1

ฤดูปลูก	ขั้นตอน
ปี 2547 ฤดูปลายฝน ก.ย. - ธ.ค. 2547 (MJU 2004LR)	การทดลองที่ 1 การขยายสายพันธุ์พ่อแม่โดยปลูกเมล็ดพันธุ์คัด (breeder seed) ได้แก่ Sg S_3-2-1#B#B และ No.40-7#1 และทำการผสมภายในพี่น้อง (sibbing) เพื่อขยายจำนวนเมล็ดพันธุ์หลัก (foundation seed)
ปี 2548 ฤดูแล้ง ม.ค. - เม.ย. 2548 (MJU 2005D)	การทดลองที่ 2 การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว"พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" โดยการศึกษาระยะเวลาปลูก และอัตราส่วนแถวตัวผู้ : แถวตัวเมีย ในแผนการทดลอง 2 X 3 Factorial in Stripe Block จำนวน 4 ซ้ำโดยปลูกต้นพันธุ์พ่อก่อนต้นพันธุ์แม่ 4, 8 วัน ที่อัตราส่วนแถวตัวผู้ : แถวตัวเมีย 1:2, 1:3 และ 1:4 และนำเมล็ดพันธุ์ลูกผสมที่ได้ (F_1 hybrid seed) ไปทำการทดสอบคุณภาพของเมล็ดพันธุ์เบื้องต้น โดยทดสอบความงอกมาตรฐานและทดสอบการเจริญเติบโตของต้นกล้า
ปี 2549 ฤดูแล้ง ก.พ. - พ.ค. 2549 (MJU 2006D)	การทดลองที่ 3 การเปรียบเทียบพันธุ์หวานแม่โจ้ 72 กับสายพันธุ์พ่อแม่ โดยปลูกเมล็ดพันธุ์คัด (breeder seed) กับพันธุ์ลูกผสม 3 พันธุ์/สายพันธุ์ จำนวน 8 ซ้ำและวิเคราะห์ข้อมูลโดย t - test
พ.ย.2548- มิ.ย.2549	การทดลองที่ 4 การทดสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1 โดยทำการเก็บรักษา 2 สภาพการเก็บรักษาร่วมกับทดสอบความงอกและการเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ (accelerated aging test) ทุก ๆ 6 สัปดาห์ เพื่อคาดคะเนอายุการเก็บรักษา วางแผนการทดลองแบบ 2 x6 Split plot in RCB จำนวน 3 ซ้ำ

การทดลองที่ 1 ปี 2547 ฤดูปลายฝน : การขยายสายพันธุ์พ่อแม่

1. เตรียมแปลงปลูกข้าวโพด โดยขุดหลุมระยะห่างระหว่างต้น 25 เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างแถว 75 เซนติเมตร และพ่นยากำจัดวัชพืชอัตรา 80 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร

2. เพาะเมล็ดพันธุ์คัด (breeder seed) ที่เป็นสายพันธุ์แท้ (inbred line) ผ่านการผสมตัวเอง จำนวน 2 สายพันธุ์ ได้แก่ สายพันธุ์แม่ Sg S3-2-1#B#B และสายพันธุ์พ่อ No.40-7#1

3. รดน้ำในหลุมและย้ายกล้าที่มีจำนวนใบ 2-3 ใบลงในแปลงที่เตรียมไว้ โดยปลูกสายพันธุ์พ่อและสายพันธุ์แม่แยกแปลงกัน

4. การดูแลรักษา หลังจากย้ายกล้า 2-3 วัน พ่นสารเคมีป้องกันกำจัดแมลงไซเปอร์เมทริล ให้น้ำทุก ๆ 7-10วัน หลังจากย้ายกล้าได้ 14 วัน ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 ในอัตรา 30 กก./ไร่ พร้อมกับการกำจัดวัชพืช และหลังจากข้าวโพดย้ายกล้าได้ 20 วันใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 50 กก./ไร่ และพูนดินกลบโคนข้าวโพด

5. การกำจัดต้นปลอมปน (rouging) ครั้งแรกก่อนออกดอก และครั้งที่ 2 ระหว่างออกดอก เพื่อกำจัดต้นที่มีลักษณะผิดแผก (off- type) และต้นที่ออกดอกช้าหรือเร็วกว่าปกติ

6. การผสมพันธุ์ ใช้วิธีการผสมภายในพี่น้อง (sibbing) เมื่อข้าวโพดเจริญเติบโตถึงระยะออกดอก เลือกต้นที่มีลักษณะที่ดีและแข็งแรงไว้ผสมพันธุ์ตามขั้นตอนต่อไปนี้

   6.1 การคลุมถุงตัวเมีย เมื่อฝักเริ่มโผล่ออกมา ดึงใบที่อยู่ด้านข้างฝักทิ้งเพื่อเห็นฝัก ได้ง่าย ให้คลุมฝักที่ยังไม่มีไหมโผล่ออกมาด้วยถุงคลุมเกสรตัวเมีย (glassine bag) โดยเสียบถุงให้ติดถึงโคนฝัก

   6.2 การเตรียมช่อดอกเกสรตัวเมียเพื่อการผสม จะทำในช่วงตอนเย็นเมื่อเห็นว่าฝักที่คลุมไว้มีไหมโผล่ออกพร้อมผสมแล้ว ทำการตัดไหมที่ปลายฝักออก (cut back) แล้วคลุมถุงไว้ตามเดิมเพื่อให้ไหมยืดออกมาใหม่มีความยาวสม่ำเสมอกัน

   6.3 การผสมพันธุ์ ในช่วงเวลา 09:00-11:00 นาฬิกา เมื่อเกสรตัวผู้ในแปลงผสมพันธุ์บานประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ของช่อหรือมีละอองเกสรเพียงพอที่จะผสม ทำการเขย่าช่อดอกเกสรตัวผู้จากทุกต้นให้ละอองเกสรตกใส่ภาชนะรวมกัน แล้วนำมาเทลงบนไหมของต้นตัวเมีย (bulk sibbing) แล้วใช้ถุงคลุมเกสรตัวผู้ (tassel bag) คลุมฝักทันทีที่ผสมเสร็จ เย็บถุงด้วยเครื่องเย็บกระดาษติดกับต้นข้าวโพดไว้

7. การเก็บเกี่ยว เมื่อฝักเริ่มแห้ง หรือประมาณ 35 วันหลังจากที่ทำการผสม

การทดลองที่ 2 การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

1. วางแผนการทดลองแผนการทดลองแบบ 2 X 3 Factorial in Stripe Block จำนวน 4 ซ้ำ โดยปลูกต้นพันธุ์พ่อก่อนต้นพันธุ์แม่ 4, 8 วัน ที่อัตราส่วนแถวตัวผู้ : แถวตัวเมีย 1:2, 1:3 และ 1:4

2. เตรียมแปลงปลูกข้าวโพดขนาด 8.1 X 5 เมตร จำนวน 24 แปลง โดยชักร่องน้ำขนาด 30 เซนติเมตร แปลงกว้าง 1.5 เมตร ยาวตลอดแนวขุดหลุมระยะห่างระหว่างต้น 25 เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างแถว 75 เซนติเมตร และพ่นยากำจัดวัชพืชอัตรา 80 ซีซี. ต่อน้ำ 20 ลิตร

3. เพาะเมล็ดพันธุ์ที่ได้จากการทดลองที่ 1 ที่ผ่านการผสมภายในพี่น้อง (sibbing) ได้แก่ สายพันธุ์ Sg S_3–2–1 #B#B#B และสายพันธุ์ No.40-7#1#B

4. รดน้ำในหลุมและย้ายกล้าที่มีจำนวนใบ 2-3 ใบลงในแปลงที่เตรียมไว้ ตามแผนผัง (ภาพ 2) และรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 2 แผนการจัดสิ่งทดลองลงในแปลงย่อยแต่ละซ้ำ (Master sheet) ของการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยวพันธุ์ "หวานแม่โจ้ 72" F_1

Treatment	Replication			
	I	II	III	IV
1. ปลูกสายพันธุ์พ่อก่อนสายพันธุ์แม่ 4 วัน อัตรา 1:2	101	201	301	401
2. ปลูกสายพันธุ์พ่อก่อนสายพันธุ์แม่ 4 วัน อัตรา 1:3	102	202	302	402
3. ปลูกสายพันธุ์พ่อก่อนสายพันธุ์แม่ 4 วัน อัตรา 1:4	103	203	303	403
4. ปลูกสายพันธุ์พ่อก่อนสายพันธุ์แม่ 8 วัน อัตรา 1:2	104	204	304	404
5. ปลูกสายพันธุ์พ่อก่อนสายพันธุ์แม่ 8 วัน อัตรา 1:3	105	205	305	405
6. ปลูกสายพันธุ์พ่อก่อนสายพันธุ์แม่ 8 วัน อัตรา 1:4	106	206	306	406

หมายเหตุ อัตรา 1:2, 1:3 และ 1:4 หมายถึง การปลูกสายพันธุ์พ่อ 1 แถว สลับกับการปลูกสายพันธุ์แม่ 2, 3 และ 4 แถวตามลำดับ

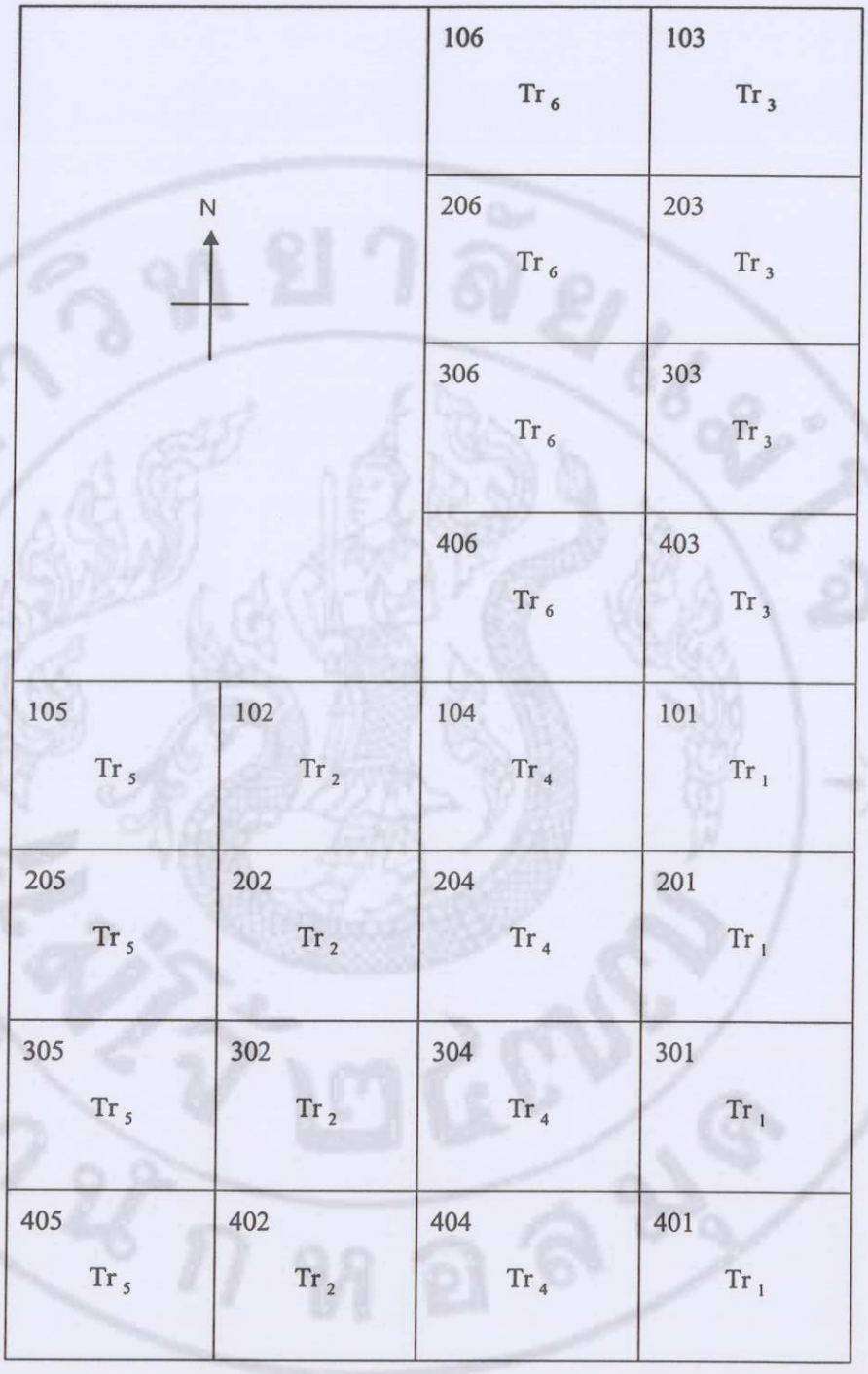

ภาพ 1 แผนผังแปลงทดลองการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยวพันธุ์ "หวานแม่โจ้ 72" F_1

5. ถอดดอกเกสรตัวผู้ (detassel) ในต้นตัวเมียเพื่อป้องกันการผสมตัวเอง เมื่อเกสรตัวผู้ โผล่พ้นใบธง ในช่วงเวลาก่อนดอกบาน

6. ผสมข้ามพันธุ์ (crossing) เพื่อสร้างเมล็ดพันธุ์ลูกผสม โดยปล่อยให้มีการผสมข้ามโดยลมตามธรรมชาติ

7. การดูแลรักษาและการเก็บเกี่ยว ดำเนินการทำนองเดียวกันกับการทดลองที่ 1

8. นำเมล็ดพันธุ์ลูกผสมที่ได้ (F_1 hybrid seed) ไปทำการทดสอบคุณภาพของเมล็ดพันธุ์เบื้องต้น โดยทดสอบความงอกมาตรฐานและการเจริญเติบโตของต้นกล้า ด้วยวิธีการวัดค่าเฉลี่ยของความยาวยอด (เซนติเมตร, cm.) และคำนวณค่าเฉลี่ยของความยาวยอด ได้จากสูตร

$$L = \frac{(n \times 1 + n \times 2 + \ldots + n \times 15)}{N}$$

เมื่อ L = ค่าเฉลี่ยของความยาวยอด (เซนติเมตร)

n = จำนวนต้นกล้าที่ปลายยอดอยู่ที่คู่ขนาน

1, 2, ...15 = ระยะจาก mid point ถึงเส้นบนของคู่ขนาน

N = จำนวนเมล็ดที่เพาะทั้งหมด

การทดลองที่ 3 ปี 2549 ฤดูแล้ง: การเปรียบเทียบพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1 กับสายพันธุ์พ่อแม่

1. วางแผนการทดลองแบบ Stripe test จำนวน 8 ซ้ำ

2. เตรียมแปลงปลูกข้าวโพดขนาด 3.3 X 4 เมตร จำนวน 24 แปลง โดยชักร่องน้ำขนาด 30 เซนติเมตร แปลงกว้าง 1.5 เมตร ยาวตลอดแนวขุดหลุมระยะห่างระหว่างต้น 25 เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างแถว 75 เซนติเมตร

3. หยอดเมล็ดพันธุ์ที่ได้จากการทดลองที่ 1 ที่ผ่านการผสมภายในพี่น้อง (sibbing) ได้แก่ สายพันธุ์ Sg S_3–2–1 #B#B#B, สายพันธุ์ No.40-7#1#B ที่ได้จากฤดูปลายฝน ปี 2547 และพันธุ์หวานแม่โจ้ 72 ลงในหลุมที่ขุดเตรียมไว้ กลบและรดน้ำในหลุม ตามแผนผังและรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 3 แผนการจัดสิ่งทดลองลงในแปลงย่อยแต่ละซ้ำ (Master sheet) ของการเปรียบเทียบพันธุ์/สายพันธุ์

Treatment	Replication							
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1. สายพันธุ์ Sg S_3–2–1 #B#B#B	101	201	301	401	501	601	701	801
2. สายพันธุ์ No.40-7#1#B	102	202	302	402	502	602	702	802
3. พันธุ์หวานแม่โจ้ 72	103	203	303	403	503	603	703	803

801 Tr_1	802 Tr_2	803 Tr_3
701 Tr_1	702 Tr_2	703 Tr_3
601 Tr_1	602 Tr_2	603 Tr_3
501 Tr_1	502 Tr_2	503 Tr_3
401 Tr_1	402 Tr_2	403 Tr_3
301 Tr_1	302 Tr_2	303 Tr_3
201 Tr_1	202 Tr_2	203 Tr_3
101 Tr_1	102 Tr_2	103 Tr_3

ภาพ 2 แผนผังแปลงทดลองการเปรียบเทียบพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยวพันธุ์ "หวานแม่โจ้ 72" F_1 กับสายพันธุ์พ่อแม่

4. การดูแลรักษาและการเก็บเกี่ยว ดำเนินการทำนองเดียวกันกับการทดลองที่ 1

5. การกำจัดต้นปลอมปน (rouging) ครั้งแรกก่อนออกดอก และครั้งที่ 2 ระหว่างออกดอก เพื่อกำจัดต้นที่มีลักษณะผิดแผก (off- type) และต้นที่ออกดอกช้าหรือเร็วกว่าปกติ

6. การผสมพันธุ์ ใช้วิธีการผสมภายในพี่น้อง (sibbing) เมื่อข้าวโพดเจริญเติบโตถึงระยะออกดอก เลือกต้นที่มีลักษณะที่ดีและแข็งแรงไว้ผสมพันธุ์ตามขั้นตอนทำนองเดียวกันกับการทดลองที่ 1

การทดลองที่ 4 การทดสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสม "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ร่วมกับทดสอบการเร่งอายุของเมล็ดพันธุ์ (accelerated aging test) สำหรับข้าวโพด โดยนำเมล็ดพันธุ์ที่มีความชื้นของเมล็ด 11-13 เปอร์เซ็นต์ มาทำการเก็บรักษาเป็นระยะเวลา 48 สัปดาห์ (เริ่มทำการทดสอบที่อายุการเก็บรักษา 18 สัปดาห์) ความงอกมาตรฐานเฉลี่ยก่อนทำการเก็บรักษา 92.50 เปอร์เซ็นต์ (การทดลองที่ 2) โดยแบ่งสภาพการเก็บรักษาออกเป็น 2 สภาพ คือ

- เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0)
- เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ ที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส โดยมีความชื้นสัมพัทธ์ 70 เปอร์เซ็นต์ (C_1)

ทำการทดสอบความงอก และทดสอบการเร่งอายุของเมล็ดพันธุ์ทุก ๆ 6 สัปดาห์ สำหรับการเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ ข้าวโพดหวาน ISTA (1999) กำหนดให้ใช้เมล็ดพันธุ์น้ำหนัก 24 กรัม ที่อุณหภูมิ 41 องศาเซลเซียส เวลา 72 ชั่วโมง ให้ความชื้นเมล็ดภายหลังเร่งอายุ 31-35 เปอร์เซ็นต์ เมื่อครบกำหนดนำเมล็ดไปเพาะความงอกมาตรฐานจำนวน 4 ซ้ำ ๆ ละ 50 เมล็ด ทำการประเมินหรือการจำแนกต้นกล้า (seedling evaluation หรือ seedling classification) เมื่อครบกำหนด 4 และ 7 วันหลังเพาะเมล็ด บันทึกจำนวนต้นกล้าที่ปกติ (normal seedling) ต้นกล้าผิดปกติ (abnormal seedling) และจำนวนเมล็ดตาย (dead seed) ในแต่ละม้วน โดยวางแผนการทดลองแบบ 2 x 6 Split plot in RCB, 3 ซ้ำ ซึ่งมีรายละเอียด (ตาราง 4) ดังนี้

ตาราง 4 แผนการสุ่มสิ่งทดลองลงในแปลงย่อยแต่ละซ้ำ (Master sheet) ของการทดลองการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมพันธุ์ "หวานแม่โจ้ 72" F_1

Treatment	Replication		
	I	II	III
1. เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ 18 สัปดาห์ (C_0T_1)	101	201	301
2. เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ 24 สัปดาห์ (C_0T_2)	102	202	302
3. เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ 30 สัปดาห์ (C_0T_3)	103	203	303
4. เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ 36 สัปดาห์ (C_0T_4)	104	204	304
5. เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ 42 สัปดาห์ (C_0T_5)	105	205	305
6. เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ 48 สัปดาห์ (C_0T_6)	106	206	306
7. เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ 18 สัปดาห์ (C_1T_1)	107	207	307
8. เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ 24 สัปดาห์ (C_1T_2)	108	208	308
9. เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ 30 สัปดาห์ (C_1T_3)	109	209	309
10. เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ 36 สัปดาห์ (C_1T_4)	110	210	310
11. เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ 42 สัปดาห์ (C_1T_5)	111	211	311
12. เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ 48 สัปดาห์ (C_1T_6)	112	212	312

Block.I	101	102	103	104	105	106	(m1)
	112	111	110	109	108	107	(m2)
Block.II	202	201	204	203	206	205	(m1)
	207	208	212	210	211	209	(m2)
Block.III	303	304	306	302	305	301	(m1)
	309	312	308	311	307	310	(m2)

ภาพ 3 แผนผังการทดลองการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมพันธุ์ "หวานแม่โจ้ 72" F_1

โดยที่ main plot คือ สภาพการเก็บรักษา 2 สภาพ

- เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0)
- เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ ที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส (C_1)

sub plot คือ ระยะเวลาการเก็บรักษา 18, 24, 30, 36, 42 และ 48 สัปดาห์

ตาราง 5 แผนการปฏิบัติงานในการทดสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

วัน เดือน ปี	ลักษณะงาน
17 มิ.ย.2548	ทดสอบคุณภาพของเมล็ดพันธุ์เบื้องต้น 1) ทดสอบความงอก (เพาะเมล็ดพันธุ์) 2) ทดสอบการเจริญเติบโตของต้นกล้า
21 มิ.ย. 2548	บันทึกความงอกครั้งที่ 1
24 มิ.ย. 2548	บันทึกความงอกครั้งที่ 2, วัดความยาวและจำแนกต้นกล้า
25 มิ.ย. 2548	รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ สรุปผลการทดสอบคุณภาพเบื้องต้นของเมล็ดพันธุ์
26 ต.ค. 2548	ทดสอบความงอกและทดสอบการเร่งอายุของเมล็ดพันธุ์ ที่อายุการเก็บรักษานาน 18 สัปดาห์
7 ธ.ค. 2548	ทดสอบความงอกและทดสอบการเร่งอายุของเมล็ดพันธุ์หลังการเก็บรักษา ที่อายุการเก็บรักษานาน 24 สัปดาห์
18 ม.ค. 2549	ทดสอบความงอกและทดสอบการเร่งอายุของเมล็ดพันธุ์หลังการเก็บรักษา ที่อายุการเก็บรักษานาน 30 สัปดาห์
1 มี.ค. 2549	ทดสอบความงอกและทดสอบการเร่งอายุของเมล็ดพันธุ์หลังการเก็บรักษา ที่อายุการเก็บรักษานาน 36 สัปดาห์
12 เม.ย. 2549	ทดสอบความงอกและทดสอบการเร่งอายุของเมล็ดพันธุ์หลังการเก็บรักษา ที่อายุการเก็บรักษานาน 42 สัปดาห์
24 พ.ค. 2549	ทดสอบความงอกและทดสอบการเร่งอายุของเมล็ดพันธุ์หลังการเก็บรักษา ที่อายุการเก็บรักษานาน 48 สัปดาห์

การบันทึกข้อมูล

การทดลองที่ 1 – 3

- วันเพาะเมล็ด นับจากวันให้น้ำครั้งแรก (planting date)
- วันงอก นับจากวันเพาะเมล็ด (germination date)
- วันย้ายกล้า นับจากวันให้น้ำครั้งแรก (transplanting date)
- ความแข็งแรงของต้นกล้า (seedling vigor: 1-5, 1 = weak, 5 = vigorus)
- วันออกดอก 50% นับจากวันงอก (50% tasseling date)
- วันออกไหม 50% นับจากวันงอก (50% silking date)
- วันผสมเกสร นับจากวันงอก (pollinating date)
- ความสูงต้น วัดจากโคนต้นถึงข้อใบธง (plant height, cm.)
- ความสูงฝัก วัดจากโคนต้นถึงข้อฝักบน (ear height, cm.)
- ความยาวช่อดอก วัดจากข้อใบธงถึงปลายช่อดอก (tassel length, cm.)
- จำนวนช่อดอก (number of tassel)
- วันเก็บเกี่ยว นับจากวันงอก (harvesting date)
- ความยาวฝัก (ear length, cm.)
- ระดับการติดเมล็ด (% seed set, 0-100 %)
- จำนวนแถวต่อฝัก (no.of kernel row)
- จำนวนเมล็ดต่อฝัก (no.of seed per ear)
- น้ำหนักทั้งฝัก (ear weight, g.or kg)
- น้ำหนักเมล็ด (seed weight, g.or kg)
- เปอร์เซ็นต์กะเทาะเมล็ด (shelling percentage, %)

โดยที่ $$\% \text{ กะเทาะเมล็ด} = \frac{\text{น้ำหนักเมล็ด (seed weight)}}{\text{น้ำหนักทั้งฝัก (ear weight)}} \times 100$$

การทดลองที่ 4

1. เปอร์เซ็นต์ความงอก (percent of germination)
2. ต้นกล้าที่สมบูรณ์ ต้นกล้าที่มีส่วนของยอดและรากที่สมบูรณ์ (normal seedling)
3. ต้นกล้าที่ไม่สมบูรณ์ ต้นกล้าที่มีส่วนของยอดหรือรากที่มีลักษณะผิดปกติ ไม่สมบูรณ์ หรือต้นกล้าที่ไม่มีรากปรากฏเลย (abnormal seedling) (Don, 2003)
4. จำนวนเมล็ดตาย (dead seed)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การทดลองที่ 1 การขยายสายพันธุ์พ่อแม่

คำนวณหาค่าเฉลี่ย ความแปรปรวน และสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวน (Descriptive stat) ขององค์ประกอบผลผลิตทั้งสายพันธุ์ No.40-7#1 และสายพันธุ์แม่ SgS_3-2-1#B#B โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ประยุกต์ MS-Excel (Analysis Tools)

การทดลองที่ 2 การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสม "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบแฟกทอเรียล (Factorial arrangement) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ประยุกต์สำหรับวิเคราะห์สถิติ Sirichai Statistic V.6 windows

ตาราง 6 ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบแฟกทอเรียล (Factorial in RCB)

SOV	DF	SS	MS	F
Total	abr – 1	**Total SS**		
Rep	r – 1	**Rep SS**	**M5**	**M5/M**
Treatment	ab - 1	**Treatment SS**	**M4**	**M4/M**
Factor A	a – 1	**Factor A SS**	**M3**	**M3/M**
Factor B	b – 1	**Factor B SS**	**M2**	**M2/M**
A x B	(a – 1)(b – 1)	**(A x B) SS**	**M1**	**M1/M**
Error	(r - 1)(ab - 1)	**Error SS**	**M**	

C.V. = $[\sqrt{\text{EMS}} / \text{Grand Mean}] \times 100\ \%$ (ปานเดช, 2537)

ขั้นตอนการคำนวณ

$$\text{CF} = \frac{(\text{Grand Total})^2}{abr}$$

$$= \frac{(\text{ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด})^2}{\text{จำนวนข้อมูล}}$$

$$\text{Total SS} = \sum(x_{abr})^2 - \text{CF}$$

$$= \text{ผลบวก(ข้อมูลทุกตัว)}^2 - \text{CF}$$

$$\text{Rep SS} = (R_1^2 + R_2^2 + \ldots R_r^2) / ab - \text{CF}$$

$$= \frac{\text{ผลบวก(ผลรวมของซ้ำ)}^2}{\text{จำนวนสิ่งทดลอง}} - \text{CF}$$

$$\text{Treatment SS} = (T_1^2 + T_2^2 + \ldots T_t^2) / r - \text{CF}$$

$$= \frac{\text{ผลบวก(ผลรวมของสิ่งทดลอง)}^2}{\text{จำนวนซ้ำ}} - CF$$

Error SS = Total SS - Rep SS - Treatment SS

การแยก (Partition) Treatment SS เป็น Main, Interaction effect

Factor A SS $= (A_0^2 + \ldots A_v^2) / rb - CF$

$$= \frac{\text{ผลบวก(ผลรวมของ Factor A)}^2}{\text{จำนวนซ้ำ x จำนวน Factor B}} - CF$$

Factor B SS $= (B_0^2 + \ldots B_v^2) / ra - CF$

$$= \frac{\text{ผลบวก(ผลรวมของ Factor B)}^2}{\text{จำนวนซ้ำ x จำนวน Factor A}} - CF$$

(A x B) SS = Treatment SS - Factor A SS - Factor B SS

การทดลองที่ 3 การเปรียบเทียบพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว"พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1 กับสายพันธุ์พ่อแม่

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี t-test ขององค์ประกอบผลผลิตแต่ละองค์ประผลผลิตระหว่างสายพันธุ์พ่อ No.40-7#1 และสายพันธุ์แม่ SgS_3-2-1#B#B โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ประยุกต์ MS-Excel (Analysis Tools)

ประวิตร (2543) ได้สรุปวิธีการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี t-test ซึ่งมีวิธีการดังต่อไปนี้

1. คำนวณหาค่าเฉลี่ย และความแปรปรวน ขององค์ประกอบผลผลิตทั้ง 2 สายพันธุ์

2. **คำนวณหาความแปรปรวนรวม ขององค์ประกอบผลผลิตทั้ง 2 สายพันธุ์ (Pool variance, Pool S^2)**

$$\text{Pool } S^2 = \frac{[\sum x1^2-(\sum x1)^2/n_1]+[\sum x2^2-(\sum x2)^2/n_2]}{n_1 + n_2 - 2}$$

3. คำนวณหาความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความแตกต่าง (Standard Error of Difference) โดยใช้ ค่า Pool S^2
4. คำนวณหาค่า t-test $[(x_1-x_2)/SE]$ แล้วนำค่าที่คำนวณได้ ไปเปรียบเทียบกับค่าในตาราง t-distribution ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 และ .01 โดยใช้ค่าองศาความเป็นอิสระ (degree of freedom) เท่ากับ จำนวนตัวอย่างทั้งหมด –2 หรือ (df = n_1+n_2-2) แล้วจึงพิจารณาความแตกต่างจากค่า t ที่คำนวณได้
5. การวิเคราะห์ข้อมูล Heterosis (ดำเนิน, 2541)

$$H = \frac{\overline{F_1} - \overline{MP}}{\overline{MP}} \times 100$$

การทดลองที่ 4 การทดสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสม เดี่ยวพันธุ์ "หวานแม่โจ้ 72" F_1

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการเก็บรักษากับเปอร์เซ็นต์ความงอกของเมล็ดพันธุ์ภายหลังการเร่งอายุของเมล็ดพันธุ์ ทั้ง 2 สภาพการเก็บรักษา คือ การเก็บรักษาในห้องควบคุมอุณหภูมิ และการเก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้อง โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ประยุกต์ MS-Excel (Analysis Tools)

สหสัมพันธ์และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation and Correlation coefficient)

การคำนวณและทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation and Correlation coefficient) มีวิธีคำนวณและวิเคราะห์ ดังนี้

1. คำนวณค่าเฉลี่ย (ค่าเฉลี่ย X และ Y) ผลรวมยกกำลังสองที่ปรับค่าแล้วของ X และ Y (Corrected sum of squares) $[\ \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2/n]$ และ $[\ \Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2/n]$ และผลคูณของตัวแปรทั้งสองที่ปรับค่าแล้ว (Corrected sum of cross product) $\Sigma XY - (\Sigma X \Sigma Y)/n$

2. แทนค่าในสูตร เพื่อคำนวณหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient, r) (Davis, 2000)

$$r = \frac{\Sigma XY - (\Sigma X \Sigma Y)/n}{\sqrt{[\ \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2/n]\ [\ \Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2/n]}}$$

3. ตรวจสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) โดยการเปรียบเทียบค่าที่คำนวณได้ในตาราง correlation (r-table) ที่ df = n – 2 ถ้าค่าที่คำนวณได้มากกว่าค่าในตารางแสดงว่าลักษณะทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน

เมื่อพบความสัมพันธ์แบบเส้นตรงระหว่าง 2 ตัวแปรแล้ว กำหนดตัวแปรอิสระ (Independent variable) และตัวแปรตาม (Dependent variable) แล้วหาสมการรีเกรสชั่น ได้ดังนี้

สมการรีเกรสชั่น $y = a + bx$

โดยที่

y = ตัวแปรตาม

x = ตัวแปรอิสระ

a = จุดตัดของเส้นรีเกรสชั่นบนแกน y (Intercept)

b = สัมประสิทธิ์รีเกรสชั่น (Coefficient of regression) หรือความชันของเส้นรีเกรสชั่น

เวลาและสถานที่

ระยะเวลาในการทดลอง

เริ่มดำเนินการ	เดือน กันยายน 2547
สิ้นสุด	เดือน มิถุนายน 2549

สถานที่ทำการทดลอง

1. แปลงทดลองฝ่ายขยายพันธุ์พืชและสัตว์ สำนักวิจัยและส่งเสริมวิชาการการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
2. ฟาร์มวิจัยและพัฒนาการผลิต ภาควิชาพืชไร่ คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
3. ห้องปฏิบัติการเมล็ดพันธุ์ ภาควิชาพืชไร่ คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

บทที่ 4
ผลการทดลอง

ผลการทดลองที่ 1 การขยายสายพันธุ์พ่อแม่

ผลการผลิตเมล็ดพันธุ์ขยาย (foundation seed) ของสายพันธุ์พ่อ No.40-7#1 และสายพันธุ์แม่ Sg S3-2-1#B#B ทำการปลูกที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ปี 2547 ฤดูปลายฝน (MJU2004 LR) และเก็บข้อมูลจากการสุ่มผลผลิตจำนวนสายพันธุ์ละ 100 ต้น โดยแยกลักษณะต่างๆ ทางพืชไร่ 13 ลักษณะ (ตาราง 7) ดังนี้

1. ความแข็งแรงของต้นกล้า พบว่า สายพันธุ์แม่ Sg S3-2-1#B#B อ่อนแอกว่าสายพันธุ์พ่อ No.40-7#1 โดยมีคะแนนความแข็งแรงของต้นกล้าเฉลี่ยเท่ากับ 4 และ 4.5

2. จำนวนวันออกดอกเกสรตัวผู้ 50 เปอร์เซ็นต์ พบว่า สายพันธุ์แม่ Sg S3-2-1#B#B ออกดอกเกสรตัวผู้ 50 เปอร์เซ็นต์เมื่อ 42 วัน เร็วกว่าสายพันธุ์พ่อ No.40-7#1 ที่ออกดอก 48 วัน ถึง 6 วัน

3. จำนวนวันออกไหม 50 เปอร์เซ็นต์ พบว่า สายพันธุ์แม่ Sg S3-2-1#B#B ออกไหมเมื่ออายุ 44 วัน เร็วกว่าสายพันธุ์พ่อ No.40-7#1 ที่ออกไหม 50 วัน ถึง 6 วัน

4. ความสูงต้น พบว่า สายพันธุ์แม่ Sg S3-2-1#B#B มีความสูง 111.40 เซนติเมตร เตี้ยกว่าสายพันธุ์พ่อ No.40-7#1 ที่มีความสูง 121.40 เซนติเมตร โดยทั้งสองสายพันธุ์ยังมีความสม่ำเสมอของความสูง ดังจะเห็นจากค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวนที่มีค่าเท่ากับ 12.35 และ 10.18 เปอร์เซ็นต์

5. ความสูงฝัก พบว่า สายพันธุ์แม่ Sg S3-2-1#B#B มีความสูงฝัก 25.28 เซนติเมตร เตี้ยกว่าสายพันธุ์พ่อ No.40-7#1 ที่มีความสูงฝัก 49.16 เซนติเมตร โดยทั้งสองสายพันธุ์ไม่มีความสม่ำเสมอของลักษณะความสูงฝัก ดังจะเห็นจากค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวนที่มีค่าเท่ากับ 23.37 และ 20.32 เปอร์เซ็นต์

6. ความยาวช่อดอก พบว่า สายพันธุ์แม่ Sg S3-2-1#B#B มีความยาวช่อดอก 25.37 เซนติเมตร สั้นกว่าสายพันธุ์พ่อ No.40-7#1 ที่มีความยาวช่อดอก 29.61 เซนติเมตร โดยทั้งสองสายพันธุ์ยังมีความสม่ำเสมอของความยาวช่อดอก ดังจะเห็นจากค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวนที่มีค่าเท่ากับ 9.65 และ 7.33 เปอร์เซ็นต์

7. จำนวนก้านช่อดอก พบว่า สายพันธุ์แม่ Sg S3-2-1#B#B มีจำนวนก้านช่อดอก 17.86 ก้าน มากกว่าสายพันธุ์พ่อ No.40-7#1 ที่มีจำนวนก้านช่อดอกเท่ากับ 14.90 ก้าน โดยสายพันธุ์

แม่ไม่มีความสม่ำเสมอของจำนวนก้านช่อดอก ดังจะเห็นจากค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวนที่มีค่าเท่ากับ 61.88 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่สายพันธุ์พ่อมีความสม่ำเสมอของจำนวนก้านช่อดอก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวน 15.78 เปอร์เซ็นต์

8. ความยาวฝัก พบว่า สายพันธุ์แม่ Sg S3-2-1#B#B มีความยาวฝัก 11.84 เซนติเมตร ซึ่งมีความยาวใกล้เคียงกับสายพันธุ์พ่อ No.40-7#1 ที่มีความยาวฝัก 11.79 เซนติเมตร โดยทั้งสองสายพันธุ์ยังมีความสม่ำเสมอของความยาวฝัก ดังจะเห็นจากค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวนที่มีค่าเท่ากับ 9.00 และ 7.92 เปอร์เซ็นต์

9. จำนวนแถวต่อฝัก พบว่า สายพันธุ์แม่ Sg S3-2-1#B#B มีจำนวนแถวต่อฝัก 14.08 แถว ซึ่งมีจำนวนแถวใกล้เคียงกับสายพันธุ์พ่อ No.40-7#1 ที่มีจำนวนแถวต่อฝัก 13.50 แถว โดยสายพันธุ์แม่มีความสม่ำเสมอของจำนวนแถวต่อฝักมากกว่าสายพันธุ์พ่อ ดังจะเห็นจากค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวนที่มีค่าเท่ากับ 12.27 และ 29.89 เปอร์เซ็นต์

10. จำนวนเมล็ดต่อฝัก พบว่า สายพันธุ์แม่ Sg S3-2-1#B#B มีจำนวนเมล็ดต่อฝัก 243.97 เมล็ด ซึ่งมีจำนวนเมล็ดต่อฝักมากกว่าสายพันธุ์พ่อ No.40-7#1 ที่มีจำนวนเมล็ดต่อฝัก 199.10 เมล็ด โดยทั้งสองสายพันธุ์ไม่มีความสม่ำเสมอของลักษณะจำนวนเมล็ดต่อฝัก ดังจะเห็นจากค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวนที่มีค่าเท่ากับ 31.36 และ 34.14 เปอร์เซ็นต์

11. น้ำหนักทั้งฝัก พบว่า สายพันธุ์แม่ Sg S3-2-1#B#B มีน้ำหนักฝักเฉลี่ย 35.63 กรัม ซึ่งมีน้ำหนักฝักใกล้เคียงกันกับสายพันธุ์พ่อ No.40-7#1 ที่มีน้ำหนักฝัก 35.05 กรัม โดยทั้งสองสายพันธุ์ไม่มีความสม่ำเสมอของลักษณะน้ำหนักฝัก ดังจะเห็นจากค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวนที่มีค่าเท่ากับ 24.23 และ 33.92 เปอร์เซ็นต์

12. น้ำหนักเมล็ดต่อฝัก พบว่า สายพันธุ์แม่ Sg S3-2-1#B#B มีน้ำหนักเมล็ดต่อฝักเฉลี่ย 25.94 กรัม ซึ่งมีน้ำหนักเมล็ดใกล้เคียงกันกับสายพันธุ์พ่อ No.40-7#1 ที่มีน้ำหนักเมล็ดต่อฝักเฉลี่ย 24.72 กรัม โดยทั้งสองสายพันธุ์ไม่มีความสม่ำเสมอของลักษณะน้ำหนักเมล็ดต่อฝัก ดังจะเห็นจากค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวนที่มีค่าเท่ากับ 28.08 และ 22.27 เปอร์เซ็นต์

13. เปอร์เซ็นต์กะเทาะเมล็ด พบว่า สายพันธุ์แม่ Sg S3-2-1#B#B มีเปอร์เซ็นต์กะเทาะเมล็ด 71.90 เปอร์เซ็นต์ สูงกว่าสายพันธุ์พ่อ No.40-7#1 ที่มีเปอร์เซ็นต์กะเทาะเมล็ด 68.18 เปอร์เซ็นต์ โดยสายพันธุ์แม่มีความสม่ำเสมอของเปอร์เซ็นต์กะเทาะเมล็ดมากกว่าสายพันธุ์พ่อ ดังจะเห็นจากค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวนที่มีค่าเท่ากับ 13.76 และ 23.18 เปอร์เซ็นต์

ตาราง 7 สรุปลักษณะประจำพันธุ์ของสายพันธุ์แม่ (Sg) และสายพันธุ์พ่อ (No.40)

ลักษณะ	Sg S_3-2-1#B#B			No.40-7#1		
	Mean	SD	C.V.	Mean	SD	C.V.
1. ความแข็งแรงของต้นกล้า (seedling vigor) ;(1-5)	4	-	-	4.5	-	-
2. วันออกดอก 50% (50% tasseling date)	42	-	-	48	-	-
3. วันออกไหม 50% (50%silking date)	44	-	-	50	-	-
4. ความสูงต้น (plant height) ;cm.	111.40	13.76	12.35	121.40	12.35	10.18
5. ความสูงฝัก (ear height) ;cm.	25.28	5.91	23.37	49.16	9.99	20.32
6. ความยาวช่อดอก (tassel length) ;cm.	25.37	2.45	9.65	29.61	2.17	7.33
7. จำนวนก้านช่อดอก (no. of tassel branch)	17.86	11.05	61.88	14.90	2.35	15.78
8. ความยาวฝัก (ear length) ;cm.	11.84	1.07	9.00	11.79	0.93	7.92
9. จำนวนแถวต่อฝัก (kernel row)	14.08	1.73	12.27	13.50	10.48	29.89
10. จำนวนเมล็ดต่อฝัก	243.97	8.63	31.36	199.10	8.39	34.14
11. น้ำหนักทั้งฝัก (ear weight) ;g.	35.63	7.32	24.23	35.05	3.01	33.92
12. น้ำหนักเมล็ดต่อฝัก (seed weight) ;g	25.94	76.51	28.08	24.72	67.98	22.27
13. เปอร์เซ็นต์กะเทาะเมล็ด (shelling percentage)	71.90	9.89	13.76	68.18	15.79	23.18

จำนวนตัวอย่างฝัก (n) = 100

ผลการทดลองที่ 2 การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

การศึกษาระยะเวลาปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย

จากการศึกษาระยะเวลาการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 และ 8 วันในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" จากลักษณะทางพืชไร่และลักษณะทางด้านเมล็ดพันธุ์ ของสายพันธุ์พ่อและ สายพันธุ์แม่ มีผลการทดลอง (ตาราง 8) ดังนี้

1. ความแข็งแรงของต้นกล้า พบว่า สายพันธุ์พ่อมีความแตกต่างกันทางสถิติ ($P<0.01$) ในการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน มีความแข็งแรงของต้นกล้ามากกว่าการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน เท่ากับ 4.4 และ 4.1 ส่วนสายพันธุ์แม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($P<0.01$) ในการปลูกสายพันธุ์พ่อก่อนสายพันธุ์แม่ 4 วัน มีความแข็งแรงของต้นกล้า มากกว่าการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน เท่ากับ 3.8 และ 3.1

2. จำนวนต้น พบว่า สายพันธุ์พ่อมีความแตกต่างกันทางสถิติ ($P<0.05$) ในการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน มีจำนวนต้นน้อยกว่าการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน เท่ากับ 48.8 และ 52.9 ส่วนสายพันธุ์แม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($P<0.01$) ในการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน มีจำนวนต้นมากกว่าการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน มีคะแนนเท่ากับ 111.8 และ 86.8

3. วันออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์ (สายพันธุ์พ่อ) พบว่า การปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน ออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์ ไม่แตกต่างกันทางสถิติ กับการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน มีค่าเท่ากับ 70.3 และ 71.3 วัน

4. วันกำจัดเกสรตัวผู้ต้นสายพันธุ์แม่ พบว่า การปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน กำจัดเกสรตัวผู้ต้นสายพันธุ์แม่ไม่แตกต่างกันทางสถิติ กับการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน มีค่าเท่ากับ 62.0 และ 63.0 วัน

5. วันออกไหม 50 เปอร์เซ็นต์ พบว่า สายพันธุ์พ่อมีความแตกต่างกันทางสถิติ ($P<0.01$) ในการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน ออกไหม 50 เปอร์เซ็นต์ ก่อนการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน เท่ากับ 68.2 และ 70 วัน ส่วนสายพันธุ์แม่ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ระหว่างการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วันกับการปลูกสายต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน ซึ่งออกไหม 65.4 และ 67.3 วัน

6. ความสูงต้น พบว่า ทั้งสายพันธุ์พ่อและสายพันธุ์แม่มีความสูงต้นไม่แตกต่างกันทางสถิติ ระหว่างการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วันกับการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน

โดยสายพันธุ์พ่อมีความสูงเท่ากับ 109.6 และ 107.5 เซนติเมตร ส่วนสายพันธุ์แม่มีความสูงเท่ากับ 96.5 และ 96.0 เซนติเมตร

7. จำนวนช่อดอกตัวผู้ (สายพันธุ์พ่อ) พบว่า การปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน มีจำนวนช่อดอกตัวผู้ไม่แตกต่างกันทางสถิติ กับการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน เท่ากับ 14.5 และ 15.2 ช่อ

8. ความยาวช่อดอกตัวผู้ (สายพันธุ์พ่อ) พบว่า มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($P<0.05$) ในการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน มีความยาวช่อดอกตัวผู้มากกว่าการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน เท่ากับ 29.7 และ 28.8 เซนติเมตร

9. จำนวนฝัก (สายพันธุ์แม่) พบว่า มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($P<0.05$) ในการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน มีจำนวนฝัก มากกว่าการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน เท่ากับ 75.8 และ 67.0 ฝัก

10. เปอร์เซ็นต์การติดเมล็ด พบว่า ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ระหว่างการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน กับการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน ซึ่งมีเปอร์เซ็นต์การติดเมล็ด เท่ากับ 55.5 และ 62.5 เปอร์เซ็นต์

11. จำนวนแถว พบว่า ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ระหว่างการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน กับการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน ซึ่งมีจำนวนแถวเท่ากับ 14.5 และ 14.8 แถว

12. ความยาวฝัก พบว่า ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ระหว่างการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน กับการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน ซึ่งมีความยาวฝัก เท่ากับ 55.5 และ 62.5 เซนติเมตร

13. เปอร์เซ็นต์กะเทาะเมล็ด พบว่า มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($P<0.01$) ในการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน มีเปอร์เซ็นต์กะเทาะเมล็ดน้อยกว่าการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน เท่ากับ 47.6 และ 57.6 เปอร์เซ็นต์

14. ความชื้นเมล็ด พบว่า มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($P<0.01$) ในการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน มีความชื้นเมล็ดมากกว่าการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน เท่ากับ 15.5 และ 11.5 เปอร์เซ็นต์

15. น้ำหนักเมล็ด (ความชื้น 15 เปอร์เซ็นต์) พบว่า ไม่แตกต่างกันทางสถิติระหว่างการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน กับการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน ซึ่งมีน้ำหนักเมล็ดเท่ากับ 911.5 และ 1,066.1 กรัม

16. ผลผลิตต่อไร่ พบว่า ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ระหว่างการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน กับการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน ซึ่งมีผลผลิตต่อไร่เท่ากับ 36.5 และ 42.6 กิโลกรัม

17. น้ำหนัก 1,000 เมล็ด (ความชื้น 15 เปอร์เซ็นต์) พบว่า ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ระหว่างการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน กับการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน ซึ่งมีน้ำหนัก 1,000 เมล็ดเท่ากับ 107.3 และ 107.0 กรัม

18. ความงอกมาตรฐาน พบว่า มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($P<0.01$) ในการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน มีความงอกมาตรฐานมากกว่าการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน เท่ากับ 94.4 และ 90.6 เปอร์เซ็นต์

19. ความแข็งแรงของเมล็ดพันธุ์ จากการวัดค่าเฉลี่ยความยาวยอด พบว่า มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($P<0.01$) ในการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน มีค่าเฉลี่ยความยาวยอดมากกว่าการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน เท่ากับ 15.5 และ 13.2 เซนติเมตร

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยของลักษณะต่างๆ ทางพืชไร่ของสายพันธุ์พ่อและสายพันธุ์แม่ ระยะเวลาการปลูกสายพันธุ์พ่อก่อนสายพันธุ์แม่ 4 และ 8 วัน

	Vigor		Plants		50%Tasselling	Detasseling	50%Silking		Plant Height		Male Tassel	
	(1-5)		No.		Date	Date	Date		(cm)		Branch	Length
Sowing	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	No.	(cm)
4 Days	4.4	3.8	48.8	111.8	70.3	62.0	68.2	65.4	109.6	96.5	14.5	29.7
8 Days	4.1	3.1	52.9	86.8	71.3	63.0	70.0	67.3	107.5	96.0	15.2	28.8
F-test	**	**	*	**	ns	ns	**	ns	ns	ns	ns	*
Grand Mean	4.2	3.4	50.8	99.3	71.0	63.2	69.1	66.3	108.5	96.3	14.8	29.2
CV (%)	4.0	6.6	7.2	8.2	1.8	1.5	1.3	9.2	4.0	3.8	12.2	3.1
LSD (0.01)	0.35	0.48	7.67	17.02	2.61	1.94	1.86	12.68	9.01	7.65	3.77	1.89

ตาราง 8 (ต่อ)

Sowing	Ear No. F	Seed Set (%) F	Seed Row F	Ear Length (cm) F	Shelling Percentage(%) F	SMC % F	Seed wetght 15%SMC(g) F	Yield (kg/Rai) F	1000 Seed.weightt 15%SMC(g)	% Germination	Seed vigor
4 Days	75.8	55.5	14.5	11.4	47.6	15.5	911.5	36.5	107.3	94.4	15.5
8 Days	67.0	62.5	14.8	12.9	57.6	11.5	1066.1	42.6	107.0	90.6	13.2
F-test	*	ns	ns	ns	**	**	ns	ns	ns	**	**
Grand Mean	71.4	59.0	14.6	12.1	52.6	13.5	988.8	39.6	107.2	92.5	14.4
CV (%)	12.2	15.0	6.2	34.9	10.6	16.1	20.3	20.3	5.0	3.4	5.7
LSD (0.01)	18.13	18.43	1.90	8.82	11.60	4.53	417.88	16.70	11.16	6.58	1.71

อัตราการปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้ : แถวต้นตัวเมีย

จากการศึกษา การปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้: แถวต้นตัวเมีย อัตรา 1:2, 1:3 และ 1:4 ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" มีผลการทดลอง (ตาราง 9) ดังนี้

1. ความแข็งแรงของต้นกล้า พบว่า สายพันธุ์พ่อไม่พบความแตกต่างทางสถิติของการปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้ : แถวต้นตัวเมีย ทั้งอัตรา 1:2, 1:3 และ 1:4 โดยมีค่าเฉลี่ยความแข็งแรงของต้นกล้า เท่ากับ 4.2 ส่วนสายพันธุ์แม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($P<0.01$) โดยการปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้ : แถวต้นตัวเมียอัตรา 1:2, 1:4 และ 1:3 ให้ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เท่ากับ 3.7, 3.5 และ 3.1 ตามลำดับ

2. จำนวนต้น พบว่า สายพันธุ์พ่อพบความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.01$) โดยการปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้ : แถวต้นตัวเมีย 1:3, 1:2 และ 1:4 มีจำนวนต้นจากมากไปหาน้อย เท่ากับ 51.9, 56.5 และ 44.1 ต้น ตามลำดับ ส่วนสายพันธุ์แม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($P<0.01$) โดยการปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้ : แถวต้นตัวเมีย 1:4, 1:2 และ 1:3 มีจำนวนต้นจากมากไปหาน้อย เท่ากับ 118.3, 91.3 และ 88. 5 ตามลำดับ

3. วันออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์ (สายพันธุ์พ่อ) พบว่าไม่แตกต่างทางสถิติของการปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้ : แถวต้นตัวเมีย 1:2, 1:3 และ 1:4 โดยมีค่าเฉลี่ยวันออกดอก เท่ากับ 71 วัน

4. วันกำจัดเกสรตัวผู้ต้นสายพันธุ์แม่ พบว่า มีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.01$) โดยการปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้ : แถวต้นตัวเมีย 1:3, 1:2 และ 1:4 มีการกำจัดเกสรตัวผู้ต้นสายพันธุ์แม่จากมากไปหาน้อย เท่ากับ 64.0, 63.0 และ 62.5 วัน ตามลำดับ

5. วันออกไหม 50 เปอร์เซ็นต์ พบว่า สายพันธุ์พ่อมีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.01$) โดยการปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้ : แถวต้นตัวเมีย อัตรา 1:3, 1:2 และ 1:4 ให้ค่าเฉลี่ยวันออกไหม 50 เปอร์เซ็นต์ จากมากไปหาน้อย เท่ากับ 70.5, 69.9 และ 66.9 ตามลำดับ ส่วนสายพันธุ์แม่ไม่พบความแตกต่างกันทางสถิติ ของการปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้ : แถวต้นตัวเมีย อัตรา 1:2, 1:3 และ 1:4 โดยให้ค่าเฉลี่ยวันออกไหม 50 เปอร์เซ็นต์ เท่ากับ 66.3 วัน

6. ความสูงต้น พบว่า ทั้งสายพันธุ์พ่อและสายพันธุ์แม่มีความสูงต้นไม่แตกต่างกันทางสถิติ ของการปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้ : แถวต้นตัวเมีย อัตรา 1:2, 1:3 และ 1:4 โดยสายพันธุ์พ่อมีค่าเฉลี่ยความสูงเท่ากับ 108.5 เซนติเมตร ส่วนสายพันธุ์แม่มีค่าเฉลี่ยความสูงเท่ากับ 96.3 เซนติเมตร

7. จำนวนช่อดอกตัวผู้ (สายพันธุ์พ่อ) พบว่า มีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.05$) โดยการปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้ : แถวต้นตัวเมีย อัตรา 1:3, 1:4 และ 1:2 มีจำนวนช่อดอกตัวผู้จากมากไปหาน้อย เท่ากับ 16.1, 14.9 และ 13.5 ช่อ ตามลำดับ

8. ความยาวช่อดอกตัวผู้ (สายพันธุ์พ่อ) พบว่า มีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.05$) โดยการปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้ : แถวต้นตัวเมีย อัตรา 1:2, 1:4 และ 1:3 มีความยาวช่อดอกตัวผู้จากมากไปหาน้อย เท่ากับ 30.1, 29.2 และ 28.5 เซนติเมตร ตามลำดับ

9. จำนวนฝัก (สายพันธุ์แม่) พบว่า มีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.05$) โดยการปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้ : แถวต้นตัวเมีย อัตรา 1:4, 1:2 และ 1:3 มีจำนวนฝักจากมากไปหาน้อย เท่ากับ 76.3, 74.1 และ 63.9 ฝัก ตามลำดับ

10. เปอร์เซ็นต์การติดเมล็ด พบว่า มีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.01$) โดยการปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้ : แถวต้นตัวเมีย อัตรา 1:2, 1:3 และ 1:4 มีเปอร์เซ็นต์การติดเมล็ด จากมากไปหาน้อย เท่ากับ 70.1, 69.6 และ 37.3 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

11. จำนวนแถว พบว่า ไม่แตกต่างทางสถิติของการปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้ : แถวต้นตัวเมีย อัตรา 1:2, 1:3 และ 1:4 โดยมีค่าเฉลี่ยจำนวนแถว เท่ากับ 14.6 แถว

12. ความยาวฝัก พบว่าไม่พบความแตกต่างทางสถิติของการปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้ : แถวต้นตัวเมีย อัตรา 1:2, 1:3 และ 1:4 โดยมีค่าเฉลี่ยความยาวฝัก เท่ากับ 12.1 เซนติเมตร

13. เปอร์เซ็นต์กะเทาะเมล็ด พบว่า มีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.01$) โดยการปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้ : แถวต้นตัวเมียอัตรา 1:3, 1:2 และ 1:4 มีเปอร์เซ็นต์กะเทาะเมล็ดจากมากไปหาน้อย เท่ากับ 58.9, 54.1 และ 44.9 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

14. ความชื้นเมล็ด พบว่า มีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.01$) โดยการปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้ : แถวต้นตัวเมียอัตรา 1:4, 1:2 และ 1:3 มีความชื้นเมล็ดจากมากไปหาน้อย เท่ากับ 17.9, 11.4 และ 11.3 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

15. น้ำหนักเมล็ด (ความชื้น 15 เปอร์เซ็นต์) พบว่า มีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.01$) โดยการปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้ : แถวต้นตัวเมียอัตรา 1:2, 1:3 และ 1:4 มีน้ำหนักเมล็ดจากมากไปหาน้อย เท่ากับ 1,165.6, 990.4 และ 810.5 กรัม ตามลำดับ

16. ผลผลิตต่อไร่ พบว่า มีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.01$) โดยการปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้ : แถวตัวต้นเมียอัตรา 1:2, 1:3 และ 1:4 มีผลผลิตต่อไร่จากมากไปหาน้อย เท่ากับ 46.6, 39.6 และ 32.4 กิโลกรัม ตามลำดับ

17. น้ำหนัก 1,000 เมล็ด (ความชื้น 15 เปอร์เซ็นต์) พบว่า มีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.01$) โดยการปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้ : แถวต้นตัวเมียอัตรา 1:2, 1:4 และ 1:3 มีน้ำหนักเมล็ดจากมากไปหาน้อย เท่ากับ 112.2, 108.9 และ 100.4 กรัม ตามลำดับ

18. ความงอกมาตรฐาน พบว่า ไม่พบความแตกต่างทางสถิติของการปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้: แถวต้นตัวเมียอัตรา 1:2, 1:3 และ 1:4 โดยมีค่าเฉลี่ยความงอกมาตรฐาน เท่ากับ 92.5 เปอร์เซ็นต์

19. ความแข็งแรงของเมล็ดพันธุ์ จากการวัดค่าเฉลี่ยความยาวยอด พบว่า มีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.01$) โดยการปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้ : แถวต้นตัวเมียอัตรา 1:2, 1:4 และ 1:3 มีค่าเฉลี่ยความยาวยอดจากมากไปหาน้อย เท่ากับ 15.8, 14.0 และ 13.3 เซนติเมตร ตามลำดับ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยของลักษณะต่างๆ ทางพืชไร่ของสายพันธุ์พ่อและสายพันธุ์แม่ อัตราการปลูกจำนวนแถวสายพันธุ์พ่อ: จำนวนแถวสายพันธุ์แม่อัตรา1:2, 1:3 และ 1:4

อัตราปลูก	Vigor (1-5)		Plants No.		50%Tasseling Date	Detasseling Date	50%Silking Date		Plant Height (cm)		Male Tassel Bran No.	Male Tassel Length (cm)
	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F		
1:2	4.3	3.7	51.9	91.3	70.9	63.0	69.9	65.9	107.1	95.8	13.5	30.1
1:3	4.1	3.1	56.5	88.5	71.3	64.0	70.5	65.8	109.5	95.4	16.1	28.5
1:4	4.2	3.5	44.1	118.3	70.8	62.5	66.9	67.4	109.0	97.5	14.9	29.2
F-test	ns	**	**	**	ns	**	**	ns	ns	ns	*	**
Grand Mean	4.2	3.4	50.8	99.3	71.0	63.2	69.1	66.3	108.5	96.3	14.8	29.2
CV (%)	4.0	6.6	7.2	8.2	1.8	1.5	1.3	9.2	4.0	3.8	12.2	3.1
LSD (0.01)	0.35	0.48	7.67	17.02	2.61	1.94	1.86	12.68	9.01	7.65	3.77	1.89

ตาราง 9 (ต่อ)

อัตราปลูก	Ear No. F	Seed Set (%) F	Seed Row F	Ear Length (cm) F	Shelling Percentage F	SMC % F	Seed Weight. 15%SMC F	Yield (kg/Rai) F	1000 Seed Weight 15%SMC(g)	% Germination	Seed vigor
1:2	74.1	70.1	14.6	11.7	54.1	11.4	1165.6	46.6	112.2	94.8	15.8
1:3	63.9	69.6	14.6	10.9	58.9	11.3	990.4	39.6	100.4	92.0	14.0
1:4	76.3	37.3	14.6	13.8	44.9	17.9	810.5	32.4	108.9	90.8	13.3
F-test	*	**	ns	ns	**	**	**	**	**	ns	**
Grand Mean	71.4	59.0	14.6	12.1	52.6	13.5	988.8	39.6	107.2	92.5	14.4
CV (%)	12.2	15.0	6.2	34.9	10.6	16.1	20.3	20.3	5.0	3.4	5.7
LSD (0.01)	18.13	18.43	1.90	8.82	11.60	4.53	417.88	16.70	11.16	6.58	1.71

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปลูกสายพันธุ์พ่อก่อนสายพันธุ์แม่และอัตราจำนวนแถวตัวผู้ : แถวตัวเมีย

จากการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปลูก และอัตราส่วนจำนวนแถวต้นตัวผู้ : ต้นตัวเมีย มีผลการทดลอง (ตาราง10) ดังนี้

1. ความแข็งแรงของต้นกล้า พบว่า สายพันธุ์พ่อมีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.05$) โดยการปลูกสายพันธุ์พ่อก่อนสายพันธุ์แม่ 4 วัน อัตรา 1:4 ให้ค่าเฉลี่ยความแข็งแรงของต้นกล้าสูงสุด มีค่าเท่ากับ 4.50 และการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน อัตรา 1:4 มีค่าเฉลี่ยความแข็งแรงของต้นกล้าต่ำสุด เท่ากับ 3.9 ส่วนสายพันธุ์แม่มีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.05$) โดยการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน อัตรา 1:4 ให้ค่าเฉลี่ยความแข็งแรงของต้นกล้าสูงสุด มีค่าเท่ากับ 4.0 และการปลูกสายพันธุ์พ่อก่อนสายพันธุ์แม่ 8 วัน อัตรา 1:3 มีค่าเฉลี่ยความแข็งแรงของต้นกล้าต่ำสุด เท่ากับ 2.9

2. จำนวนต้น พบว่า สายพันธุ์พ่อไม่พบความแตกต่างทางสถิติของปฏิสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย และอัตราส่วนแถวสายพันธุ์พ่อ: แถวสายพันธุ์แม่ โดยมีจำนวนต้น เฉลี่ย เท่ากับ 50.8 ต้น ส่วนสายพันธุ์แม่มีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.01$) โดยการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน อัตรา 1:4 ให้ค่าเฉลี่ยจำนวนต้นสูงสุด เท่ากับ 143.3 ต้น และการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน อัตรา 1:2 มีค่าเฉลี่ยจำนวนต้นต่ำสุด เท่ากับ 82.8 ต้น

3. วันออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์ (สายพันธุ์พ่อ) พบว่าไม่พบความแตกต่างทางสถิติของปฏิสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย และอัตราส่วนแถวสายพันธุ์พ่อ: แถวสายพันธุ์แม่ โดยมีค่า เฉลี่ยวันออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์ เท่ากับ 70.7 วัน

4. วันกำจัดเกสรตัวผู้ต้นสายพันธุ์แม่ พบว่า ไม่พบความแตกต่างทางสถิติของปฏิสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย และอัตราส่วนแถวสายพันธุ์พ่อ: แถวสายพันธุ์แม่ โดยวันกำจัดเกสรตัวผู้ต้นสายพันธุ์แม่มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 63.2 วัน

5. วันออกไหม 50 เปอร์เซ็นต์ พบว่า สายพันธุ์พ่อมีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.01$) โดยการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน อัตรา 1:4 ออกไหม 50 เปอร์เซ็นต์เร็วที่สุด เท่ากับ 63.3 วัน และการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน อัตรา 1:3 ออกไหม 50 เปอร์เซ็นต์ช้าที่สุด เท่ากับ 71 วัน ส่วนสายพันธุ์แม่ไม่แตกต่างทางสถิติ โดยมีค่าเฉลี่ยวันออกไหม 50 เปอร์เซ็นต์ เท่ากับ 66.3 วัน

6. ความสูงต้น พบว่า ทั้งสายพันธุ์พ่อและสายพันธุ์แม่มีความสูงต้นไม่แตกต่างทางสถิติของปฏิสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย และอัตราส่วนแถวสาย

พันธุ์พ่อ: แถวสายพันธุ์แม่ โดยสายพันธุ์พ่อมีค่าเฉลี่ยความสูงเท่ากับ 108.5 เซนติเมตร ส่วนสายพันธุ์แม่มีค่าเฉลี่ยความสูงเท่ากับ 96.3 เซนติเมตร

7. จำนวนช่อดอกตัวผู้ พบว่า มีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.05$) โดยการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน อัตรา 1:4 มีจำนวนช่อดอกตัวผู้มากที่สุดเท่ากับ 16.8 ช่อ และการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน อัตรา 1:2 มีจำนวนช่อดอกตัวผู้น้อยที่สุดเท่ากับ 12.5 ช่อ

8. ความยาวช่อดอกตัวผู้ (สายพันธุ์พ่อ) พบว่า ไม่พบความแตกต่างทางสถิติของปฏิสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย และอัตราส่วนแถวสายพันธุ์พ่อ: แถวสายพันธุ์แม่ โดยมีค่าเฉลี่ยความยาวช่อดอกตัวผู้ เท่ากับ 29.2 ช่อ

9. จำนวนฝัก พบว่า มีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.05$) โดยการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน อัตรา 1:2 มีจำนวนฝักมากที่สุดเท่ากับ 87.3 ฝัก และการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน อัตรา 1:2 มีจำนวนฝักน้อยที่สุดเท่ากับ 61.0 ฝัก

10. เปอร์เซ็นต์การติดเมล็ด พบว่า ไม่พบความแตกต่างทางสถิติของปฏิสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย และอัตราส่วนแถวสายพันธุ์พ่อ: แถวสายพันธุ์แม่ โดยมีเปอร์เซ็นต์การติดเมล็ดเฉลี่ย 59.0 เปอร์เซ็นต์

11. จำนวนแถว พบว่า ไม่แตกต่างทางสถิติของปฏิสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย และอัตราส่วนแถวสายพันธุ์พ่อ: แถวสายพันธุ์แม่ โดยมีจำนวนแถวเฉลี่ย 14.6 แถว

12. ความยาวฝัก พบว่า ไม่พบความแตกต่างทางสถิติของปฏิสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย และอัตราส่วนแถวสายพันธุ์พ่อ: แถวสายพันธุ์แม่ โดยความยาวฝักเฉลี่ย 12.1 เซนติเมตร

13. เปอร์เซ็นต์กะเทาะเมล็ด พบว่า มีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.01$) โดยการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน อัตรา 1:3 มีเปอร์เซ็นต์กะเทาะเมล็ดสูงที่สุดเท่ากับ 62.5 เปอร์เซ็นต์ และการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน อัตรา 1:4 มีเปอร์เซ็นต์กะเทาะเมล็ดต่ำที่สุดเท่ากับ 34.1 เปอร์เซ็นต์

14. ความชื้นเมล็ด พบว่า มีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.01$) โดยการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน อัตรา 1:4 มีความชื้นเมล็ดสูงสุดเท่ากับ 24.6 เปอร์เซ็นต์ และการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน อัตรา 1:2 มีความชื้นเมล็ดต่ำสุดเท่ากับ 10.6 เปอร์เซ็นต์

15. น้ำหนักเมล็ด (ความชื้น 15 เปอร์เซ็นต์) พบว่า มีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.01$) โดยการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน อัตรา 1:2 มีน้ำหนักเมล็ดมากที่สุด เท่ากับ

1,358.8 กรัมและการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน อัตรา 1:4 มีน้ำหนักเมล็ดน้อยที่สุด เท่ากับ 502.4 กรัม

16. ผลผลิตต่อไร่ พบว่า มีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.01$) โดยการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน อัตรา 1:2 มีผลผลิตต่อไร่สูงสุดเท่ากับ 54.4 กิโลกรัม และการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน อัตรา 1:4 มีผลผลิตต่อไร่ต่ำสุดเท่ากับ 20.1 กิโลกรัม

17. น้ำหนัก 1,000 เมล็ด (ความชื้น 15 เปอร์เซ็นต์) พบว่า ไม่พบความแตกต่างทางสถิติของปฏิสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย และอัตราส่วนแถวสายพันธุ์พ่อ: แถวสายพันธุ์แม่ โดยมีน้ำหนัก 1,000 เมล็ดเฉลี่ย 107.2 กรัม

18. ความงอกมาตรฐาน พบว่า มีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.05$) โดยการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน อัตรา 1:2 มีความงอกมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 95.5 เปอร์เซ็นต์ และการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน อัตรา 1:4 มีความงอกมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 86.3 เปอร์เซ็นต์

19. ความแข็งแรงของเมล็ดพันธุ์ จากการวัดค่าเฉลี่ยความยาวยอด พบว่า มีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.01$) โดยการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน อัตรา 1:2 มีค่าเฉลี่ยความยาวยอดสูงสุดเท่ากับ 16.2 เซนติเมตร และการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน อัตรา 1:4 มีค่าเฉลี่ยความยาวยอดต่ำสุดเท่ากับ 11.5 เซนติเมตร

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยของลักษณะต่างๆ ทางพืชไร่ของสายพันธุ์พ่อและสายพันธุ์แม่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปลูกสายพันธุ์พ่อก่อนสายพันธุ์แม่และอัตราส่วนแถวสายพันธุ์พ่อ: จำนวนแถวสายพันธุ์แม่

	Vigor (1-5)		Plants No.		50%Tasseling Date	Detasseling Date	50%Silking Date		Plant Height. (cm)		Male Tassel	
											Bran	Length
Name	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	No.	(cm)
4D1:2	4.4	3.9	52.3	99.8	71.5	63.0	70.3	66.3	109.8	97.6	14.5	30.6
4D1:3	4.3	3.4	53.8	92.5	71.5	64.5	71.0	66.5	111.5	95.2	16.0	29.0
4D1:4	4.5	4.0	40.3	143.3	70.3	62.0	63.3	63.5	107.4	96.7	13.0	29.5
8D1:2	4.3	3.5	51.5	82.8	70.3	63.0	69.5	65.5	104.4	94.0	12.5	29.5
8D1:3	4.0	2.9	59.3	84.5	71.0	63.5	70.0	65.0	107.5	95.6	16.3	28.0
8D1:4	3.9	3.0	48.0	93.3	71.3	63.0	70.5	71.3	110.6	98.3	16.8	28.9
F-test	*	*	ns	**	ns	ns	**	ns	ns	ns	*	ns
Grand Mean	4.2	3.4	50.8	99.3	70.7	63.2	69.1	66.3	108.5	96.3	14.8	29.2
CV (%)	4.0	6.6	7.2	8.2	1.8	1.5	1.3	9.2	4.00	3.8	12.2	3.1
LSD (0.01)	0.35	0.48	7.67	17.02	2.61	1.94	1.86	12.68	9.01	7.65	3.77	1.89

ตาราง 10 (ต่อ)

Name	Ear No.	Seed Set(%)	Seed Row	Ear Length (cm)	Shelling Percentage	SMC %	Seed Weight. 15%SMC(g)	Yield (kg/Rai)	1000 Seed Weight	%	Seed vigor
	F	F	F	F	F	F	F	F	15%SMC (g)	Germination	
4D1:2	87.3	73.0	14.3	11.8	53.5	10.6	1358.8	54.4	113.1	94.0	15.5
4D1:3	64.0	64.8	14.8	11.0	55.3	11.5	873.5	35.0	103.0	94.0	16.0
4D1:4	76.3	28.8	14.5	11.3	34.1	24.6	502.4	20.1	105.9	95.3	15.0
8D1:2	61.0	67.3	15.0	11.6	54.7	12.3	972.4	38.9	111.2	95.5	16.2
8D1:3	63.8	74.5	14.5	10.7	62.5	11.2	1107.3	44.3	97.8	90.0	12.0
8D1:4	76.3	45.8	14.8	16.3	55.6	11.2	1118.5	44.8	111.9	86.3	11.5
F-test	*	ns	ns	ns	**	**	**	**	ns	*	**
Grand Mean	71.4	59.0	14.6	12.1	52.6	13.54	988.8	39.6	107.2	92.5	14.4
CV (%)	12.2	15.0	6.2	34.9	10.6	16.1	200.3	20.3	5.0	3.4	5.7
LSD (0.01)	18.13	18.43	1.90	8.82	11.60	4.53	417.88	16.70	11.16	6.58	1.71

ผลการทดลองที่ 3 การเปรียบเทียบพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว"พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1 กับสายพันธุ์พ่อแม่

การเปรียบเทียบพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1 กับสายพันธุ์พ่อแม่ โดยปลูกเมล็ดพันธุ์คัด (breeder seed) กับพันธุ์ลูกผสม 3 พันธุ์/สายพันธุ์ วางแผนการทดลองแผนการทดลองแบบ Stripe test จำนวน 8 ซ้ำและวิเคราะห์ข้อมูลโดย t – test มีผล (ตาราง 11) ดังนี้

1. ความแข็งแรงของต้นกล้า พบว่า ทั้งสายพันธุ์แม่และสายพันธุ์พ่อไม่แตกต่างกันทางสถิติ โดยสายพันธุ์แม่มีค่าเฉลี่ยความแข็งแรงของต้นกล้า เท่ากับ 3.7 ซึ่งใกล้เคียงกับสายพันธุ์พ่อมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.8 และเมื่อหาค่าเฉลี่ยของระหว่างพ่อแม่ (Mid parent) ได้เท่ากับ 3.7 ซึ่งแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($P<0.01$) จากพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1 ที่ให้ค่า 4.3 และในลักษณะความแข็งแรงของต้นกล้านี้มีความดีเด่นเหนือพ่อแม่ (heterosis) เท่ากับ 14.3 เปอร์เซ็นต์ แสดงว่าพันธุ์ลูกผสมมีความแข็งแรงของต้นกล้าดีกว่าพ่อแม่ที่เป็นสายพันธุ์แท้

2. วันออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์ พบว่า สายพันธุ์แม่ออกดอก50 เปอร์เซ็นต์ 56.1 วัน แตกต่างกันทางสถิติ ($P<0.01$) กับสายพันธุ์พ่อที่ออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์ 61 วันและเมื่อหาค่าเฉลี่ยของระหว่างพ่อแม่ (Mid parent) ได้เท่ากับ 58.6 ซึ่งแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($P<0.01$) จากพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1 ที่ให้ค่า 50.0 และในลักษณะวันออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์นี้มีความดีเด่นเหนือพ่อแม่ (heterosis) เท่ากับ -14.6 เปอร์เซ็นต์ แสดงว่าพันธุ์ลูกผสมออกดอกเร็วกว่าพ่อแม่ที่เป็นสายพันธุ์แท้

3. วันออกไหม 50 เปอร์เซ็นต์ พบว่า สายพันธุ์แม่ออกไหม 50 เปอร์เซ็นต์ 59 วัน ที่ออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกันทางสถิติ ($P<0.01$) กับสายพันธุ์พ่อที่ออกไหม 50 เปอร์เซ็นต์ 63.3 วัน และเมื่อหาค่าเฉลี่ยของระหว่างพ่อแม่ (Mid parent) ได้เท่ากับ 61.1 ซึ่งแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($P<0.01$) จากพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1 ที่ให้ค่า 52.5 และในลักษณะวันออกไหม 50 เปอร์เซ็นต์นี้มีความดีเด่นเหนือพ่อแม่ (heterosis) เท่ากับ -14.1 เปอร์เซ็นต์ แสดงว่าพันธุ์ลูกผสมออกไหมเร็วกว่าพ่อแม่ที่เป็นสายพันธุ์แท้

4. ความสูงต้น พบว่า สายพันธุ์แม่มีความสูง 91.8 เซนติเมตร แตกต่างกันทางสถิติ ($P<0.01$) กับสายพันธุ์พ่อสายพันธุ์ที่มีความสูง 113.8 เซนติเมตร และเมื่อหาค่าเฉลี่ยของระหว่างพ่อแม่ (Mid parent) ได้เท่ากับ 61.1 ซึ่งแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($P<0.01$) จากพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1 ที่มีความสูง 163.7 เซนติเมตร และใน

ลักษณะความสูงต้นนี้มีความดีเด่นเหนือพ่อแม่ (heterosis) เท่ากับ 59.2 เปอร์เซ็นต์ แสดงว่าพันธุ์ลูกผสมมีความสูงมากกว่าพ่อแม่ที่เป็นสายพันธุ์แท้

5. ความสูงฝัก พบว่า สายพันธุ์แม่มีความสูงฝัก 23.0 เซนติเมตร แตกต่างกันทางสถิติ ($P<0.01$) กับสายพันธุ์พ่อที่มีความสูง 43.7 เซนติเมตร และเมื่อหาค่าเฉลี่ยของระหว่างพ่อแม่ (Mid parent) ได้เท่ากับ 33.4 ซึ่งแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($P<0.01$) จากพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1 ที่มีความสูงฝัก 74.8 เซนติเมตร และในลักษณะความสูงฝักมีความดีเด่นเหนือพ่อแม่ (heterosis) เท่ากับ 124.2 เปอร์เซ็นต์ แสดงว่าพันธุ์ลูกผสมมีความสูงฝักมากกว่าพ่อแม่ที่เป็นสายพันธุ์แท้

6. ความยาวช่อดอก พบว่า สายพันธุ์แม่มีความยาวช่อดอก 21.5 เซนติเมตร แตกต่างในทางสถิติ ($P<0.01$) กับสายพันธุ์พ่อที่มีความยาวช่อดอก 29.4 เซนติเมตร และเมื่อหาค่าเฉลี่ยของระหว่างพ่อแม่ (Mid parent) ได้เท่ากับ 25.5 ซึ่งแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($P<0.01$) จากพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1 ที่มีความยาวช่อดอก 29.8 เซนติเมตร และในลักษณะความยาวช่อดอกมีความดีเด่นเหนือพ่อแม่ (heterosis) เท่ากับ 17.1 เปอร์เซ็นต์ แสดงว่าพันธุ์ลูกผสมมีช่อดอกยาวกว่าพ่อแม่ที่เป็นสายพันธุ์แท้

7. จำนวนช่อดอก พบว่า สายพันธุ์แม่มีจำวนช่อดอก 16.1 ช่อ แตกต่างกันทางสถิติ ($P<0.01$) กับสายพันธุ์พ่อที่มีจำนวนช่อดอก 14.8 ช่อ และเมื่อหาค่าเฉลี่ยของระหว่างพ่อแม่ (Mid parent) ได้เท่ากับ 15.45 ซึ่งแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($P<0.01$) จากพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1 ที่มีจำนวนช่อดอก 17.1 ช่อ และในลักษณะจำนวนช่อดอกมีความดีเด่นเหนือพ่อแม่ (heterosis) เท่ากับ 11.1 เปอร์เซ็นต์ แสดงว่าพันธุ์ลูกผสมมีจำนวนช่อดอกมากกว่าพ่อแม่ที่เป็นสายพันธุ์แท้

8. ความยาวฝัก พบว่า สายพันธุ์แม่มีความยาวฝักเฉลี่ย 13.3 เซนติเมตร แตกต่างกันทางสถิติ ($P<0.05$) กับสายพันธุ์พ่อที่มีความยาวฝัก 10.1 เซนติเมตร และเมื่อหาค่าเฉลี่ยของระหว่างพ่อแม่ (Mid parent) ได้เท่ากับ 10.62 ซึ่งแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($P<0.01$) จากพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1 ที่มีความยาวฝัก 17.1 เซนติเมตร และในลักษณะความยาวฝักมีความดีเด่นเหนือพ่อแม่ (heterosis) เท่ากับ 60.6 เปอร์เซ็นต์ แสดงว่าพันธุ์ลูกผสมมีฝักยาวกว่าพ่อแม่ที่เป็นสายพันธุ์แท้

9. จำนวนแถวต่อฝัก พบว่า สายพันธุ์แม่มีจำนวนแถวต่อฝัก 13.3 แถว แตกต่างกันทางสถิติ ($P<0.01$) กับสายพันธุ์พ่อที่มีมีจำนวนแถวต่อฝัก 10.6 แถว และเมื่อหาค่าเฉลี่ยของระหว่างพ่อแม่ (Mid parent) ได้เท่ากับ 11.96 ซึ่งแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ($P<0.01$) จากพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1 ที่มีจำนวนแถวต่อฝัก 16.2 แถว และใน

ลักษณะจำนวนแถวต่อฝักมีความดีเด่นเหนือพ่อแม่ (heterosis) เท่ากับ 35.3 เปอร์เซ็นต์ แสดงว่าพันธุ์ลูกผสมมีจำนวนแถวต่อฝักมากกว่าพ่อแม่ที่เป็นสายพันธุ์แท้

10. น้ำหนักทั้งฝัก พบว่า สายพันธุ์แม่มีน้ำหนักทั้งฝักเฉลี่ย 37.7 กรัม ไม่แตกต่างกันทางสถิติ กับสายพันธุ์พ่อที่มีน้ำหนักทั้งฝัก 35.5 กรัม

11. น้ำหนักเมล็ด พบว่า สายพันธุ์แม่มีน้ำหนักเมล็ดเฉลี่ยเท่ากับ 24.82 กรัม ไม่แตกต่างกันทางสถิติ กับสายพันธุ์พ่อที่มีน้ำหนักเมล็ด 23.3 กรัม

12. เปอร์เซ็นต์กะเทาะเมล็ด พบว่า สายพันธุ์แม่มีเปอร์เซ็นต์กะเทาะเมล็ดเฉลี่ยเท่ากับ 65.7 เปอร์เซ็นต์ ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับสายพันธุ์พ่อที่มีเปอร์เซ็นต์กะเทาะเมล็ดใกล้เคียงกัน เท่ากับ 65.6 เปอร์เซ็นต์

13. เปอร์เซ็นต์การติดเมล็ด พบว่า สายพันธุ์แม่มีเปอร์เซ็นต์การติดเมล็ดเฉลี่ยเท่ากับ 73.7 เปอร์เซ็นต์ ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับสายพันธุ์พ่อที่มีเปอร์เซ็นต์การติดเมล็ดเท่ากับ 79.2 เปอร์เซ็นต์

14. น้ำหนักฝักทั้งเปลือก พบว่า ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว"พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1 มีน้ำหนักฝักทั้งเปลือกเฉลี่ยเท่ากับ 222.5 กรัม

15. น้ำหนักฝักปอกเปลือก พบว่า ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว"พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1 มีน้ำหนักฝักปอกเปลือกเฉลี่ยเท่ากับ 176.3 กรัม

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยข้อมูลลักษณะทางการเกษตรของสายพันธุ์แม่ (Sg) สายพันธุ์พ่อ (No.40) และพันธุ์หวานแม่โจ้ 72 F_1 ปี 2549 ฤดูแล้ง (MJU 2002D)

ลักษณะ	Sg	No.40	t-test	Mid parent	F_1 Wan Maejo 72	t-test Mid parent VS F_1	% Heterosis
1. ความแข็งแรงของต้นกล้า (seedling vigor) ;(1-5)	3.7	3.8	ns	3.7	4.3	**	14.3
2. วันออกดอก 50% (50% tasseling date)	56.1	61.0	**	58.6	50.0	**	-14.6
3. วันออกไหม 50% (50%silking date)	59.0	63.3	**	63.1	52.5	**	-14.1
4. ความสูงต้น (plant height) ;cm.	91.8	113.8	**	102.8	163.7	**	59.2
5. ความสูงฝัก (ear height) ;cm.	23.0	43.7	**	33.4	74.8	**	124.2
6. ความยาวช่อดอก (tassel length) ;cm.	21.5	29.4	**	25.5	29.8	**	17.1
7. จำนวนก้านช่อดอก (no of tassel branch)	16.1	14.8	**	15.5	17.1	**	11.0
8. ความยาวฝัก (ear length) ;cm.	11.1	10.1	*	10.6	17.1	**	60.6
9. จำนวนแถวต่อฝัก	13.3	10.6	**	12.0	16.2	**	35.3
10. น้ำหนักทั้งฝัก (ear weight) ;g.	37.7	35.5	ns				
11. น้ำหนักเมล็ด (seed weight) ;g.	24.8	23.3	ns				
12. เปอร์เซนต์กะเทาะเมล็ด (shelling percentage); %	65.7	65.6	ns				
13. เปอร์เซ็นต์การติดเมล็ด	73.7	79.2	ns				
14. น้ำหนักฝักทั้งเปลือก (green weight) ;g.					222.5		
15. น้ำหนักฝักปอกเปลือก (yellow weight) ;g.					176.3		

ผลการทดลองที่ 4 การทดสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1

จากการทดสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1 โดยทำการเก็บรักษา 2 สภาพ คือ การเก็บรักษาที่อุณหภูมิห้องปฏิบัติการ และห้องควบคุมอุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 70 เปอร์เซ็นต์ และเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์เป็นระยะเวลา 18, 24, 30, 36, 42 และ 48 สัปดาห์ ร่วมกับทดสอบความงอกและการเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ (accelerated aging test) ได้ผลการทดลองดังนี้

1. เปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐาน พบว่า ค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐานก่อนเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษา 18, 24, 30, 36, 42 และ 48 สัปดาห์ในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการเท่ากับ 88.00, 85.33, 75.00, 54.17, 11.50 และ 7.00 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 53.50 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งน้อยกว่าเมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษา 18, 24, 30, 36, 42 และ 48 สัปดาห์ในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 77.64 เปอร์เซ็นต์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.01$) คือ มีค่าเท่ากับ 90.00, 88.00, 78.67, 80.33, 75.67 และ 53.17 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ (ตาราง 12) ส่วนค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐานหลังการเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษา 18, 24, 30, 36, 42 และ 48 สัปดาห์ในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการเท่ากับ 53.00, 46.33, 40.33, 34.50, 3.17 และ 1.33 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 29.78 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งน้อยกว่าเมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษา 18, 24, 30, 36, 42 และ 48 สัปดาห์ในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 48.67 เปอร์เซ็นต์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.05$) คือ มีค่า เท่ากับ 61.33, 56.17, 51.50, 50.33, 47.50 และ 25.17 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ (ตาราง 13)

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของสภาพการเก็บรักษากับอายุการเก็บรักษาต่อเปอร์เซ็นต์ความงอกของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1 พบว่า ในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นของอายุการเก็บรักษากับเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐานก่อนทำการเร่งอายุมีความสัมพันธ์ทางลบ (ตาราง 14) และมีสมการรีเกรสชั่น $y = 99.737 - 3.082x$ โดยที่ y คือ เปอร์เซ็นต์ความงอกและ x คือ อายุการเก็บรักษา (สัปดาห์) โดยมีค่า $R^2 = 0.908$ ซึ่งแสดงว่าอายุการเก็บรักษายิ่งนานขึ้นจะมีผลทำให้เปอร์เซ็นต์ความงอกลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ($P<0.01$) (ภาพ 4) ส่วนสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1) ความสัมพันธ์เชิงเส้นของอายุการเก็บรักษากับเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐานก่อนทำการเร่งอายุ มีสมการ $y = 93.317 - 1.045x$ โดยที่ y คือ เปอร์เซ็นต์ความงอกและ x คือ อายุการเก็บรักษา (สัปดาห์) โดยมีค่า $R^2 = 0.790$ ซึ่งแสดงว่าอายุการเก็บรักษายิ่งนานขึ้นจะมีผลทำให้เปอร์เซ็นต์ความงอกลดลง

อย่างมีนัยสำคัญ ($P<0.01$) (ภาพ 5) เมื่อเปรียบเทียบสัมประสิทธิ์รีเกรสชั่น (b) หรือค่าความชัน พบว่า ในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0) มีค่า b = -3.082 และสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1) มีค่า b = -1.045 แสดงว่าเปอร์เซ็นต์ความงอกของเมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการลดลงรวดเร็วกว่าการเก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิอย่างชัดเจน (ภาพ 8) สำหรับความสัมพันธ์เชิงเส้นของอายุการเก็บรักษากับเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐานหลังทำการเร่งอายุ พบว่า ในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นของอายุการเก็บรักษากับเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐานหลังทำการเร่งอายุมีความสัมพันธ์ทางลบ (ตาราง 14) และมีสมการรีเกรสชั่น $y = 57.895 - 1.875x$ โดยที่ y คือ เปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐานและ x คือ อายุการเก็บรักษา (สัปดาห์) โดยมีค่า $R^2 = 0.898$ ซึ่งแสดงว่าอายุการเก็บรักษายิ่งนานขึ้นจะมีผลทำให้เปอร์เซ็นต์ความงอกลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ($P<0.01$) (ภาพ 6) ส่วนสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1) ความสัมพันธ์เชิงเส้นของอายุการเก็บรักษากับเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐานก่อนทำการเร่งอายุ มีสมการ $y = 63.522 - 0.990x$ โดยที่ y คือ เปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐานและ x คือ อายุการเก็บรักษา (สัปดาห์) โดยมีค่า $R^2 = 0.791$ ซึ่งแสดงว่าอายุการเก็บรักษายิ่งนานขึ้นจะมีผลทำให้เปอร์เซ็นต์ความงอกลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ($P<0.01$) (ภาพ 7) เมื่อเปรียบเทียบสัมประสิทธิ์รีเกรสชั่น (b) หรือค่าความชัน พบว่า ในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0) มีค่า b = -1.875 และสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1) มีค่า b = -0.990 แสดงว่าเปอร์เซ็นต์ความงอกของเมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการลดลงรวดเร็วกว่าการเก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิอย่างชัดเจน (ภาพ 9)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐานก่อนเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72"

สภาพการเก็บรักษา	อายุการเก็บรักษา (สัปดาห์)						ค่าเฉลี่ยแต่ละสภาพการเก็บรักษา
	18	24	30	36	42	48	
อุณหภูมิห้องปฏิบัติการ	88.00	85.33	75.00	54.17	11.50	7.00	53.50 b
ห้องควบคุมอุณหภูมิ 25 °C	90.00	88.00	78.67	80.33	75.67	53.17	77.64 a
ค่าเฉลี่ยแต่ละอายุการเก็บรักษา	89.00 a	86.67 a	76.84 b	67.25 c	43.59 d	30.09 e	65.57

F – test

ระหว่างสภาพการเก็บรักษา (C) = ** C.V. (main plot) = 3.48

ระหว่างอายุการเก็บรักษา (T) = ** C.V. (sub plot) = 10.105

Interaction (C x T) = **

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐานหลังเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72"

สภาพการเก็บรักษา	อายุการเก็บรักษา (สัปดาห์)						ค่าเฉลี่ยแต่สภาพการเก็บรักษา
	18	24	30	36	42	48	
อุณหภูมิห้องปฏิบัติการ	53.00	46.33	40.33	34.50	3.17	1.33	29.78 a
ห้องควบคุมอุณหภูมิ 25 °C	61.33	56.17	51.50	50.33	47.50	25.17	48.67 b
ค่าเฉลี่ยแต่ละอายุการเก็บรักษา	57.17 a	51.25 ab	45.92 bc	42.42 c	25.34 d	13.25 e	39.22

F – test

ระหว่างสภาพการเก็บรักษา (C) = * C.V. (main plot) = 19.02

ระหว่างอายุการเก็บรักษา (T) = ** C.V. (sub plot) = 16.24

Interaction (C x T) = **

หมายเหตุ: ** = แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์

* = แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐาน ก่อนและหลังการเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72"

อายุการเก็บรักษา (สัปดาห์)	ความงอกมาตรฐาน (%)					
	อุณหภูมิห้องปฏิบัติการ		ห้องควบคุมอุณหภูมิ 25°C		ค่าเฉลี่ย	
	ก่อนเร่งอายุ	หลังเร่งอายุ	ก่อนเร่งอายุ	หลังเร่งอายุ	ก่อนเร่งอายุ	หลังเร่งอายุ
18	88.00	53.00	90.00	61.33	89.00 a	57.17 a
24	85.33	46.33	88.00	56.17	86.67 a	51.25 ab
30	75.00	40.33	78.67	51.50	76.84 b	45.92 bc
36	54.17	34.50	80.33	50.33	67.25 c	42.42 c
42	11.50	3.17	75.67	47.50	43.59 d	25.34 d
48	7.00	1.33	53.17	25.17	30.09e	13.25 e
ค่าเฉลี่ย	53.50	29.78	77.64	48.67	65.57	39.22
การทดสอบทางสถิติ		สภาพการเก็บรักษา (C)			**	*
		อายุการเก็บรักษา (T)			**	**
		Interaction (C x T)			**	**

หมายเหตุ: * = แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

** = แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์

ค่าเฉลี่ยในสดมภ์เดียวกันตามด้วยอักษรเหมือนกันไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี Duncan's New Multiple Range Test (DMRT)

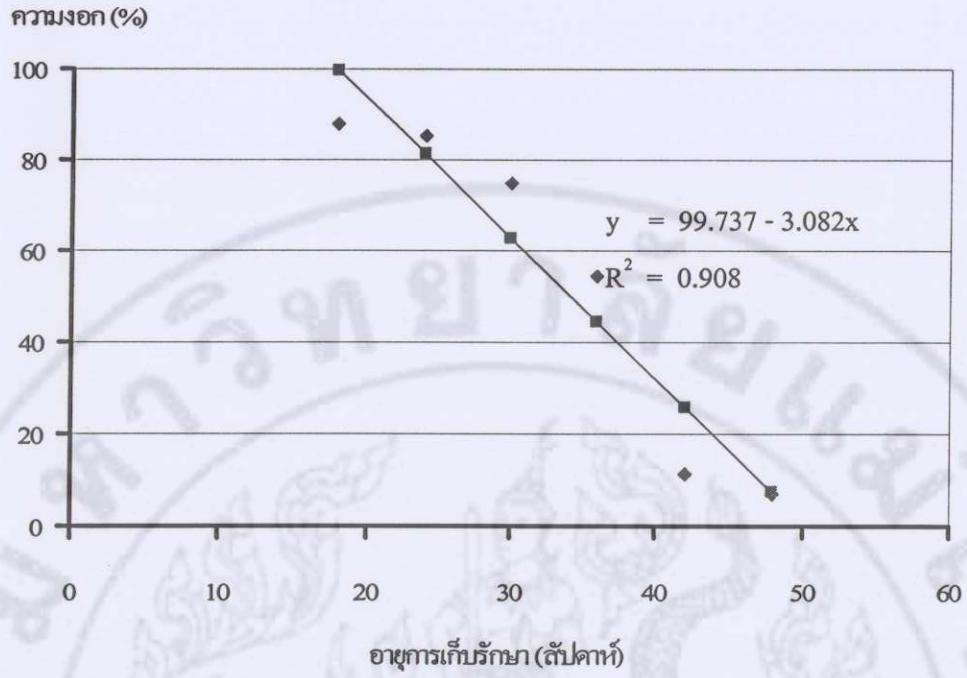

ภาพ 4 ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐาน (y) ก่อนทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0)

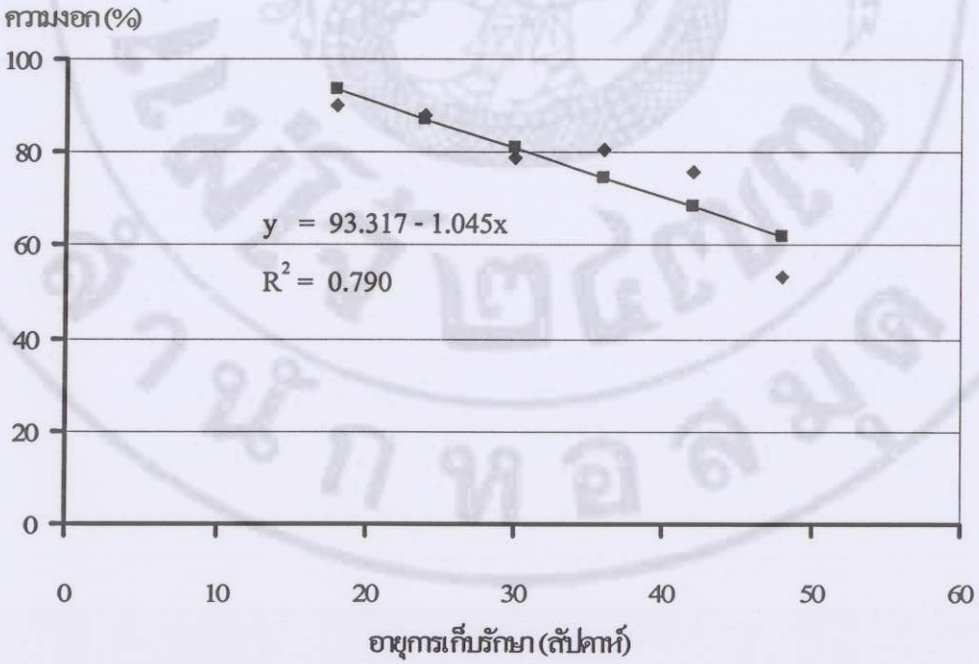

ภาพ 5 ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐาน (y) ก่อนทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)

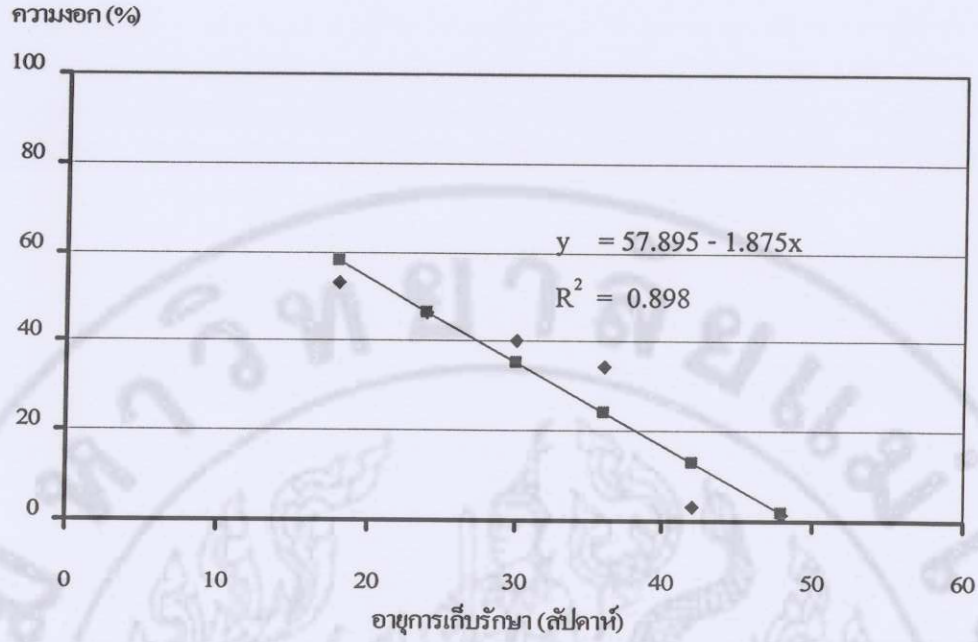

ภาพ 6 ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐาน (y) หลังทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0)

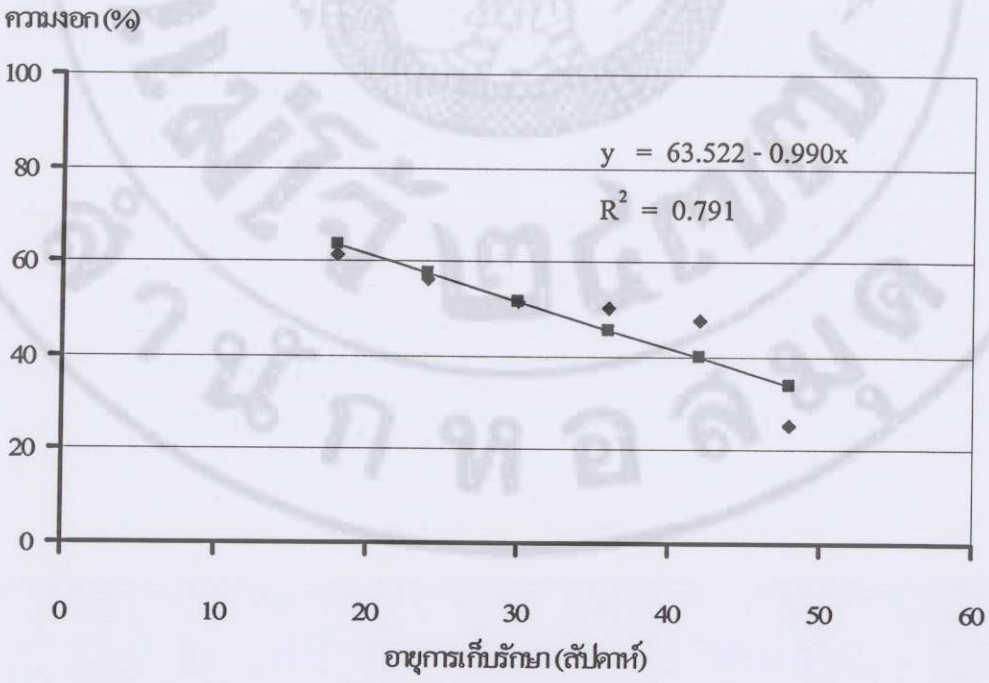

ภาพ 7 ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐาน (y) หลังทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)

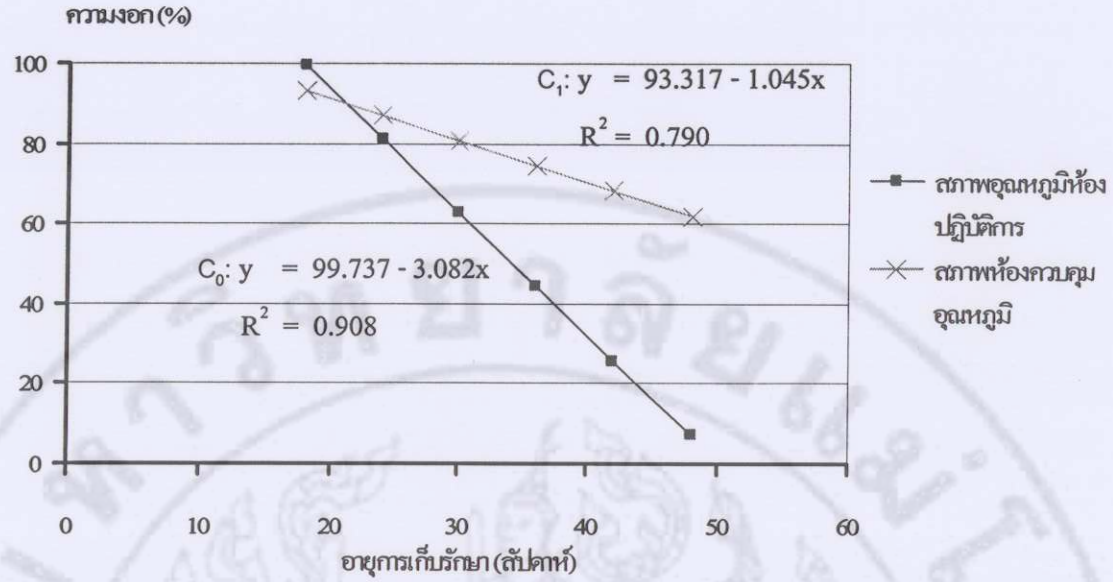

ภาพ 8 ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐาน (y) ก่อนทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0) และสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)

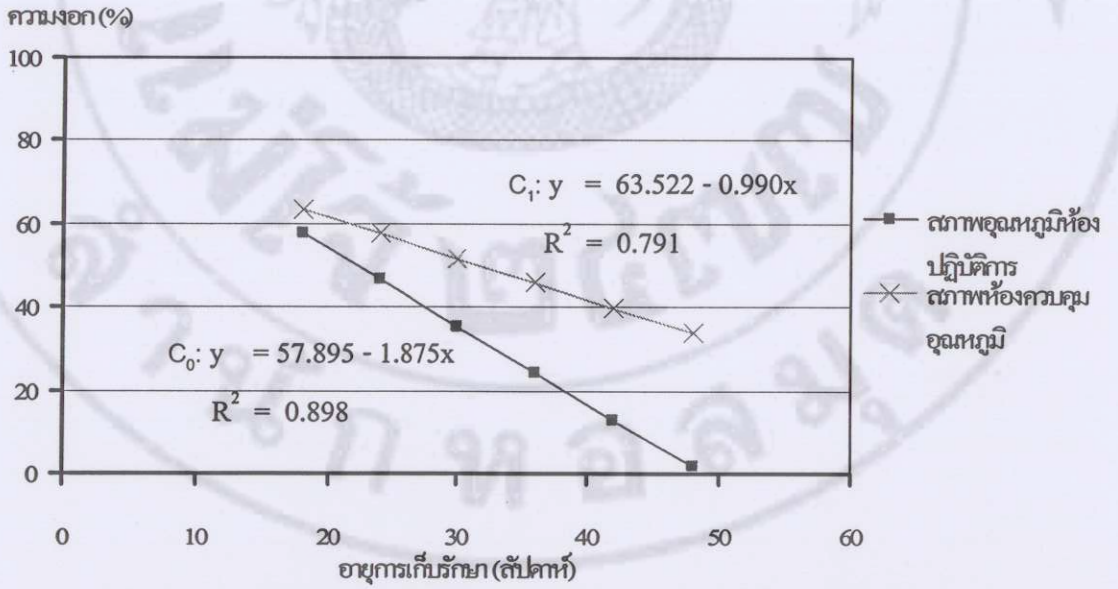

ภาพ 9 ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐาน (y) หลังทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0) และสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)

2. เปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติ พบว่า ค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติก่อนเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษา 18, 24, 30, 36, 42 และ 48 สัปดาห์ในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ เท่ากับ 6.00, 7.00, 13.33, 15.33, 10.17 และ 10.83 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.44 เปอร์เซ็นต์ซึ่งไม่แตกต่างกันทางสถิติกับเมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษา 18, 24, 30, 36, 42 และ 48 สัปดาห์ในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ คือ มีค่า เท่ากับ 4.00, 5.17, 9.67, 9.83, 9.83 และ 11.00 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.25 เปอร์เซ็นต์ (ตาราง 15) ส่วนค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติหลังการเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษา 18, 24, 30, 36, 42 และ 48 สัปดาห์ในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ เท่ากับ 7.17, 9.50, 17.17, 10.17, 3.17 และ 1.33 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.08 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งน้อยกว่าเมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษา 18, 24, 30, 36, 42 และ 48 สัปดาห์ในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.72 เปอร์เซ็นต์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.01$) คือ มีค่าเท่ากับ 8.83, 8.83, 10.17, 10.00, 7.33 และ 25.17 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ (ตาราง 16)

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของสภาพการเก็บรักษากับอายุการเก็บรักษาต่อเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1 พบว่า ในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นของอายุการเก็บรักษา กับเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติก่อนทำการเร่งอายุมีความสัมพันธ์ทางบวก (ตาราง 17) และมีสมการรีเกรสชั่น $y = 4.480 + 0.170x$ โดยที่ y คือ เปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติและ x คือ อายุการเก็บรักษา (สัปดาห์) โดยมีค่า $R^2 = 0.284$ ซึ่งแสดงว่าอายุการเก็บรักษายิ่งนานขึ้นจะมีผลทำให้เปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ($P<0.01$) (ภาพ 10) ส่วนสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1) ความสัมพันธ์เชิงเส้นของอายุการเก็บรักษากับเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติก่อนทำการเร่งอายุมีสมการ $y = 0.528 + 0.234x$ โดยที่ y คือ เปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติและ x คือ อายุการเก็บรักษา (สัปดาห์)โดยมีค่า $R^2 = 0.819$ ซึ่งแสดงว่าอายุการเก็บรักษายิ่งนานขึ้นจะมีผลทำให้เปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ($P<0.01$) (ภาพ 11) เมื่อเปรียบเทียบสัมประสิทธิ์รีเกรสชั่น (b) หรือค่าความชัน พบว่า ในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0) มีค่า $b = 0.170$ และสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1) มีค่า $b = 0.234$ แสดงว่าเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติของเมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการเพิ่มขึ้นช้ากว่าการเก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ สำหรับความสัมพันธ์เชิงเส้นของอายุการเก็บรักษากับเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติหลังทำการเร่งอายุ พบว่า ในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นของอายุการเก็บรักษากับเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติหลังทำการเร่งอายุมีความสัมพันธ์ทางลบ (ตาราง 17) และมีสมการรีเกรสชั่น $y = 16.758 - 0.263x$ โดยที่ y คือ เปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติและ x คือ อายุการเก็บรักษา (สัปดาห์) โดยมีค่า $R^2 = 0.273$ ซึ่งแสดงว่าอายุการเก็บรักษายิ่งนานขึ้นจะมีผลทำให้เปอร์เซ็นต์

ต้นกล้าผิดปกติลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ($P<0.01$) (ภาพ 12) ส่วนสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1) ความสัมพันธ์เชิงเส้นของอายุการเก็บรักษากับเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติหลังทำการเร่งอายุมีความสัมพันธ์ทางบวก มีสมการ $y = 0.383 + 0.367x$ โดยที่ y คือ เปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติและ x คือ อายุการเก็บรักษา (สัปดาห์) โดยมีค่า $R^2 = 0.381$ ซึ่งแสดงว่าอายุการเก็บรักษายิ่งนานขึ้นจะมีผลทำให้เปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ($P<0.01$) (ภาพ 13) เมื่อเปรียบเทียบสัมประสิทธิ์รีเกรสชั่น (b) หรือค่าความชัน พบว่า ในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0) มีค่า $b = -0.263$ และสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1) มีค่า $b = 0.367$ แสดงว่าอายุการเก็บรักษายิ่งนานขึ้นจะมีผลทำให้เปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติของเมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการลดลง ในขณะที่เมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิมีเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติเพิ่มขึ้น

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติก่อนเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72"

สภาพการเก็บรักษา	อายุการเก็บรักษา (สัปดาห์)						ค่าเฉลี่ยแต่ละสภาพการเก็บรักษา
	18	24	30	36	42	48	
อุณหภูมิห้องปฏิบัติการ	6.00	7.00	13.33	15.33	10.17	10.83	10.44 a
ห้องควบคุมอุณหภูมิ 25 °C	4.00	5.17	9.67	9.83	9.83	11.00	8.25 a
ค่าเฉลี่ยแต่ละอายุการเก็บรักษา	5.00 b	6.09 b	11.50 b	12.58 b	10.00 a	10.92 a	9.35

F – test

ระหว่างสภาพการเก็บรักษา (C) = ns C.V. (main plot) = 34.19

ระหว่างอายุการเก็บรักษา (T) = ** C.V. (sub plot) = 25.11

Interaction (C x T) = ns

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติหลังเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72"

สภาพการเก็บรักษา	อายุการเก็บรักษา (สัปดาห์)						ค่าเฉลี่ยแต่ละสภาพการเก็บรักษา
	18	24	30	36	42	48	
อุณหภูมิห้องปฏิบัติการ	7.17	9.50	17.17	10.17	3.17	1.33	8.08 a
ห้องควบคุมอุณหภูมิ 25 °C	8.83	8.83	10.17	10.00	7.33	25.17	11.72 b
ค่าเฉลี่ยแต่ละอายุการเก็บรักษา	8.00 ab	9.17 ab	13.67 a	10.08 ab	5.25 b	13.25 a	9.90

F – test

ระหว่างสภาพการเก็บรักษา (C) = ** C.V. (main plot) = 8.54

ระหว่างอายุการเก็บรักษา (T) = ** C.V. (sub plot) = 11.72

Interaction (C x T) = **

หมายเหตุ: ns = ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ (P>0.05)

** = แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติ ก่อนและหลังการเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72"

อายุการเก็บรักษา (สัปดาห์)	ต้นกล้าผิดปกติ (%)					
	อุณหภูมิห้องปฏิบัติการ		ห้องควบคุมอุณหภูมิ 25°C		ค่าเฉลี่ย	
	ก่อนเร่งอายุ	หลังเร่งอายุ	ก่อนเร่งอายุ	หลังเร่งอายุ	ก่อนเร่งอายุ	หลังเร่งอายุ
18	6.00	7.17	4.00	8.83	5.00 b	8.00 ab
24	7.00	9.50	5.17	8.83	6.09 b	9.17 ab
30	13.33	17.17	9.67	10.17	11.50 b	13.67 a
36	15.33	10.17	9.83	10.00	12.58 b	10.08 ab
42	10.17	3.17	9.83	7.33	10.00 a	5.25 b
48	10.83	1.33	11.00	25.17	10.92 a	13.25 a
ค่าเฉลี่ย	10.44	8.08	8.25	11.72	9.35	9.90
การทดสอบทางสถิติ	สภาพการเก็บรักษา (C)				ns	**
	อายุการเก็บรักษา (T)				**	**
	Interaction (C x T)				ns	**

หมายเหตุ: ns = ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

** = แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์

ค่าเฉลี่ยในสดมภ์เดียวกันตามด้วยอักษรเหมือนกัน ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี Duncan's New Multiple Range Test (DMRT)

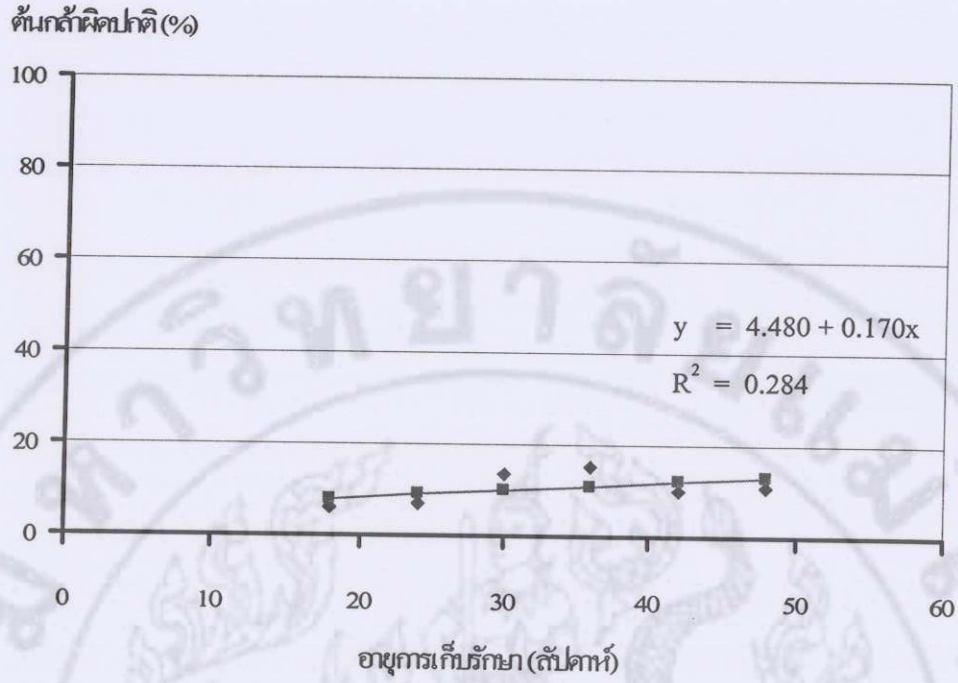

ภาพ 10 ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติ (y) ก่อนทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0)

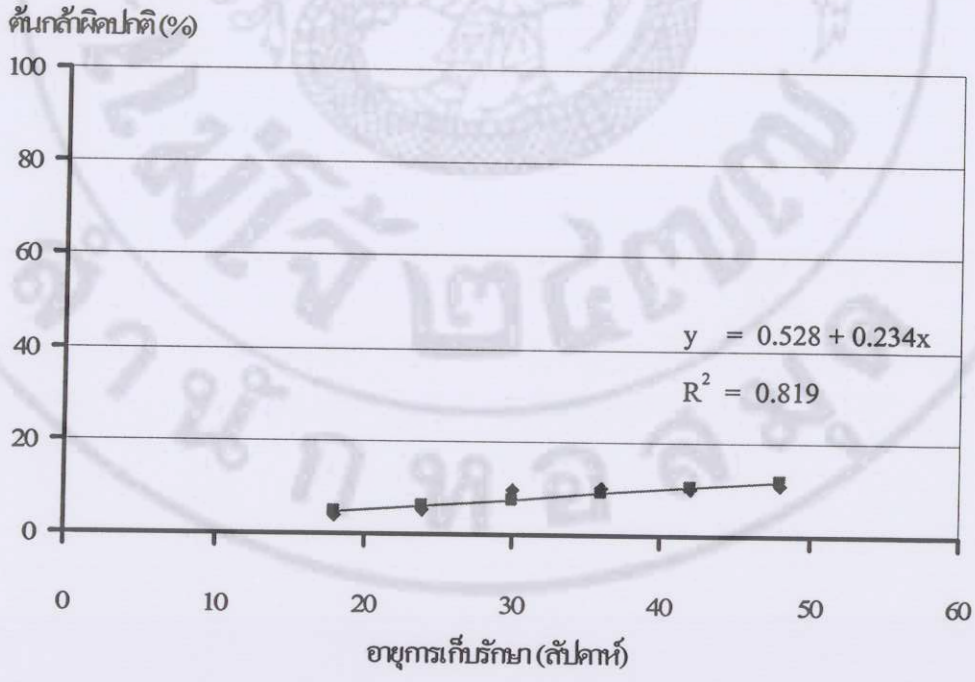

ภาพ 11 ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติ (y) ก่อนทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)

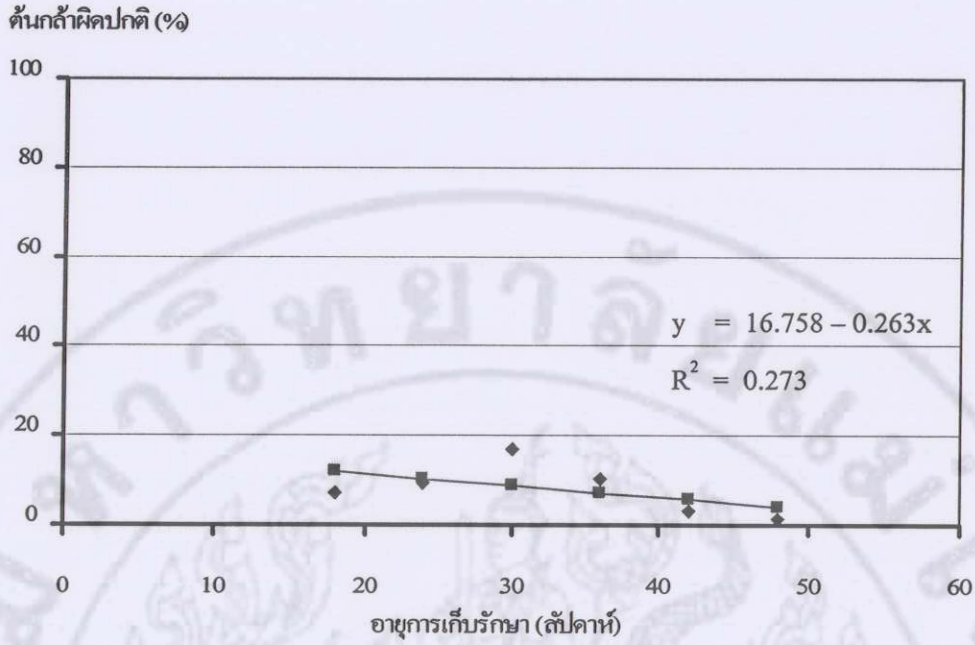

ภาพ 12 ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติ (y) หลังทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0)

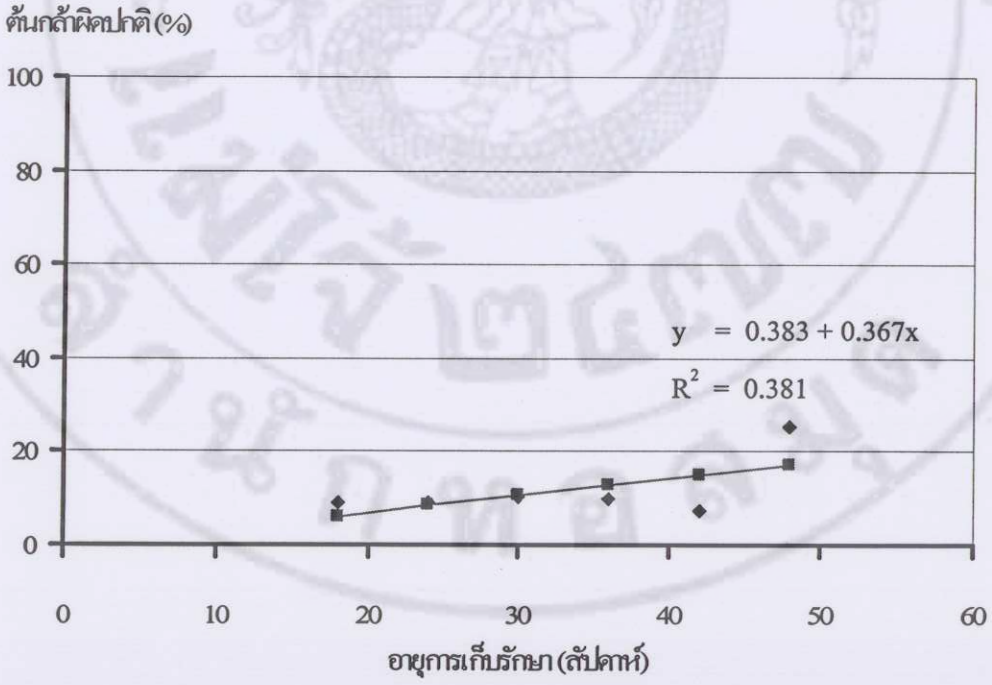

ภาพ 13 ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติ (y) หลังทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)

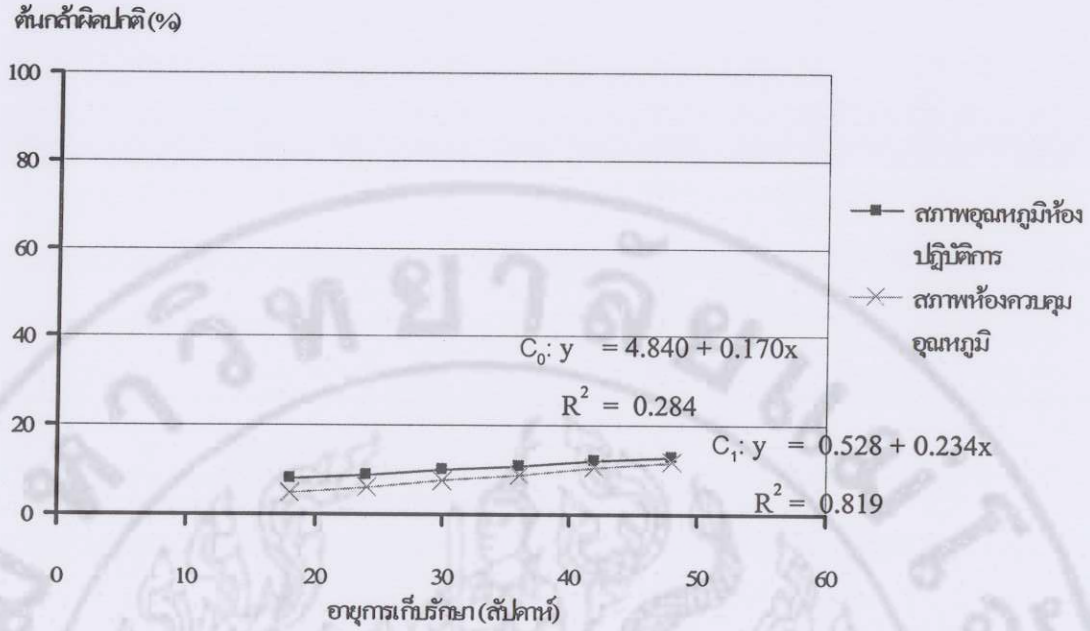

ภาพ 14 ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติ (y) ก่อนทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0) และสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)

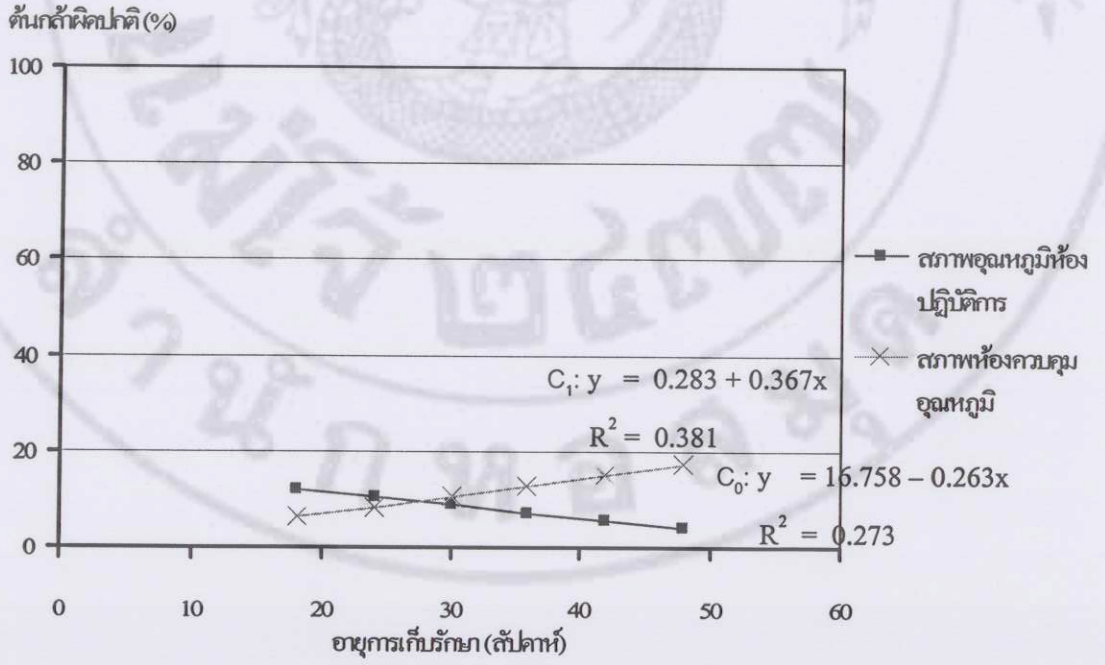

ภาพ 15 ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติ (y) หลังทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0) และสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)

3. เปอร์เซ็นต์เมล็ดตาย พบว่า ค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์เมล็ดตายก่อนเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ ที่อายุการเก็บรักษา 18, 24, 30, 36, 42 และ 48 สัปดาห์ เท่ากับ 6.00, 7.67, 11.67, 30.83, 78.33 และ 82.17 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 36.11 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งมากกว่าเมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.11 เปอร์เซ็นต์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.01$) คือ มีค่า เท่ากับ 6.00, 6.83, 11.67, 9.83, 14.50 และ 35.83 เปอร์เซ็นต์ที่อายุการเก็บรักษา 18, 24, 30, 36, 42 และ 48 สัปดาห์ตามลำดับ (ตาราง 18) ส่วนค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์เมล็ดตายหลังการเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ ที่อายุการเก็บรักษา 18, 24, 30, 36, 42 และ 48 สัปดาห์เท่ากับ 39.83, 44.17, 42.50, 55.33, 93.67 และ 95.50 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 61.83 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งมากกว่าเมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 42.47 เปอร์เซ็นต์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.05$) คือ มีค่า เท่ากับ 29.83, 35.00, 38.33, 39.67, 45.17 และ 66.83 ที่อายุการเก็บรักษา 18, 24, 30, 36, 42 และ 48 สัปดาห์ตามลำดับ (ตาราง 19)

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของสภาพการเก็บรักษากับอายุการเก็บรักษาต่อเปอร์เซ็นต์เมล็ดตายของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1 พบว่า ในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นของอายุการเก็บรักษา กับเปอร์เซ็นต์เมล็ดตายก่อนทำการเร่งอายุมีความสัมพันธ์ทางบวก (ตาราง 20) และมีสมการรีเกรสชั่น $y = 60.058 + 2.941x$ โดยที่ y คือ เปอร์เซ็นต์เมล็ดตายและ x คือ อายุการเก็บรักษา โดยมีค่า $R^2 = 0.857$ ซึ่งแสดงว่าอายุการเก็บรักษายิ่งนานขึ้นจะมีผลทำให้เปอร์เซ็นต์เมล็ดตายเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ($P<0.01$) (ภาพ 16) ส่วนสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1) ความสัมพันธ์เชิงเส้นของอายุการเก็บรักษากับเปอร์เซ็นต์เมล็ดตายก่อนทำการเร่งอายุ มีสมการ $y = 12.655 + 0.811x$ โดยที่ y คือ เปอร์เซ็นต์ความงอกและ x คือ อายุการเก็บรักษา โดยมีค่า $R^2 = 0.674$ ซึ่งแสดงว่าอายุการเก็บรักษายิ่งนานขึ้นจะมีผลทำให้เปอร์เซ็นต์เมล็ดตายเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ($P<0.01$) (ภาพ 17) เมื่อเปรียบเทียบสัมประสิทธิ์รีเกรสชั่น (b) หรือค่าความชัน พบว่า ในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0) มีค่า $b = 2.914$ และสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1) มีค่า $b = 0.811$ แสดงว่าเปอร์เซ็นต์เมล็ดตายของเมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการเพิ่มขึ้นรวดเร็วกว่าการเก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิอย่างชัดเจน สำหรับความสัมพันธ์เชิงเส้นของอายุการเก็บรักษากับเปอร์เซ็นต์เมล็ดตายหลังทำการเร่งอายุ พบว่า ในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นของอายุการเก็บรักษากับเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐานหลังทำการเร่งอายุมีความสัมพันธ์ทางบวก (ตาราง 20) และมีสมการรีเกรสชั่น $y = 7.259 + 2.094x$ โดยที่ y คือ เปอร์เซ็นต์เมล็ดตาย และ x คือ อายุการเก็บรักษา โดยมีค่า $R^2 = 0.822$ ซึ่งแสดงว่าอายุการเก็บรักษายิ่งนานขึ้นจะมีผลทำ

ให้เปอร์เซ็นต์เมล็ดตายเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ($P<0.01$) (ภาพ 18) ส่วนสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1) ความสัมพันธ์เชิงเส้นของอายุการเก็บรักษากับเปอร์เซ็นต์เมล็ดตายก่อนทำการเร่งอายุ มีสมการ $y = 8.395 + 1.033x$ โดยที่ y คือ เปอร์เซ็นต์เมล็ดตายและ x คือ อายุการเก็บรักษา โดยมีค่า $R^2 = 0.799$ ซึ่งแสดงว่าอายุการเก็บรักษายิ่งนานขึ้นจะมีผลทำให้เปอร์เซ็นต์เมล็ดตายเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ($P<0.01$) (ภาพ 19) เมื่อเปรียบเทียบสัมประสิทธิ์รีเกรสชั่น (b) หรือค่าความชัน พบว่า ในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0) มีค่า $b = 2.094$ และสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1) มีค่า $b = 1.033$ แสดงว่าเปอร์เซ็นต์เมล็ดตายของเมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการเพิ่มขึ้นรวดเร็วกว่าการเก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิอย่างชัดเจน

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์เมล็ดตายก่อนเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72"

สภาพการเก็บรักษา	อายุการเก็บรักษา (สัปดาห์)						ค่าเฉลี่ยแต่ละสภาพการเก็บรักษา
	18	24	30	36	42	48	
อุณหภูมิห้องปฏิบัติการ	6.00	7.67	11.67	30.83	78.33	82.17	36.11 a
ห้องควบคุมอุณหภูมิ 25 °C	6.00	6.83	11.67	9.83	14.50	35.83	14.11 b
ค่าเฉลี่ยแต่ละอายุการเก็บรักษา	6.00 d	7.25 d	11.67 d	20.33 c	46.42 b	59.00 a	25.11

F – test

ระหว่างสภาพการเก็บรักษา (C) = ** C.V. (main plot) = 9.50

ระหว่างอายุการเก็บรักษา (T) = ** C.V. (sub plot) = 24.96

Interaction (C x T) = **

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์เมล็ดตายหลังเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72"

สภาพการเก็บรักษา	อายุการเก็บรักษา (สัปดาห์)						ค่าเฉลี่ยแต่ละสภาพการเก็บรักษา
	18	24	30	36	42	48	
อุณหภูมิห้องปฏิบัติการ	39.83	44.17	42.50	55.33	93.67	95.50	61.83 a
ห้องควบคุมอุณหภูมิ 25 °C	29.83	35.00	38.33	39.67	45.17	66.83	42.47 b
ค่าเฉลี่ยแต่ละอายุการเก็บรักษา	34.83 a	39.58 b	40.42 c	47.50 cd	69.42 cd	81.17 d	52.15

F – test

ระหว่างสภาพการเก็บรักษา (C) = * C.V. (main plot) = 17.38

ระหว่างอายุการเก็บรักษา (T) = ** C.V. (sub plot) = 15.32

Interaction (C x T) = **

หมายเหตุ: ** = แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์

* = แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์เมล็ดตาย ก่อนและหลังการเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72"

อายุการเก็บรักษา (สัปดาห์)	เมล็ดตาย (%)					
	อุณหภูมิห้องปฏิบัติการ		ห้องควบคุมอุณหภูมิ 25°C		ค่าเฉลี่ย	
	ก่อนเร่งอายุ	หลังเร่งอายุ	ก่อนเร่งอายุ	หลังเร่งอายุ	ก่อนเร่งอายุ	หลังเร่งอายุ
18	6.00	39.83	6.00	29.83	6.00 d	34.83 a
24	7.67	44.17	6.83	35.00	7.25 d	39.58 b
30	11.67	42.50	11.67	38.33	11.67 d	40.42 c
36	30.83	55.33	9.83	39.67	20.33 c	47.50 cd
42	78.33	93.67	14.50	45.17	46.42 b	69.42cd
48	82.17	95.50	35.83	66.83	59.00 a	81.17 d
ค่าเฉลี่ย	36.11	61.83	14.11	42.47	25.11	52.15
การทดสอบทางสถิติ	สภาพการเก็บรักษา (C)				**	*
	อายุการเก็บรักษา (T)				**	**
	Interaction (C x T)				**	**

หมายเหตุ: * = แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

** = แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 เปอร์เซ็นต์

ค่าเฉลี่ยในสดมภ์เดียวกันตามด้วยอักษรเหมือนกันไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธี Duncan's New Multiple Range Test (DMRT)

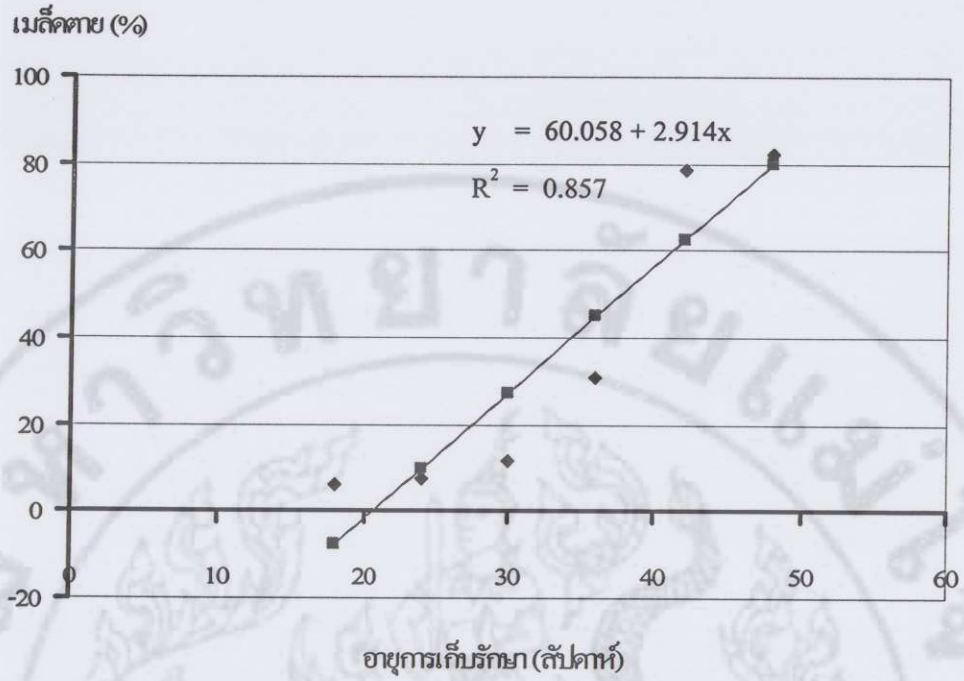

ภาพ 16 ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์เมล็ดตาย (y) ก่อนทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0)

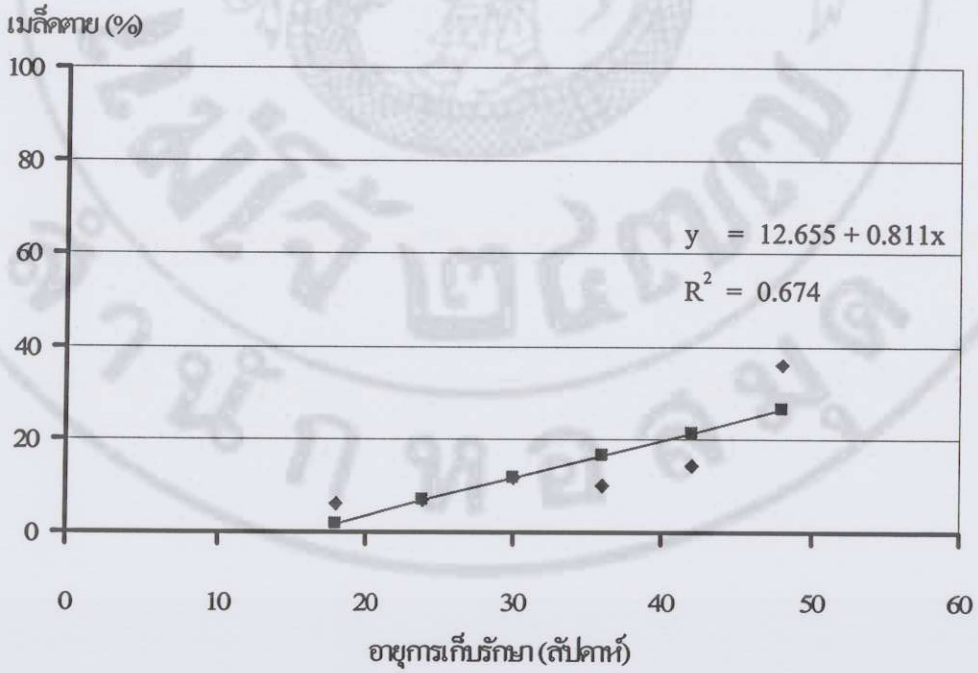

ภาพ 17 ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์เมล็ดตาย (y) ก่อนทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)

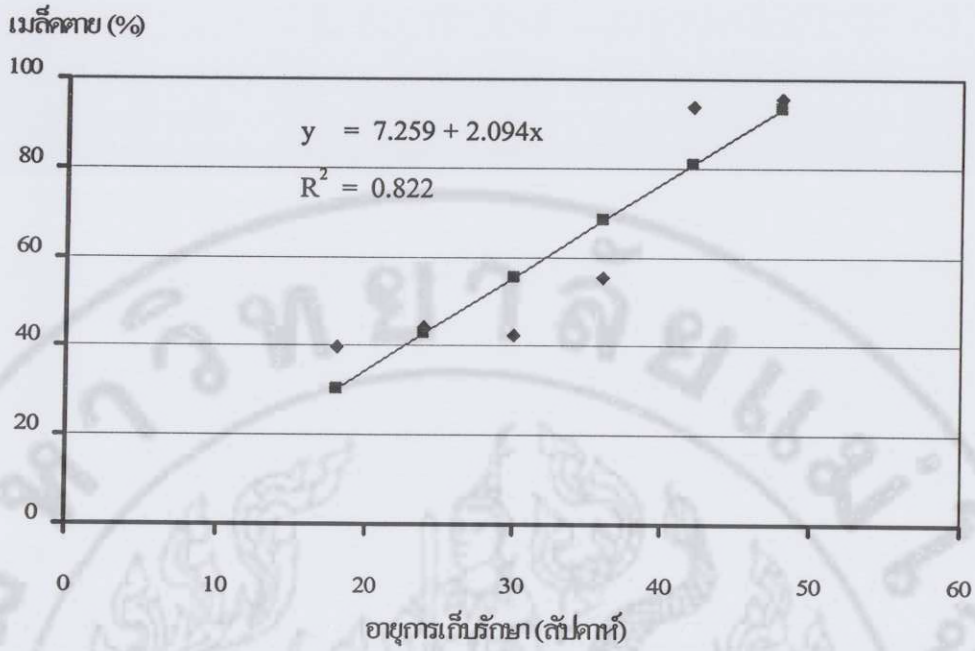

ภาพ 18 ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์เมล็ดตาย (y) หลังทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0)

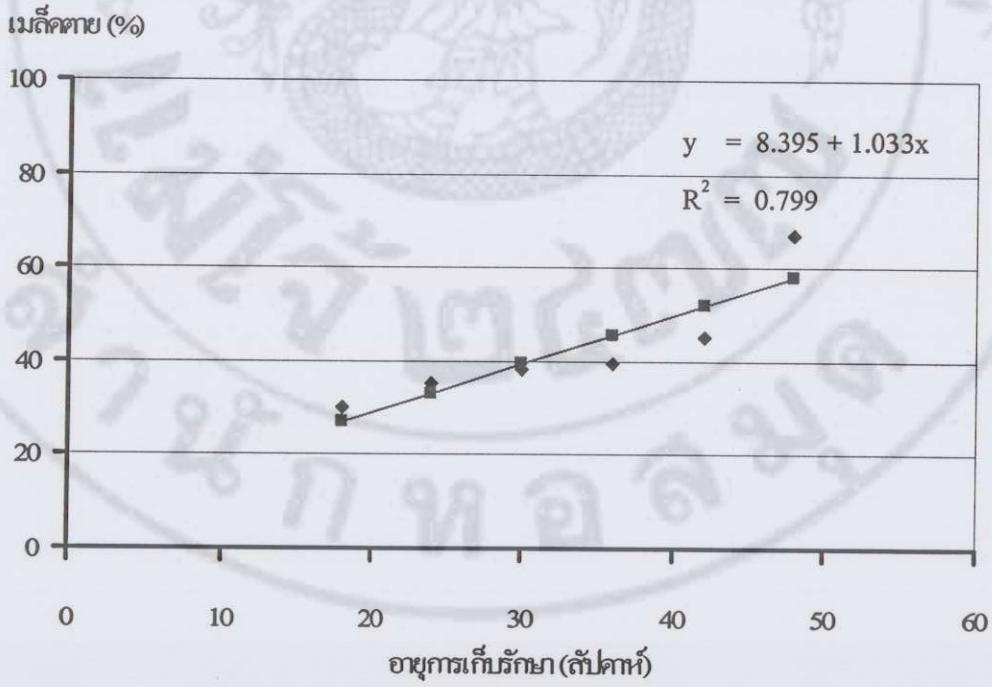

ภาพ 19 ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์เมล็ดตาย (y) หลังทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)

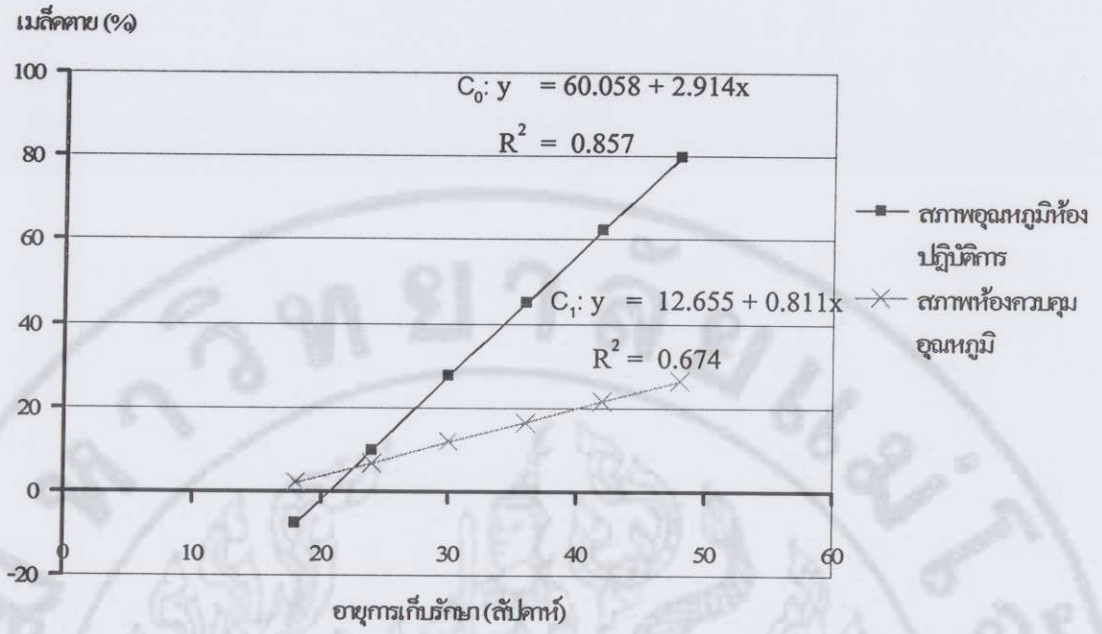

ภาพ 20 ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์เมล็ดตาย (y) ก่อนทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0) และสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)

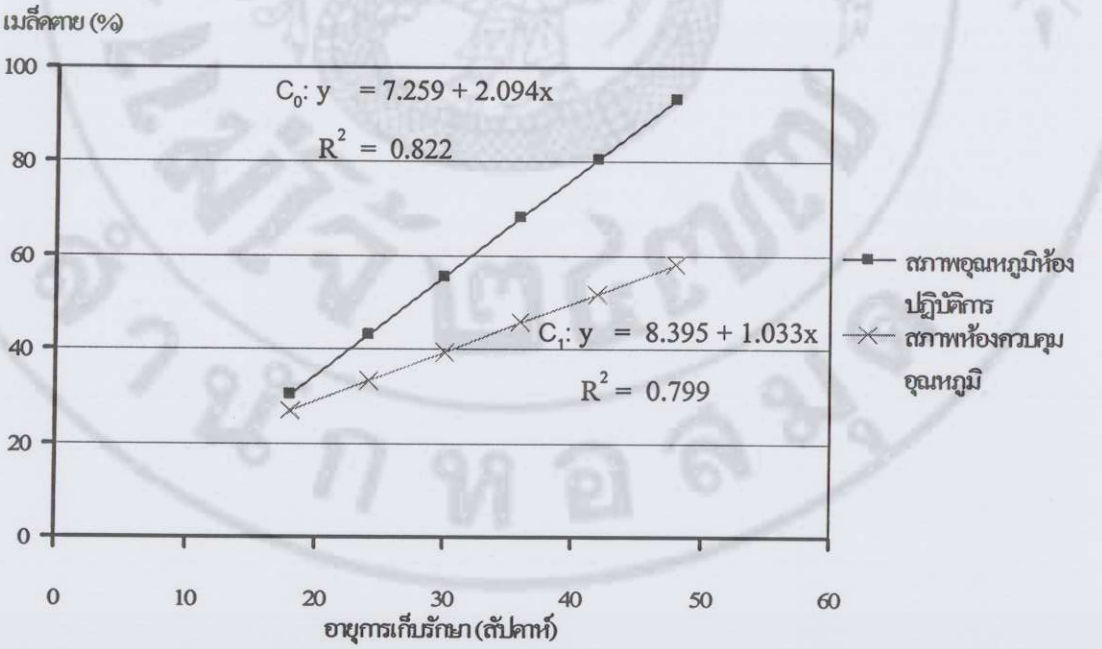

ภาพ 21 ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์เมล็ดตาย (y) หลังทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0) และสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)

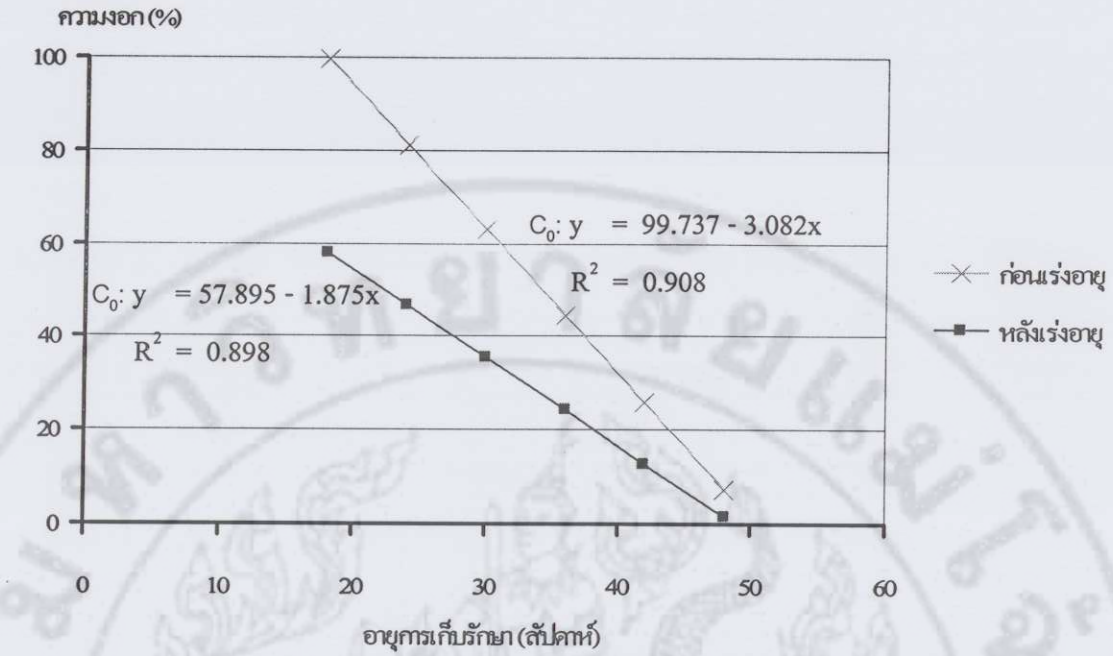

ภาพ 22 ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐาน (y) ก่อนทำการเร่งอายุและหลังทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ (C_0)

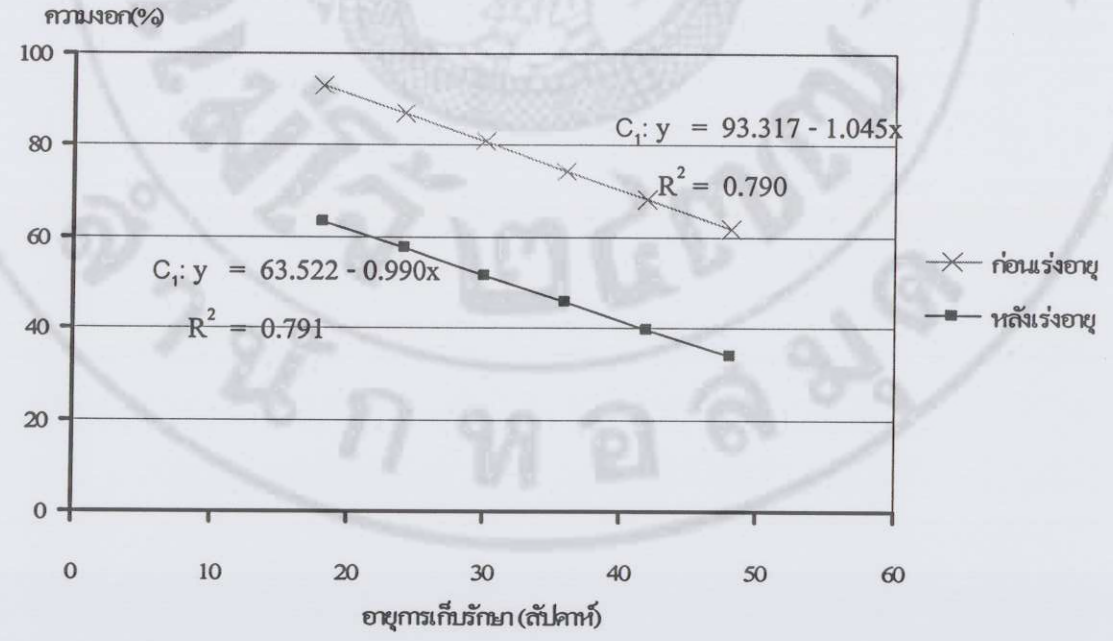

ภาพ 23 ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Regression) ของอายุการเก็บรักษา (x) กับเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐาน (y) ก่อนทำการเร่งอายุและหลังทำการเร่งอายุที่เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (C_1)

บทที่ 5
วิจารณ์ผลการทดลอง

การทดลองที่ 1 การขยายสายพันธุ์พ่อแม่

จากการทดลอง พบว่า สายพันธุ์แม่ Sg S_3-2-1#B#B และสายพันธุ์พ่อ No.40-7#1 มีลักษณะประจำพันธุ์ที่แตกต่างกันชัดเจน ได้แก่ วันออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์ วันออกไหม50 เปอร์เซ็นต์ ความสูงต้น และความสูงฝัก โดยสายพันธุ์แม่ออกดอกและออกไหมเร็วกว่าสายพันธุ์พ่อ 6 วัน สายพันธุ์แม่มีความสูงต้นและความสูงฝักน้อยกว่าสายพันธุ์พ่อ โดยสายพันธุ์แม่มีความสูงต้นและความสูงฝัก 111.40 และ 25.28 เซนติเมตร ในขณะที่สายพันธุ์พ่อมีค่าเท่ากับ 121.40 และ 49.16 เซนติเมตร สำหรับลักษณะที่มีความสำคัญต่อผลผลิต พบว่า ทั้งสองสายพันธุ์มีความยาวฝัก, น้ำหนักฝัก, น้ำหนักเมล็ดและเปอร์เซ็นต์กะเทาะเมล็ดที่เคียงกัน โดยสายพันธุ์แม่และสายพันธุ์พ่อมีความยาวฝัก 11.84, 11.79 เซนติเมตร น้ำหนักฝัก 35.63, 35.05 กรัม น้ำหนักเมล็ด 25.94, 24.72 กรัมและเปอร์เซ็นต์กะเทาะเมล็ด 71.90, 68.18 เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้ยังพบว่าสายพันธุ์แม่มีขนาดเมล็ดเล็กกว่าสายพันธุ์พ่อดังข้อมูลค่าเฉลี่ยจำนวนเมล็ดต่อฝักเท่ากับ 243.97, 199.10 เมล็ด และค่าเฉลี่ยน้ำหนักเมล็ดเท่ากับ 25.94, 24.72 กรัม (ตาราง 7) จากการสุ่มผลผลิตจำนวนสายพันธุ์ละ 100 ต้น พบว่าได้ผลผลิตของเมล็ดพันธุ์หลัก (foundation seed) ของสายพันธุ์แม่ 2.6 กิโลกรัม สายพันธุ์พ่อ 2.5 กิโลกรัม

การทดลองที่ 2 การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1 โดยการศึกษาระยะเวลาปลูกของต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 และ 8 วัน พบว่า แตกต่างกันทางสถิติ ($P<0.01$) ในลักษณะ ความแข็งแรงของสายพันธุ์พ่อและแม่ จำนวนต้นสายพันธุ์แม่ วันออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์สายพันธุ์พ่อ เปอร์เซ็นต์กะเทาะเมล็ด เปอร์เซ็นต์ความชื้นเมล็ด เปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐานและความแข็งแรงของเมล็ดพันธุ์ ส่วนลักษณะจำนวนต้นสายพันธุ์พ่อ ความยาวก้านช่อดอกและจำนวนฝักมีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.05$) ในขณะที่ลักษณะวันออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์ทั้งสายพันธุ์พ่อและสายพันธุ์แม่ วันกำจัดเกสรตัวผู้สายพันธุ์แม่ ความสูงต้นทั้งสายพันธุ์พ่อและสายพันธุ์แม่ จำนวนช่อดอก เปอร์เซ็นต์การติดเมล็ด จำนวนแถว ความยาวฝัก ผลผลิตต่อไร่และน้ำหนัก 1,000 เมล็ดไม่แตกต่างทางสถิติ

การศึกษาอัตราการปลูกจำนวนแถวต้นตัวผู้ : ต้นตัวเมีย ในอัตรา 1:2, 1:3 และ 1:4 พบความแตกต่างกันทางสถิติ ($P<0.01$) ในลักษณะความแข็งแรงของสายพันธุ์แม่ จำนวนต้นทั้งสายพันธุ์แม่และสายพันธุ์พ่อ วันกำจัดเกสรตัวผู้สายพันธุ์แม่ วันออกไหม 50 เปอร์เซ็นต์สายพันธุ์พ่อ ความยาวช่อดอก เปอร์เซ็นต์การติดเมล็ด เปอร์เซ็นต์ความกะเทาะเมล็ด เปอร์เซ็นต์ความชื้นเมล็ด ผลผลิตต่อไร่ น้ำหนัก 1,000 เมล็ดและความแข็งแรงของเมล็ดพันธุ์ ส่วนลักษณะจำนวนช่อดอกและจำนวนฝักมีความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.05$) ในขณะที่ลักษณะความแข็งแรงของต้นกล้าสายพันธุ์พ่อ วันออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์สายพันธุ์พ่อ วันออกไหม 50 เปอร์เซ็นต์สายพันธุ์แม่และความสูงต้นทั้งสายพันธุ์พ่อและสายพันธุ์แม่ไม่แตกต่างทางสถิติ

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปลูกและอัตราส่วนแถวต้นตัวผู้ : ต้นตัวเมีย ไม่พบความแตกต่างทางสถิติของลักษณะจำนวนต้นสายพันธุ์พ่อ วันออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์สายพันธุ์พ่อ วันกำจัดเกสรตัวผู้สายพันธุ์แม่ วันออกไหม 50 เปอร์เซ็นต์สายพันธุ์แม่ ความสูงต้นทั้งสายพันธุ์พ่อและสายพันธุ์แม่ จำนวนช่อดอก เปอร์เซ็นต์การติดเมล็ด จำนวนแถว ความยาวฝักและน้ำหนัก 1,000 เมล็ด ในขณะที่จำนวนต้นสายพันธุ์แม่ วันออกไหม 50 เปอร์เซ็นต์สายพันธุ์พ่อ เปอร์เซ็นต์กะเทาะเมล็ด เปอร์เซ็นต์ความชื้นเมล็ด น้ำหนักเมล็ดและผลผลิตต่อไร่พบความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.01$) ส่วนลักษณะความแข็งแรงของต้นกล้าสายพันธุ์พ่อและสายพันธุ์แม่ จำนวนช่อดอก จำนวนฝักและเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐานของเมล็ดพบความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.05$) จะเห็นได้ว่าพบความแตกต่างทางสถิติ ($P<0.01$) ของผลผลิตต่อไร่ เมื่อนำมาเปรียบเทียบผลผลิตในกราฟ (ภาพ 10) พบว่า ลักษณะผลผลิตมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปลูกและอัตราส่วนแถวต้นตัวผู้ : ต้นตัวเมีย (ภาพ 24) อย่างมีนัยสำคัญ ($P<0.01$) การปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน อัตรา 1:2 ให้ผลผลิตเมล็ดสูงสุด 54.4 กิโลกรัมต่อไร่ แต่การปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4 วัน อัตรา 1:3 และ 1:4 ให้ผลผลิตเมล็ดเพียง 35.0 และ 20.0 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน อัตรา 1:2 , 1:3 และ 1:4 ให้ผลผลิตเมล็ด 38.9, 44.3 และ 44.8 กิโลกรัมต่อไร่ สามารถสรุปได้ว่า ระยะเวลาการปลูกและอัตราส่วนแถวต้นตัวผู้ : ต้นตัวเมียที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1 คือ การปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน อัตรา 1:3

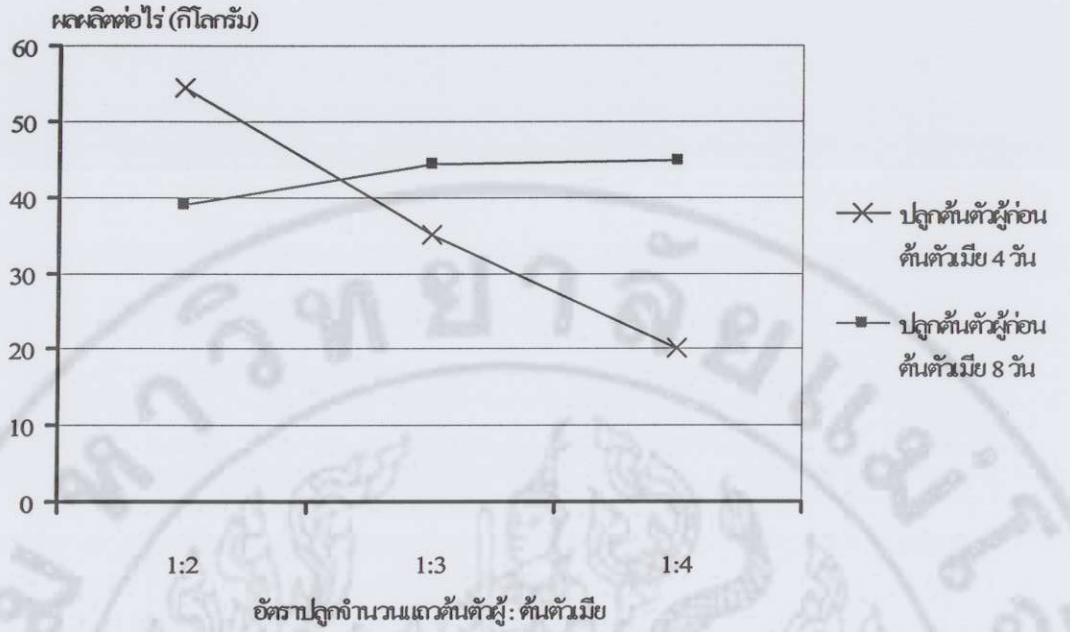

ภาพ 24 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 4, 8 วันและอัตราส่วนแถวต้นตัวผู้: ต้นตัวเมีย อัตรา 1:2, 1:3 และ 1:4

การทดลองที่ 3 เปรียบเทียบพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1 กับสายพันธุ์พ่อแม่

จากการทดลอง พบว่า ลักษณะทางการเกษตรของข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1 มี Heterosis เหนือค่าเฉลี่ยของพ่อแม่ (mid parent) ทางบวก ได้แก่ ลักษณะความแข็งแรงของต้นกล้า ความสูงต้น ความสูงฝัก ความยาวช่อดอก จำนวนช่อดอก ความยาวฝักและจำนวนแถวต่อฝัก ซึ่งมีค่า Heterosis เท่ากับ 14.3, 59.2, 124.2, 17.1, 11.0, 60.6 และ 35.3 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ ส่วนลักษณะที่แสดงค่า Heterosis ทางลบ มี 2 ลักษณะ คือ วันออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์และวันออกไหม 50 เปอร์เซ็นต์ ที่มีค่า Heterosis เท่ากับ -14.6, -14.1 จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าพันธุ์ลูกผสมมีลักษณะลำต้นสูงและแข็งแรงกว่าพันธุ์พ่อแม่ แต่มีอายุสั้นกว่าพ่อแม่ เนื่องจากออกดอกและออกไหม 50 เปอร์เซ็นต์เร็วกว่าค่าเฉลี่ยวันออกดอกและออกไหม 50 เปอร์เซ็นต์ของพ่อแม่ประมาณ 10-11 วัน

ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1 เป็นลูกผสมที่เกิดจากการผสมข้ามระหว่างสายพันธุ์แม่ Sure Gold S_3–2–2 และ สายพันธุ์พ่อ No.40–9–2 ที่แตกต่างกัน จึงให้ลูกผสมที่แสดงลักษณะต่างๆ เหนือกว่าค่าเฉลี่ยของพ่อและแม่ ทั้งนี้เป็นผลอันเนื่องมาจากความ

ดีเด่นของลูกผสม (heterosis หรือ hybrid vigor) ที่เกิดขึ้น และเมื่อสายพันธุ์พ่อแม่มีความแตกต่างกันมาก ก็ยิ่งได้ความดีเด่นของลูกผสมเพิ่มมากขึ้น (บุญหงส์, 2548; Bradford, 2004; Copeland and McDonald, 1995)

การทดลองที่ 4 การทดสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสม "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1

การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ที่ความงอกมาตรฐานเฉลี่ยก่อนทำการเก็บรักษา 92.50 เปอร์เซ็นต์ (การทดลองที่ 2) โดยทำการเก็บรักษา 2 สภาพการเก็บรักษา คือ สภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการและสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ ร่วมกับทดสอบความงอกและการเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ (accelerated aging test) ทุก ๆ 6 สัปดาห์ โดยเริ่มทำการทดสอบเมื่อมีอายุการเก็บรักษา 18 สัปดาห์ เมล็ดพันธุ์มีความงอกมาตรฐานเฉลี่ย 89 เปอร์เซ็นต์ พบว่า เมื่ออายุการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ เมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการมีความงอกของเมล็ดลดลงเร็วกว่าเมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ โดยเมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการที่เก็บรักษา 18, 24, 30, 36, 42, 30 และ 48 สัปดาห์ ก่อนการเร่งอายุเมล็ดพันธุ์มีเปอร์เซ็นต์ความงอก เท่ากับ 88.00, 85.33, 75.00, 54.17, 11.50 และ 7.00 เปอร์เซ็นต์ และหลังการเร่งอายุเมล็ดพันธุ์มีเปอร์เซ็นต์ความงอก เท่ากับ 53.00, 46.33, 40.33, 34.50, 3.17 และ 1.33 เปอร์เซ็นต์ ส่วนเมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิที่เก็บรักษา 18, 24, 30, 36, 42, 30 และ 48 สัปดาห์ ก่อนการเร่งอายุเมล็ดพันธุ์มีเปอร์เซ็นต์ความงอก เท่ากับ 90.00, 88.00, 78.67, 80.33, 75.67 และ 53.17 เปอร์เซ็นต์ และหลังการเร่งอายุเมล็ดพันธุ์มีเปอร์เซ็นต์ความงอก เท่ากับ 61.33, 56.17, 51.50, 50.33, 47.50 และ 25.17 เปอร์เซ็นต์ (ตาราง 12-13) นอกจากนี้ยังพบว่า อายุการเก็บรักษาเพิ่มขึ้นส่งผลให้เปอร์เซ็นต์เมล็ดตายทั้งก่อนและหลังการเร่งอายุเมล็ดพันธุ์สูงขึ้น โดยเมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการมีเมล็ดตายเพิ่มขึ้นเร็วกว่าเมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษาในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ (ตาราง 16-17) ในขณะที่อายุการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้นไม่มีผลให้เปอร์เซ็นต์ต้นกล้าผิดปกติเพิ่มขึ้น (ตาราง 14-15)

สมการความสัมพันธ์ระหว่างความงอกและความแข็งแรงกับอายุการเก็บรักษาเพื่อคาดคะเนอายุการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ (seed storability) ข้าวโพดหวาน "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1 ในสภาพการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ที่ห้องควบคุมอุณหภูมิมีความสัมพันธ์เชิงเส้นของอายุการเก็บรักษา กับเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐานก่อนทำการเร่งอายุ มีสมการ $y = 93.317 - 1.045x$ โดยที่ y คือเปอร์เซ็นต์ความงอกและ x คือ อายุการเก็บรักษา (สัปดาห์) มีค่า $R^2 = 0.790$ ส่วนหลังทำการเร่งอายุ มีสมการ $y = 63.522 - 0.990x$ และมีค่า $R^2 = 0.791$ ส่วนสภาพการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ที่

อุณหภูมิห้องปฏิบัติการมีความสัมพันธ์เชิงเส้นของอายุการเก็บรักษา กับเปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐานก่อนทำการเร่งอายุ มีสมการ $y = 99.737 - 3.082x$ โดยที่ y คือเปอร์เซ็นต์ความงอก และ x คือ อายุการเก็บรักษา (สัปดาห์) มีค่า $R^2 = 0.908$ ส่วนหลังทำการเร่งอายุ มีสมการ $y = 57.895 - 1.875x$ และมีค่า $R^2 = 0.791$ แสดงว่าอายุการเก็บรักษาที่นานขึ้นจะมีผลทำให้เปอร์เซ็นต์ความงอกลดลง และการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิสามารถเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ให้คงความมีชีวิตได้นานกว่าการเก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการ

การลดลงของเปอร์เซ็นต์ความงอก การเพิ่มขึ้นของเปอร์เซ็นต์เมล็ดตายรวมไปถึงอายุการเก็บรักษาที่สั้นลงเป็นลักษณะอาการเสื่อมสภาพของเมล็ดพันธุ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหลังจากเมล็ดสุกแก่ทางสรีรวิทยา จากการทดลองจะเห็นได้ว่าเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสม "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1 มีอัตราการเสื่อมสภาพแตกต่างกันตามสภาพการเก็บรักษา เนื่องจากอุณหภูมิเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการเสื่อมสภาพของเมล็ด (seed deterioration) อุณหภูมิที่สูงขึ้นจะส่งเสริมให้กิจกรรมทาง metabolism เช่นการหายใจและการทำงานของเอนไซม์สูงขึ้น (วันชัย, 2538) ในการทดลองนี้เมล็ดพันธุ์มีความชื้น 11-13 เปอร์เซ็นต์ ทำการเก็บรักษาสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิที่ 25 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 70 เปอร์เซ็นต์ นาน 48 สัปดาห์ เมล็ดพันธุ์สามารถงอกเป็นต้นกล้าปกติ 53.17 เปอร์เซ็นต์ก่อนทำการเร่งอายุเมล็ดพันธุ์และ 25.17 เปอร์เซ็นต์หลังจากเร่งอายุเมล็ดพันธุ์ ส่วนการเก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้องปฏิบัติการเป็นสภาพที่ไม่เหมาะสมต่อการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ในภาชนะเปิด เนื่องจากเมล็ดมีคุณสมบัติที่เรียกว่าไฮโกรสโคปิค (hygroscopic) คือเมล็ดสามารถดูดหรือคายความชื้นจากบรรยากาศรอบๆ จนกว่าจะถึงจุดสมดุล (สุรัตน์, 2545) เมล็ดพันธุ์ที่เก็บรักษาในสภาพนี้จึงได้รับสภาพแวดล้อมทั้งอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ในบรรยากาศที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทำให้เมล็ดพันธุ์มีอัตราการเสื่อมสภาพลงอย่างรวดเร็ว

บทที่ 6
สรุปผลการทดลอง

1. ได้เมล็ดพันธุ์ขยายของสายพันธุ์พ่อและสายพันธุ์แม่ (parent seed) ที่มีปริมาณเพียงพอสำหรับการผลิตเมล็ดพันธุ์ลูกผสม คือ ได้ผลผลิตของสายพันธุ์แม่ 2.6 กิโลกรัมและสายพันธุ์พ่อ 2.5 กิโลกรัมจากการสุ่มผลผลิตสายพันธุ์ละ 100 ฝัก

2. ระยะเวลาการปลูกและอัตราส่วนแถวต้นตัวผู้ : ต้นตัวเมียที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว"พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1 คือ การปลูกต้นตัวผู้ก่อนต้นตัวเมีย 8 วัน อัตรา 1: 3

3. ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1 มีอายุสั้นกว่าสายพันธุ์พ่อแม่และมีค่าความดีเด่นของลูกผสม (heterosis) เหนือระดับกว่าค่าเฉลี่ยพ่อแม่ในลักษณะความแข็งแรงของต้นกล้า ความสูงต้น ความสูงฝัก ความยาวช่อดอก จำนวนช่อดอก ความยาวฝักและจำนวนแถวต่อฝัก 14.3, 59.2, 124.2, 17.1, 11.0, 60.6 และ 35.3 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

4. สมการความสัมพันธ์ระหว่างความงอกกับอายุการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์หวานแม่โจ้ 72" F_1 ในสภาพการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ที่อุณหภูมิห้องก่อนทำการเร่งอายุ มีสมการ $y = 99.737 - 3.082x$ โดยที่ x คือ อายุการเก็บรักษา (สัปดาห์) และ y คือ เปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐาน มีค่า $R^2 = 0.908$ และหลังทำการเร่งอายุมีสมการ $y = 57.895 - 1.875x$ และมีค่า $R^2 = 0.898$ ส่วนสภาพการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิก่อนทำการเร่งอายุ มีสมการ $y = 93.317 - 1.045x$ โดยที่ x คือ อายุการเก็บรักษา (สัปดาห์) และ y คือ เปอร์เซ็นต์ความงอกมาตรฐาน มีค่า $R^2 = 0.790$ และหลังทำการเร่งอายุมีสมการ $y = 63.522 - 0.990x$ และมีค่า $R^2 = 0.791$ นอกจากนี้ยัง พบว่า เปอร์เซ็นต์ความงอกก่อนการเร่งอายุและหลังเร่งอายุมีความสัมพันธ์กัน ทั้ง 2 สภาพการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ โดยในสภาพการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ที่อุณหภูมิห้อง มีสมการ $y = 5.183 + 1.623x$ และมีค่า $R^2 = 0.984$ ส่วนสภาพสภาพการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ในสภาพห้องควบคุมอุณหภูมิ มีสมการ $y = 26.284 + 1.055x$ มีค่า $R^2 = 0.99$

บรรณานุกรม

กฤษฎา สัมพันธารักษ์. 2531. **การปรับปรุงพันธุ์ข้าวโพดหวานและฝักอ่อน.** กรุงเทพฯ: ภาควิชาพืชไร่นา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 90 น.

_____ . 2546. **ปรับปรุงพันธุ์พืช พื้นฐาน วิธีการ และแนวคิด.** กรุงเทพฯ: ภาควิชาพืชไร่นา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 237 น.

จวงจันทร์ ดวงพัตรา. 2529ก. **การตรวจสอบและวิเคราะห์เมล็ดพันธุ์.** กรุงเทพฯ: ภาควิชาพืชไร่นา คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 194 น.

_____. 2529ข. **เทคโนโลยีเมล็ดพันธุ์.** กรุงเทพฯ: ภาควิชาพืชไร่นา คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 210 น.

ชยพร แอคะรัจน์. 2546. **วิทยาการเมล็ดพันธุ์.** กาฬสินธุ์: คณะวิชาพืชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชมงคลวิทยาเขตกาฬสินธุ์. 197 น.

โชคชัย เอกทัศนาวรรณ. 2549. **ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์พันธุ์ใหม่ให้ผลผลิตและต้านทานโรคสูง.** [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา http://www.ku.ac.th/e-magazine/feb49/agri/rice.htm (25 กรกฎาคม 2550).

โชคชัย เอกทัศนาวรรณ สรรเสริญ จำปาทอง และฉัตรพงศ์ บาลลา. 2549. **การวิจัยและพัฒนาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ลูกผสมเดี่ยวพันธุ์สุวรรณ 4452.** [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา http://www.ku.ac.th/e-magazine/feb49/agri/rice.htm (25 กรกฎาคม 2550).

ดำเนิน กาละดี. 2541. **เทคโนโลยีการปรับปรุงพันธุ์พืช.** เชียงใหม่: ภาควิชาพืชไร่ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 256 น.

ทวีศักดิ์ ภู่หลำ. 2540. **ข้าวโพดหวาน การปรับปรุงพันธุ์และการปลูกเพื่อการค้า.** กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์. 188 น.

บุญหงส์ จงคิด. 2548. **หลักและเทคนิคการปรับปรุงพันธุ์พืช.** กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 186 น.

บุญมี ศิริ พจนา สีขาว เรณู ผาหัวดง. 2548. วิธีการเร่งอายุเมล็ดเพื่อทำนายศักยภาพในการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวาน. <u>ใน</u> **เอกสารประกอบการประชุมวิชาการงานเมล็ดพันธุ์แห่งชาติ ปี 2548.** 3-6 มีนาคม 2548 โรงแรมเชียงใหม่ออคิด. เชียงใหม่.

ปานเดช ปุรณะพรรค์. 2537. **การวางแผนทดลองสำหรับงานวิจัยพืช.** เชียงใหม่: สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้. 275 น.

ประวิตร พุทธานนท์. 2543. **เทคนิคการวางแผนทดลองและการวิเคราะห์.** เชียงใหม่: ภาควิชาพืชไร่ คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้. 122 น.

ประวิตร พุทธานนท์ ศิริชัย อุ่นศรีส่ง อภิชาติ สวนคำกอง และจินดา จันทร์อ่อน. 2546. **การสร้างพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเพื่ออุตสาหกรรมเกษตร ปี 2543- 2544.** เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้. 82 น.

พาโชค พงษ์พานิช. 2549. **หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ วันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ.2549 ปีที่ 30 ฉบับที่ 3846 (3046) หน้าที่ 10.** [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา. http://tistr-foodprocess.net/vegetable/news_vegetable/new_vegetable7.htm/ (25 กรกฎาคม 2550).

ภาณี ทองพำนัก. 2546. การตรวจสอบความแข็งแรงของเมล็ดพันธุ์. ใน **เอกสารประกอบการฝึกอบรมทางวิชาการ เรื่อง การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตและการควบคุมคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืช** ณ ฝ่ายปฏิบัติการวิจัยและเรือนปลูกพืชทดลอง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. นครปฐม: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. น 189-192.

เรวัต เลิศฤทัยโยธิน รังสฤษฎ์ กาวีต๊ะ ชูศักดิ์ จอมพุก จุฑามาศ ร่มแก้ว. 2541. **พฤกษศาสตร์พืชเศรษฐกิจ.** กรุงเทพฯ: ภาควิชาพืชไร่นา คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 220 น.

ราเชนทร์ ถิรพร. 2539. **ข้าวโพด (MAIZE).** ภาควิชาพืชไร่นา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 274 น.

วันชัย จันทร์ประเสริฐ. 2538. **สรีรวิทยาเมล็ดพันธุ์.** กรุงเทพฯ: ภาควิชาพืชไร่นา คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 213 น.

วันชัย จันทร์ประเสริฐ. 2542. **เทคโนโลยีเมล็ดพันธุ์พืชไร่.** กรุงเทพฯ: ภาควิชาพืชไร่นา คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 276 น.

วิภาวรรณ อัครพัฒน์. 2529. **อิทธิพลของจำนวนต้นต่อพื้นที่ที่มีต่อผลผลิตและคุณภาพเมล็ดพันธุ์ของข้าวโพดหวาน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อ้างโดย ภาณี ทองพำนัก. 2546. การตรวจสอบความแข็งแรงของเมล็ดพันธุ์. ใน **เอกสารประกอบการฝึกอบรมทางวิชาการ เรื่อง การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตและการควบคุมคุณภาพ เมล็ดพันธุ์พืช** ณ ฝ่ายปฏิบัติการวิจัยและเรือนปลูกพืชทดลอง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. นครปฐม: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. น 192.

วีระศักดิ์ ดวงจันทร์. 2548. ข้าวโพดบริโภคของไทยในอีกหนึ่งมุมมอง. ใน **เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการข้าวโพดหวานครั้งที่ 10 เรื่อง การพัฒนาคุณภาพและผลผลิตข้าวโพดฝักสดของไทยสู่ตลาดโลก.** 14 กุมภาพันธ์ 2548 ณ ศูนย์กล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับ มหาวิทยาลัยแม่โจ้. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้. น 4.

สุรเชษฐ จามรมาร. 2543. **การจัดการข้าวโพดหวาน.** กรุงเทพฯ: ภาควิชากีฏวิทยา คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 72 น.

สุรัตน์ นักหล่อ. 2545. **สรีรวิทยาและการจัดการเมล็ดพืชหลังการเก็บเกี่ยว.** เชียงใหม่: ภาควิชาเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้. 148 น.

สุวิมล ถนอมทรัพย์. 2547. การผลิตและการขยายพันธุ์ข้าวโพดฝักสด. ใน **เอกสารวิชาการลำดับที่ 8/2547.** กรุงเทพฯ: กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. น 125-133.

ศิริชัย อุ่นศรีส่ง. 2531. **เอกสารประกอบการสอนวิชาเทคนิคเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ (พร 440).** เชียงใหม่: ภาควิชาพืชไร่ คณะผลิตกรรมการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้. 266 น.

Airy, J. M., L. A. Tatum and J. W. Sorenson, Jr. 1961. **Seeds: The Yearbook of Agriculture.** Washington, D. C.: The United States Department of Agriculture. pp. 145-153.

AOSA. 1983. Seed vigor testing handbook. อ้างโดย McDonald, M.B. and L.O. Copeland. 1989. **Seed Science and Technology Laboratory Manual.** Iowa: Iowa State University. 231 p.

Bradford, K.J. 2004. **Seed Production and Quality.** Department of Vegetable Crops, UC David Seed Biotechnology Center. [Online]. Available. http://veghome.ucdavis.edu/classes/Spring2004/AMR118/ (24 June 2004).

CIBA-GEIGY AGROCHEMICALS. 1979. **Maize.** Basle: CIBA-GEIGY. 105 p.

Copeland, L. O. and M. B. McDonald. 1995. **Principle of Seed Science and Technology.** 3rd ed. New York: Chapman& Hall. 409 p.

Davis, B. 2000. **Introduction to Agricultural Statis1tics.** United States of America: Delma Thomson Learning. 271 p.

Don, R. 2003. **ISTA Handbook on Seedling Evaluation.** 3 rd ed. Switzerland: International seed testing association (ISTA), P.O. Box 308 8303 Bassersderf.

Duwayri, M., S. Al-Lozi and A. J. G. van Gastel. 1996. **Seed Production of Cereals.** Proceeding of a Train- the- Trainers Workshop, 24 April to 9 May 1993, Amman, Jordan. Seria: Inter national Center for Agricultural Research in Dry Areas. pp. 189-195.

Feistritzer, W. P. 1975. **Cereal Seed Technology.** Rome: Plant Production and Protection Division, Food and Agriculture Organization of the Limited Nations (FAO). 238 p.

Flora, L. F. and Wiley. 1974. **Sweet corn aroma, chemical components and relative importance in the overall flavor responese.** J. Food Sci., 39: 770-771.

Goulas, C. and S. Galanopoulou. 1996. **Seed Production of Industrial Crops Including Maize.** Proceeding of a Train- the- Trainers Workshop, 24 April to 9 May 1993, Amman, Jordan. Seria: Inter national Center for Agricultural Research in Dry Areas. pp. 201-207.

Grubben, G. J. H. and S. Partohardjono. 1996. Zea mays L. ใน **ทรัพยากรพืชในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ลำดับที่ 10 ธัญพืช**. นนทบุรี: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 257 น.

Hampton, J. G. 1999. **Seed Production**. New Zealand: New Zealand Seed Technology Institute, Lincoln University. 57 p.

Hunter, R. B., C. G. Mortimore and L. W. Kannenberg. 1977. Inbred Maize Performance Following Tassel and Leaf Removal. Agron. J. 65: 471-472. อ้างโดย ราเชนทร์ ถิรพร. 2539. **ข้าวโพด (MAIZE)**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพืชไร่นา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 274 น.

Hancock, J. F. 1992. **Plant Evolution and the Origin of Crop Species**. New Jersey: Department of Horticulture, Michigan State University. 305 p.

Hill, M. 1999. **The Drying and Storage of Grain and Herbage Seeds**. New Zealand: Foundation for Arable Research, Canterbury Agriculture and Science Centre, Lincoln. 210 p.

ISTA. 1999. **International Rule for Seed Testing**. Switzerland: International seed testing association. 333 p.

McDonald, M. B. and L. O. Copeland. 1989. **Seed Science and Technology Laboratory Manual**. Iowa: Iowa State University. 231 p.

OSU. 2005. **Valuable Seed Vigor Tests for Spring-Planted Sweet corn, Beans, Peas and Other Crops**. Oragon Seed Services, Oragon State University. [Online]. Available. http://www.css.orst.edu/seedlab/ (19 May 2005).

Schultheis, J. R. 2007. **Sweet Corn Production**. Department of Horticultural Science, North Carolina Cooperative Extension Service, North Carolina State University. [Online]. Available. http://www.ces.ncsu.edu/depts/hort/hil/hil-13.html/ (12 March 2007).

Thomson, J. R. 1979. **An Introduction to Seed Technology**. Scotland: The Edinburgh School of Agriculture. 252 p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตารางผลการทดลอง

ตารางภาคผนวก 1 ค่าเฉลี่ยลักษณะต่างๆ ทางพืชไร่ของสายพันธุ์แม่ (Sure gold) ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ขยาย (foundation seed) ที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ปี 2547 ฤดูปลายฝน (MJU2004 LR)

No.	Plt height (cm)	Ear hight (cm)	Tassel length (cm)	no. of tassel	Ear length (cm)	seed row	Ear wt. (g)	seed wt. (g)	no. of seed/ear	% Shelling
SgS_3 #1	119.0	27.0	27.0	20	13	16	50	35	258	70.00
SgS_3 #2	126.5	21.5	27.0	20	12	14	37	23	172	62.16
SgS_3 #3	125.0	34.0	29.0	18	12	14	42	27	211	64.29
SgS_3 #4	114.0	20.0	26.0	12	12.5	14	45	29	334	64.44
SgS_3 #5	121.0	28.5	22.0	18	12	12	30	22	165	73.33
SgS_3 #6	130.0	31.0	27.5	14	11.5	16	45	33	282	73.33
SgS_3 #7	111.0	24.5	24.5	20	12	14	43	34	347	79.07
SgS_3 #8	115.0	22.0	26.0	20	11	12	37	26	213	70.27
SgS_3 #9	120.0	23.5	30.0	20	11	14	37	25	254	67.57
SgS_3 #10	117.0	29.0	23.0	18	10.5	14	35	25	244	71.43
SgS_3 #11	122.0	23.5	27.5	14	13	14	20	14	106	70.00
SgS_3 #12	100.0	18.0	27.0	18	12	16	40	31	328	77.50
SgS_3 #13	111.0	23.0	22.0	16	10	12	42	30	292	71.43
SgS_3 #14	105.0	12.0	20.0	16	14	14	45	31	307	68.89
SgS_3 #15	125.0	24.0	23.0	12	12.5	14	37	27	255	72.97
SgS_3 #16	110.0	32.0	26.0	22	12	16	40	30	290	75.00
SgS_3 #17	99.0	20.0	21.0	20	10.5	16	20	13	217	65.00
SgS_3 #18	119.0	22.0	24.0	16	12	16	36	24	241	66.67
Mean	111.42	25.28	25.37	17.86	11.84	14.08	35.63	25.94	243.97	71.90
SD	13.76	5.91	2.45	11.05	1.07	1.73	8.63	7.32	76.51	9.89
Variance	189.43	34.89	5.99	122.12	1.14	2.98	74.52	53.53	5854.09	97.78
C.V. (%)	12.35	23.37	9.65	61.88	9.00	12.27	24.23	28.08	31.36	13.76

ตารางภาคผนวก 1 (ต่อ)

No.	Plt height (cm)	Ear hight (cm)	Tassel length (cm)	no. of tassel	Ear length (cm)	seed row	Ear wt. (g)	seed wt. (g)	no. of seed/ear	% Shelling
SgS_3 #19	121.0	29.0	26.0	18	12	16	45	34	331	75.56
SgS_3 #20	119.0	26.5	28.5	14	12	14	50	36	362	72.00
SgS_3 #21	107.0	15.0	28.0	16	12	12	30	18	155	60.00
SgS_3 #22	103.0	16.0	27.0	14	12	14	27	19	181	70.37
SgS_3 #23	91.0	30.0	26.0	22	12.5	16	32	25	249	78.13
SgS_3 #24	109.0	28.0	24.0	14	13	12	35	26	244	74.09
SgS_3 #25	110.0	19.0	23.5	14	12	12	24	17	131	70.83
SgS_3 #26	106.0	31.0	28.0	18	13	14	40	31	327	77.50
SgS_3 #27	85.0	29.0	24.0	16	11.5	16	26	15	215	57.69
SgS_3 #28	110.0	12.5	23.0	16	12	14	45	36	300	80.00
SgS_3 #29	94.0	29.0	26.0	12	12.5	10	38	35	295	92.11
SgS_3 #30	105.0	23.0	27.0	22	11.5	16	45	27	215	60.00
SgS_3 #31	112.0	26.0	21.0	16	12	14	43	33	239	76.74
SgS_3 #32	136.0	29.0	31.0	14	12.5	14	45	31	254	68.89
SgS_3 #33	114.0	28.0	27.0	16	11.5	16	38	30	320	78.95
SgS_3 #34	94.0	19.0	22.0	18	9	16	25	18	260	72.00
SgS_3 #35	105.0	22.0	23.0	18	11	16	38	28	216	73.68
SgS_3 #36	109.0	20.0	23.0	18	11	14	37	27	285	72.97
SgS_3 #37	119.0	29.0	29.0	18	12	14	40	28	225	70.00
Mean	111.42	25.28	25.37	17.86	11.84	14.08	35.63	25.94	243.97	71.90
SD	13.76	5.91	2.45	11.05	1.07	1.73	8.63	7.32	76.51	9.89
Variance	189.43	34.89	5.99	122.12	1.14	2.98	74.52	53.53	5854.09	97.78
C.V. (%)	12.35	23.37	9.65	61.88	9.00	12.27	24.23	28.08	31.36	13.76

ตารางภาคผนวก 1 (ต่อ)

No.	Plt height (cm)	Ear hight (cm)	Tassel length (cm)	no. of tassel	Ear length (cm)	seed row	Ear wt. (g)	seed wt. (g)	no. of seed/ear	% Shelling
SgS_3 #38	96.0	20.0	27.0	16	12	14	30	25	221	83.33
SgS_3 #39	113.0	25.0	22.0	10	11.5	12	30	19	204	63.33
SgS_3 #40	104.0	28.0	23.5	20	11.5	14	33	26	242	78.79
SgS_3 #41	116.0	19.0	24.0	16	12	14	35	25	253	71.43
SgS_3 #42	123.0	28.0	24.0	16	12	16	45	33	294	73.33
SgS_3 #43	109.0	22.0	26.5	16	12	14	30	24	189	80.00
SgS_3 #44	114.0	20.0	28.0	14	11.5	16	35	26	333	74.29
SgS_3 #45	98.0	26.0	20.0	14	11.5	20	33	30	388	90.91
SgS_3 #46	107.0	25.0	24.5	16	10.5	14	30	20	250	66.67
SgS_3 #47	121.0	19.0	28.5	18	13.5	16	45	33	272	73.33
SgS_3 #48	100.0	24.0	27.0	16	14	12	40	30	225	75.00
SgS_3 #49	96.0	26.0	25.0	14	12	14	25	19	149	76.00
SgS_3 #50	110.0	29.0	26.5	18	13	12	38	30	233	78.95
SgS_3 #51	111.0	15.0	26.0	8	12.5	14	45	34	312	75.56
SgS_3 #52	121.0	28.0	26.5	22	12	16	45	31	311	68.89
SgS_3 #53	91.0	26.0	22.5	16	10.5	16	30	23	224	76.67
SgS_3 #54	104.0	27.0	27.0	16	12	14	30	16	246	53.33
SgS_3 #55	125.0	28.0	28.0	20	11.5	14	35	26	203	74.29
SgS_3 #56	120.0	24.0	27.0	20	12	14	38	25	271	65.79
Mean	111.42	25.28	25.37	17.86	11.84	14.08	35.63	25.94	243.97	71.90
SD	13.76	5.91	2.45	11.05	1.07	1.73	8.63	7.32	76.51	9.89
Variance	189.43	34.89	5.99	122.12	1.14	2.98	74.52	53.53	5854.09	97.78
C.V. (%)	12.35	23.37	9.65	61.88	9.00	12.27	24.23	28.08	31.36	13.76

ตารางภาคผนวก 1 (ต่อ)

No.	Plt height (cm)	Ear hight (cm)	Tassel length (cm)	no. of tassel	Ear length (cm)	seed row	Ear wt. (g)	seed wt. (g)	no. of seed/ear	% Shelling
SgS_3 #57	122.0	32.0	26.0	18	11.5	14	38	30	231	78.95
SgS_3 #58	102.0	25.0	25.5	12	10	14	30	23	232	76.67
SgS_3 #59	109.0	24.0	24.0	20	13	16	45	31	319	68.89
SgS_3 #60	108.0	30.0	26.0	10	13.5	12	43	36	335	83.72
SgS_3 #61	108.0	9.0	24.0	18	12	14	40	29	226	72.50
SgS_3 #62	121.0	26.0	28.0	20	14	14	55	43	340	78.18
SgS_3 #63	108.0	32.0	30.0	16	14	14	53	40	453	75.47
SgS_3 #64	108.0	20.0	27.5	18	11.5	16	40	33	308	82.50
SgS_3 #65	106.0	26.0	27.0	20	12	14	40	32	292	80.00
SgS_3 #66	128.0	32.0	29.0	22	12	16	40	30	282	75.00
SgS_3 #67	90.0	22.0	22.0	16	12	14	20	15	109	75.00
SgS_3 #68	110.0	26.0	24.0	20	11.5	10	10	3	13	30.00
SgS_3 #69	91.0	26.0	23.0	18	10.5	14	20	13	107	65.00
SgS_3 #70	90.0	15.0	22.0	10	9.5	14	25	21	162	84.00
SgS_3 #71	88.0	21.0	23.0	12	10	14	30	25	191	83.33
SgS_3 #72	109.0	23.0	25.0	12	9	12	20	15	142	75.00
SgS_3 #73	103.0	28.0	26.0	16	12.5	16	35	26	312	74.29
SgS_3 #74	104.0	22.0	27.5	10	11.5	14	32	26	238	81.25
SgS_3 #75	138.0	30.0	26.0	24	12	14	40	29	267	72.50
Mean	111.42	25.28	25.37	17.86	11.84	14.08	35.63	25.94	243.97	71.90
SD	13.76	5.91	2.45	11.05	1.07	1.73	8.63	7.32	76.51	9.89
Variance	189.43	34.89	5.99	122.12	1.14	2.98	74.52	53.53	5854.09	97.78
C.V. (%)	12.35	23.37	9.65	61.88	9.00	12.27	24.23	28.08	31.36	13.76

ตารางภาคผนวก 1 (ต่อ)

No.	Plt height (cm)	Ear hight (cm)	Tassel length (cm)	no. of tassel	Ear length (cm)	seed row	Ear wt. (g)	seed wt. (g)	no. of seed/ear	% Shelling
SgS_3 #76	94.0	23.0	22.0	16	12	14	33	28	310	84.85
SgS_3 #77	91.0	27.0	24.0	16	12.5	14	35	19	293	54.29
SgS_3 #78	187.0	49.0	27.0	122	13.5	12	50	38	271	76.00
SgS_3 #79	120.0	32.0	25.0	20	13	16	45	35	369	77.78
SgS_3 #80	99.0	22.0	22.0	16	11	12	27	20	189	74.07
SgS_3 #81	106.0	29.0	26.0	22	13.5	12	35	23	237	65.71
SgS_3 #82	115.0	21.0	25.0	22	12	12	37	24	183	64.86
SgS_3 #83	109.0	25.0	29.0	22	12	14	40	31	231	77.50
SgS_3 #84	129.0	31.0	26.0	16	13	14	45	37	314	82.22
SgS_3 #85	114.0	28.0	23.0	14	11	10	15	4	34	26.67
SgS_3 #86	106.0	15.0	28.0	16	12	12	35	25	199	71.43
SgS_3 #87	120.0	37.0	24.0	12	10.5	16	30	20	232	66.67
SgS_3 #88	112.0	28.0	22.0	14	12.5	14	40	31	271	77.50
SgS_3 #89	119.0	36.0	24.0	24	8.5	16	28	20	193	71.43
SgS_3 #90	119.0	22.0	23.0	14	12	16	40	29	381	72.50
SgS_3 #91	130.0	24.0	29.0	22	13	16	39	26	201	66.67
SgS_3 #92	111.0	24.0	22.0	16	10.5	14	42	29	288	69.05
SgS_3 #93	121.0	29.0	28.0	18	11	14	30	23	225	76.67
SgS_3 #94	107.0	23.0	25.0	18	12	10	24	15	102	62.50
Mean	111.42	25.28	25.37	17.86	11.84	14.08	35.63	25.94	243.97	71.90
SD	13.76	5.91	2.45	11.05	1.07	1.73	8.63	7.32	76.51	9.89
Variance	189.43	34.89	5.99	122.12	1.14	2.98	74.52	53.53	5854.09	97.78
C.V. (%)	12.35	23.37	9.65	61.88	9.00	12.27	24.23	28.08	31.36	13.76

ตารางภาคผนวก 1 (ต่อ)

No.	Plt height (cm)	Ear hight (cm)	Tassel length (cm)	no. of tassel	Ear length (cm)	seed row	Ear wt. (g)	seed wt. (g)	no. of seed/ear	% Shelling
SgS_3 #95	90.0	29.0	22.0	22	13	10	23	9	84	39.13
SgS_3 #96	98.0	28.0	27.0	20	11	14	26	20	211	76.92
SgS_3 #97	126.0	28.0	29.0	14	11	12	18	12	83	66.67
SgS_3 #98	129.0	41.0	25.0	18	12.5	16	43	33	238	76.74
SgS_3 #99	121.0	24.0	25.0	14	12	14	35	26	214	74.29
SgS_3#100	108.0	28.0	26.0	12	11	14	36	29	345	80.56
Mean	111.42	25.28	25.37	17.86	11.84	14.08	35.63	25.94	243.97	71.90
SD	13.76	5.91	2.45	11.05	1.07	1.73	8.63	7.32	76.51	9.89
Variance	189.43	34.89	5.99	122.12	1.14	2.98	74.52	53.53	5854.09	97.78
C.V. (%)	12.35	23.37	9.65	61.88	9.00	12.27	24.23	28.08	31.36	13.76

ตารางภาคผนวก 2 ค่าเฉลี่ยลักษณะต่างๆ ทางพืชไร่ของสายพันธุ์พ่อ (No.40) ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ขยาย (foundation seed) ที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ปี 2547 ฤดูปลายฝน (MJU2004LR)

No.	Plt height (cm)	Ear hight (cm)	Tassel length (cm)	no. of tassel	Ear length (cm)	seed row	Ear wt. (g)	seed wt. (g)	no. of seed/ear	% Shelling
No.40 #1	121	55	28	12	12	14	39	28	243	71.79
No.40 #2	127	55	27	14	12	14	40	30	256	75.00
No.40 #3	115	45	33	12	10	14	44	30	270	68.18
No.40 #4	113	27	31	12	11.5	14	42	30	269	71.43
No.40 #5	105	46	30	18	12	14	30	20	190	66.67
No.40 #6	118	55	27	14	11.5	12	45	31	251	68.89
No.40 #7	98	30	25	14	12	14	43	30	248	69.77
No.40 #8	127	45	30	14	12	12	37	26	240	70.27
No.40 #9	123	53	33	16	12.5	14	37	25	235	67.57
No.40 #10	119	45	28	14	12	14	27	19	189	70.37
No.40 #11	130	60	31	14	11.5	14	37	26	228	70.27
No.40 #12	115	55	27	16	12.5	14	35	24	206	68.57
No.40 #13	125	59	28	16	12	14	20	12	131	60.00
No.40 #14	122	50	29	14	12.5	12	45	28	223	62.22
No.40 #15	133	54	28	12	11.5	14	32	25	208	78.13
No.40 #16	108	47	29.5	18	12	14	42	26	211	61.90
No.40 #17	123	47	32	12	12.5	12	35	25	200	71.43
No.40 #18	133	54	32	14	12	14	35	26	224	74.29
Mean	121.40	49.16	29.61	14.90	11.78	35.05	24.72	13.50	199.10	68.12
SD	12.35	9.99	2.17	2.35	0.93	10.48	8.39	3.01	67.98	15.79
Variance	152.61	99.75	4.70	5.53	0.87	109.79	70.32	9.04	4620.54	249.32
C.V. (%)	10.18	20.32	7.33	15.78	7.92	29.89	33.92	22.27	34.14	23.18

ตารางภาคผนวก 2 (ต่อ)

No.	Plt height (cm)	Ear hight (cm)	Tassel length (cm)	no. of tassel	Ear length (cm)	seed row	Ear wt. (g)	seed wt. (g)	no. of seed/ear	% Shelling
No.40 #19	106	27	30	12	13	14	26	15	121	57.69
No.40 #20	119	60	33	12	12	14	33	26	232	78.79
No.40 #21	97	31	26	12	11.5	14	37	27	235	72.97
No.40 #22	127	58	29	16	12	14	40	30	235	75.00
No.40 #23	105	28	26	16	11	16	45	31	244	68.89
No.40 #24	124	54	26	16	11	16	50	36	295	72.00
No.40 #25	116	46	29	16	10.5	14	36	24	198	66.67
No.40 #26	128	49	30	16	12	14	40	30	241	75.00
No.40 #27	114	55	33	12	12	12	20	11	90	55.00
No.40 #28	91	15	24	14	12	14	45	34	266	75.56
No.40 #29	123	55	28	16	11.5	14	35	25	196	71.43
No.40 #30	111	42	29	12	10.5	12	30	18	142	60.00
No.40 #31	131	60	29	12	12.5	14	44	34	170	77.27
No.40 #32	106	45	26	12	11	16	45	33	258	73.33
No.40 #33	117	53	26	14	12	16	45	27	218	60.00
No.40 #34	124	45	32	16	11.5	14	38	28	216	73.68
No.40 #35	125	52	32	16	11	12	36	24	195	66.67
No.40 #36	131	42	29	14	12.5	14	45	31	124	68.89
No.40 #37	121	41	30	12	12.5	12	40	28	223	70.00
Mean	121.40	49.16	29.61	14.90	11.78	35.05	24.72	13.50	199.10	68.12
SD	12.35	9.99	2.17	2.35	0.93	10.48	8.39	3.01	67.98	15.79
Variance	152.61	99.75	4.70	5.53	0.87	109.79	70.32	9.04	4620.54	249.32
C.V. (%)	10.18	20.32	7.33	15.78	7.92	29.89	33.92	22.27	34.14	23.18

ตารางภาคผนวก 2 (ต่อ)

No.	Plt height (cm)	Ear hight (cm)	Tassel length (cm)	no. of tassel	Ear length (cm)	seed row	Ear wt. (g)	seed wt. (g)	no. of seed/ear	% Shelling
No.40 #38	111	47	28	16	10.5	14	30	25	199	83.33
No.40 #39	113	58	29	16	12	12	43	33	160	76.74
No.40 #40	114	38	27	16	11.5	16	38	30	238	78.95
No.40 #41	95	44	26	16	12	14	30	20	165	66.67
No.40 #42	126	53	28	14	13	14	37	27	221	72.97
No.40 #43	123	53	30	12	12	12	30	24	189	80.00
No.40 #44	133	54	31	16	11.5	12	30	19	152	63.33
No.40 #45	125	54	31	12	9	16	27	17	143	62.96
No.40 #46	114	52	31	14	13	12	40	31	244	77.50
No.40 #47	106	33	29	12	13.5	14	45	33	164	73.33
No.40 #48	144	58	29	18	14	12	40	29	225	72.50
No.40 #49	125	48	29	16	12	14	37	25	201	67.57
No.40 #50	106	43	31	14	11.5	14	38	30	232	78.95
No.40 #51	101	28	33	14	13	14	37	30	233	81.08
No.40 #52	106	33	27	12	12	14	45	31	244	68.89
No.40 #53	120	55	31	16	12	14	39	29	226	74.36
No.40 #54	111	34	26	12	12	16	33	23	186	69.70
No.40 #55	115	49	28	14	11.5	16	35	24	192	68.57
No.40 #56	124	53	28	18	13	14	45	31	250	68.89
Mean	121.40	49.16	29.61	14.90	11.78	35.05	24.72	13.50	199.10	68.12
SD	12.35	9.99	2.17	2.35	0.93	10.48	8.39	3.01	67.98	15.79
Variance	152.61	99.75	4.70	5.53	0.87	109.79	70.32	9.04	4620.54	249.32
C.V. (%)	10.18	20.32	7.33	15.78	7.92	29.89	33.92	22.27	34.14	23.18

ตารางภาคผนวก 2 (ต่อ)

No.	Plt height (cm)	Ear hight (cm)	Tassel length (cm)	no. of tassel	Ear length (cm)	seed row	Ear wt. (g)	seed wt. (g)	no. of seed/ear	% Shelling
No.40 #57	121	46	29	22	12	14	30	18	142	60.00
No.40 #58	111	57	30	14	10	12	30	21	181	70.00
No.40 #59	114	43	32	12	10.5	12	30	23	181	76.67
No.40 #60	118	57	32	14	13.5	12	43	34	275	79.07
No.40 #61	132	61	27	18	12	12	25	19	149	76.00
No.40 #62	112	33	33	12	13.5	16	40	29	237	72.50
No.40 #63	126	51	29	16	12	14	35	26	219	74.29
No.40 #64	119	43	29	16	11.5	12	35	23	182	65.71
No.40 #65	97	45	31	14	12	16	30	20	160	66.67
No.40 #66	142	65	32	20	12	16	40	29	224	72.50
No.40 #67	114	31	29	14	9.5	14	20	15	117	75.00
No.40 #68	124	53	29	16	10	12	10	3	24	30.00
No.40 #69	119	48	32	14	9	14	20	13	103	65.00
No.40 #70	132	52	33	18	12	14	25	12	98	40.00
No.40 #71	132	59	28	20	11.5	16	40	29	232	72.50
No.40 #72	138	62	33	16	12.5	12	20	12	110	60.00
No.40 #73	127	56	30	18	12	14	35	19	164	54.29
No.40 #74	149	67	28	20	11.5	14	32	24	198	75.00
No.40 #75	146	61	33	18	10.5	14	53	41	321	77.36
Mean	121.40	49.16	29.61	14.90	11.78	35.05	24.72	13.50	199.10	68.12
SD	12.35	9.99	2.17	2.35	0.93	10.48	8.39	3.01	67.98	15.79
Variance	152.61	99.75	4.70	5.53	0.87	109.79	70.32	9.04	4620.54	249.32
C.V. (%)	10.18	20.32	7.33	15.78	7.92	29.89	33.92	22.27	34.14	23.18

ตารางภาคผนวก 2 (ต่อ)

No.	Plt height (cm)	Ear hight (cm)	Tassel length (cm)	no. of tassel	Ear length (cm)	seed row	Ear wt. (g)	seed wt. (g)	no. of seed/ear	% Shelling
No.40 #76	123	51	31	18	12.5	14	32	28	224	87.50
No.40 #77	118	38	27	12	11.5	14	40	32	256	80.00
No.40 #78	120	58	31	14	12.5	12	49	38	301	77.55
No.40 #79	131	55	31	14	13	14	52	40	320	76.92
No.40 #80	113	53	31	18	11	12	44	20	167	45.45
No.40 #81	113	53	29	14	12.5	14	45	35	287	77.78
No.40 #82	131	43	31	12	12	12	35	24	190	68.57
No.40 #83	116	31	29	14	10.5	14	39	30	256	76.92
No.40 #84	107	37	28	12	12.5	14	43	32	272	74.42
No.40 #85	129	54	31	16	10	10	15	8	64	53.33
No.40 #86	136	57	28	16	11	12	34	25	207	75.53
No.40 #87	123	49	29	18	12	16	30	20	163	66.67
No.40 #88	122	66	28	16	13	14	35	26	218	74.29
No.40 #89	118	50	32	14	11	16	34	24	194	70.59
No.40 #90	138	61	28	16	12	16	40	27	220	67.50
No.40 #91	169	52	29	12	13	16	37	26	212	70.27
No.40 #92	130	56	30	20	12	16	28	18	136	64.29
No.40 #93	143	53	32	14	12	14	30	20	163	66.67
No.40 #94	128	55	31	18	11	12	24	15	117	62.50
Mean	121.40	49.16	29.61	14.90	11.78	35.05	24.72	13.50	199.10	68.12
SD	12.35	9.99	2.17	2.35	0.93	10.48	8.39	3.01	67.98	15.79
Variance	152.61	99.75	4.70	5.53	0.87	109.79	70.32	9.04	4620.54	249.32
C.V. (%)	10.18	20.32	7.33	15.78	7.92	29.89	33.92	22.27	34.14	23.18

ตารางภาคผนวก 2 (ต่อ)

No.	Plt height (cm)	Ear hight (cm)	Tassel length (cm)	no. of tassel	Ear length (cm)	seed row	Ear wt. (g)	seed wt. (g)	no. of seed/ear	% Shelling
No.40 #95	127	64	30	16	12.5	14	23	10	84	43.48
No.40 #96	132	45	33	12	12	12	26	17	147	65.38
No.40 #97	126	57	32	14	11	14	40	31	345	77.50
No.40 #98	131	55	32	16	12	14	43	32	265	74.42
No.40 #99	129	55	28	14	12.5	12	18	9	72	50.00
No.40#100	131	51	33	18	10.5	14	40	28	220	70.00
Mean	121.40	49.16	29.61	14.90	11.78	35.05	24.72	13.50	199.10	68.12
SD	12.35	9.99	2.17	2.35	0.93	10.48	8.39	3.01	67.98	15.79
Variance	152.61	99.75	4.70	5.53	0.87	109.79	70.32	9.04	4620.54	249.32
C.V. (%)	10.18	20.32	7.33	15.78	7.92	29.89	33.92	22.27	34.14	23.18

ตารางภาคผนวก 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความแข็งแรงต้นกล้าของสายพันธุ์พ่อจากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

SOV	df	SS	MS	F-Value	F.05	F.01
REP.	3	0.458	0.153	5.50	3.29	5.42
Treatment	5	1.083	0.217	7.80	2.90	4.56
Time	1	0.667	0.667	24.00	4.54	8.68
Ratio	2	0.146	0.073	2.62	3.68	6.36
T x R	2	0.271	0.135	4.87	3.68	6.36
ERROR	15	0.417	0.028			
TOTAL	23	1.958	0.085			

Grand Mean = 4.208 C.V. = 3.960

ตารางภาคผนวก 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความแข็งแรงของต้นกล้าสายพันธุ์แม่ จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

SOV	df	SS	MS	F-Value	F.05	F.01
REP.	3	0.781	0.260	5.00	3.29	5.42
Treatment	5	4.094	0.819	15.72	2.90	4.56
Time	1	2.344	2.344	45.00	4.54	8.68
Ratio	2	1.313	0.656	12.60	3.68	6.36
T x R	2	0.438	0.219	4.20	3.68	6.36
ERROR	15	0.781	0.052			
TOTAL	23	5.656	0.246			

Grand Mean = 3.438 C.V. = 6.639

ตารางภาคผนวก 5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของจำนวนต้นสายพันธุ์พ่อ จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

SOV	df	SS	MS	F-Value	F.05	F.01
REP.	3	65.00	21.667	1.60	3.29	5.42
Treatment	5	807.33	161.467	11.93	2.90	4.56
Time	1	104.167	104.167	7.70	4.54	8.68
Ratio	2	625.583	312.792	23.11	3.68	6.36
T x R	2	77.583	38.792	2.87	3.68	6.36
ERROR	15	203.00	13.533			
TOTAL	23	1075.333	46.755			

Grand Mean = 50.833 C.V. = 7.237

ตารางภาคผนวก 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของจำนวนต้นสายพันธ์แม่ จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

SOV	df	SS	MS	F-Value	F.05	F.01
REP.	3	116.333	38.778	0.58	3.29	5.42
Treatment	5	10030.333	2006.067	30.07	2.90	4.56
Time	1	3750.000	3750.000	56.21	4.54	8.68
Ratio	2	4324.333	2162.167	32.41	3.68	6.36
T x R	2	1956.000	978.000	14.66	3.68	6.36
ERROR	15	1000.667	66.711			
TOTAL	23	11147.333	484.667			

Grand Mean = 99.333 C.V. = 8.223

ตารางภาคผนวก 7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของวันออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์ (สายพันธุ์พ่อ) จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

SOV	df	SS	MS	F-Value	F.05	F.01
REP.	3	6.792	2.264	1.45	3.29	5.42
Treatment	5	6.708	1.342	0.86	2.90	4.56
Time	1	0.375	0.375	0.24	4.54	8.68
Ratio	2	1.083	0.542	0.35	3.68	6.36
T x R	2	5.250	2.625	1.68	3.68	6.36
ERROR	15	23.458	1.564			
TOTAL	23	36.958	1.607			

Grand Mean = 70.958 C.V. = 1.762

ตารางภาคผนวก 8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของวันกำจัดเกสรตัวผู้ต้นสายพันธุ์แม่ จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

SOV	df	SS	MS	F-Value	F.05	F.01
REP.	3	11.000	3.667	4.23	3.29	5.42
Treatment	5	13.333	2.667	3.08	2.90	4.56
Time	1	0.000	0.000	0.00	4.54	8.68
Ratio	2	9.333	4.667	5.38	3.68	6.36
T x R	2	4.000	2.000	2.31	3.68	6.36
ERROR	15	13.000	0.867			
TOTAL	23	37.333	1.623			

Grand Mean = 63.167 C.V. = 1.474

ตารางภาคผนวก 9 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของวันออกไหม 50 เปอร์เซ็นต์ (สายพันธุ์แม่) จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

SOV	df	SS	MS	F-Value	F.05	F.01
REP.	3	97.333	32.444	0.88	3.29	5.42
Treatment	5	138.833	27.767	0.75	2.90	4.56
Time	1	20.167	20.167	0.54	4.54	8.68
Ratio	2	13.083	6.542	0.18	3.68	6.36
T x R	2	105.583	52.792	1.43	3.68	6.36
ERROR	15	555.167	37.011			
TOTAL	23	791.333	34.406			

Grand Mean = 66.333 C.V. = 9.171

ตารางภาคผนวก 10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความสูงต้นสายพันธุ์พ่อ จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

SOV	df	SS	MS	F-Value	F.05	F.01
REP.	3	96.535	32.178	1.72	3.29	5.42
Treatment	5	136.632	27.326	1.46	2.90	4.56
Time	1	25.420	25.420	1.36	4.54	8.68
Ratio	2	26.231	13.115	0.70	3.68	6.36
T x R	2	84.981	42.490	2.27	3.68	6.36
ERROR	15	280.483	18.699			
TOTAL	23	513.640	22.333			

Grand Mean = 108.529 C.V. = 3.984

ตารางภาคผนวก 11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความสูงต้นสายพันธุ์แม่ จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

SOV	df	SS	MS	F-Value	F.05	F.01
REP.	3	59.446	19.815	1.47	3.29	5.42
Treatment	5	51.802	10.360	0.77	2.90	4.56
Time	1	1.654	1.654	0.12	4.54	8.68
Ratio	2	20.401	10.200	0.76	3.68	6.36
T x R	2	29.748	14.874	1.11	3.68	6.36
ERROR	15	201.872	13.458			
TOTAL	23	313.110	13.614			

Grand Mean = 96.246 C.V. = 3.812

ตารางภาคผนวก 12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของจำนวนช่อดอกตัวผู้ (สายพันธุ์พ่อ) จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

SOV	df	SS	MS	F-Value	F.05	F.01
REP.	3	24.333	8.111	2.47	3.29	5.42
Treatment	5	63.833	12.767	3.89	2.90	4.56
Time	1	2.667	2.667	0.81	4.54	8.68
Ratio	2	27.583	13.792	4.21	3.68	6.36
T x R	2	33.583	16.792	5.12	3.68	6.36
ERROR	15	49.167	3.278			
TOTAL	23	137.333	5.971			

Grand Mean = 14.833 C.V. = 12.205

ตารางภาคผนวก 13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความยาวช่อดอกตัวผู้ (สายพันธุ์พ่อ) จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

SOV	df	SS	MS	F-Value	F.05	F.01
REP.	3	0.162	0.054	0.07	3.29	5.42
Treatment	5	14.463	2.893	3.50	2.90	4.56
Time	1	4.682	4.682	5.67	4.54	8.68
Ratio	2	9.491	4.745	5.74	3.68	6.36
T x R	2	0.291	0.145	0.18	3.68	6.36
ERROR	15	12.393	0.826			
TOTAL	23	27.018	1.175			

Grand Mean = 29.242 C.V. = 3.108

ตารางภาคผนวก 14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของจำนวนแถว จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

SOV	df	SS	MS	F-Value	F.05	F.01
REP.	3	1.792	0.597	0.72	3.29	5.42
Treatment	5	1.375	0.275	0.33	2.90	4.56
Time	1	0.375	0.375	0.45	4.54	8.68
Ratio	2	0.000	0.000	0.00	3.68	6.36
T x R	2	1.000	0.500	0.60	3.68	6.36
ERROR	15	12.458	0.831			
TOTAL	23	15.625	0.679			

Grand Mean = 14.625 C.V. = 6.231

ตารางภาคผนวก 15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของจำนวนฝัก จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

SOV	df	SS	MS	F-Value	F.05	F.01
REP.	3	136.167	45.389	0.60	3.29	5.42
Treatment	5	2078.833	415.767	5.50	2.90	4.56
Time	1	468.167	468.167	6.19	4.54	8.68
Ratio	2	700.583	350.292	4.63	3.68	6.36
T x R	2	910.083	455.042	6.01	3.68	6.36
ERROR	15	1134.833	75.656			
TOTAL	23	3349.833	145.645			

Grand Mean = 71.417 C.V. = 12.179

ตารางภาคผนวก 16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของเปอร์เซ็นต์การติดเมล็ด จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

SOV	df	SS	MS	F-Value	F.05	F.01
REP.	3	235.333	78.444	1.00	3.29	5.42
Treatment	5	6512.000	1302.400	16.66	2.90	4.56
Time	1	294.000	294.000	3.76	4.54	8.68
Ratio	2	5677.750	2838.875	36.31	3.68	6.36
T x R	2	540.250	270.125	3.46	3.68	6.36
ERROR	15	1172.667	78.178			
TOTAL	23	7920.000	344.348			

Grand Mean = 59.000 C.V. = 14.986

ตารางภาคผนวก 17 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความยาวฝัก จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

SOV	Df	SS	MS	F-Value	F.05	F.01
REP.	3	57.975	19.325	1.08	3.29	5.42
Treatment	5	87.645	17.529	0.98	2.90	4.56
Time	1	13.202	13.202	0.74	4.54	8.68
Ratio	2	36.813	18.406	1.03	3.68	6.36
T x R	2	37.631	18.815	1.05	3.68	6.36
ERROR	15	268.705	17.914			
TOTAL	23	414.325	18.014			

Grand Mean = 12.125 C.V. = 34.907

ตารางภาคผนวก 18 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของเปอร์เซ็นต์กะเทาะเมล็ด จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

SOV	df	SS	MS	F-Value	F.05	F.01
REP.	3	189.913	63.304	2.04	3.29	5.42
Treatment	5	1847.558	369.512	11.93	2.90	4.56
Time	1	594.015	594.015	19.18	4.54	8.68
Ratio	2	814.460	407.230	13.15	3.68	6.36
T x R	2	439.083	219.541	7.09	3.68	6.36
ERROR	15	464.467	30.965			
TOTAL	23	2501.938	108.780			

Grand Mean = 52.608 C.V. = 10.577

ตารางภาคผนวก 19 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของน้ำหนักเมล็ด (ความชื้น 15 เปอร์เซ็นต์) จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

SOV	df	SS	MS	F-Value	F.05	F.01
REP.	3	241195.312	80398.437	2.00	3.29	5.42
Treatment	5	1671593.911	334318.782	8.31	2.90	4.56
Time	1	143329.658	143329.658	3.56	4.54	8.68
Ratio	2	504484.776	252242.388	6.27	3.68	6.36
T x R	2	1023779.477	511889.738	12.73	3.68	6.36
ERROR	15	603200.005	40213.334			
TOTAL	23	2515989.228	109390.836			

Grand Mean = 988.813 C.V. = 20.280

ตารางภาคผนวก 20 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความชื้นเมล็ด จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

SOV	df	SS	MS	F-Value	F.05	F.01
REP.	3	19.891	6.630	1.40	3.29	5.42
Treatment	5	587.749	117.550	24.91	2.90	4.56
Time	1	96.400	96.400	20.42	4.54	8.68
Ratio	2	223.223	111.611	23.65	3.68	6.36
T x R	2	268.126	134.063	28.40	3.68	6.36
ERROR	15	70.796	4.720			
TOTAL	23	678.436	29.497			

Grand Mean = 13.538 C.V. = 16.048

ตารางภาคผนวก 21 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของผลผลิตต่อไร่ จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

SOV	df	SS	MS	F-Value	F.05	F.01
REP.	3	386.117	128.706	2.00	3.29	5.42
Treatment	5	2678.135	535.627	8.34	2.90	4.56
Time	1	229.402	229.402	3.57	4.54	8.68
Ratio	2	806.628	403.314	6.28	3.68	6.36
T x R	2	1642.106	821.053	12.78	3.68	6.36
ERROR	15	963.608	64.241			
TOTAL	23	4027.860	175.124			

Grand Mean = 39.550 C.V. = 20.266

ตารางภาคผนวก 22 การวิเคราะห์ความแปรปรวนน้ำหนัก 1,000 เมล็ด (ความชื้น 15 เปอร์เซ็นต์) จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

SOV	df	SS	MS	F-Value	F.05	F.01
REP.	3	129.345	43.114	1.50	3.29	5.42
Treatment	5	718.752	143.750	5.02	2.90	4.56
Time	1	0.770	0.770	0.03	4.54	8.68
Ratio	2	588.651	294.325	10.27	3.68	6.36
T x R	2	129.331	64.665	2.26	3.68	6.36
ERROR	15	429.785	28.652			
TOTAL	23	1277.879	55.560			

Grand Mean = 107.146 C.V. = 4.996

ตารางภาคผนวก 23 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความงอกมาตรฐาน จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

SOV	df	SS	MS	F-Value	F.05	F.01
REP.	3	61.000	20.333	2.04	3.29	5.42
Treatment	5	265.500	53.100	5.33	2.90	4.56
Time	1	88.167	88.167	8.85	4.54	8.68
Ratio	2	67.000	33.500	3.36	3.68	6.36
T x R	2	110.333	55.167	5.54	3.68	6.36
ERROR	15	149.500	9.967			
TOTAL	23	476.000	20.696			

Grand Mean = 92.500 C.V. = 3.413

ตารางภาคผนวก 24 การวิเคราะห์ความแปรปรวนความแข็งแรงของเมล็ดพันธุ์ (การวัดค่าเฉลี่ยความยาวยอด จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมเดี่ยว "พันธุ์ หวานแม่โจ้ 72" F_1

SOV	df	SS	MS	F-Value	F.05	F.01
REP.	3	0.794	0.265	0.39	3.29	5.42
Treatment	5	85.889	17.178	25.47	2.90	4.56
Time	1	31.488	31.488	46.68	4.54	8.68
Ratio	2	27.842	13.921	20.64	3.68	6.36
T x R	2	26.560	13.280	19.69	3.68	6.36
ERROR	15	10.118	0.675			
TOTAL	23	96.801	4.209			

Grand Mean = 14.346 C.V. = 5.725

ภาคผนวก ข

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวสุมาฆมาศ รวยทรัพย์	
เกิดเมื่อ	3 กุมภาพันธ์ 2520	
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2538	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวิเศษไชยชาญ "ตันติวิทยาภูมิ" จ.อ่างทอง
	พ.ศ. 2543	ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพืชไร่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการทำงาน	เม.ย.- ก.ย. 2543	ตำแหน่ง นักวิชาการ กลุ่มงานสัตววิทยา กองกีฏและสัตววิทยา กรมวิชาการเกษตร กรุงเทพฯ
	ต.ค.2543 - ม.ค.2547	ตำแหน่ง ผู้ช่วยนักวิจัย บริษัทคาร์กิลล์สยาม จำกัด (แผนกปุ๋ย)